

رفتار با زندانیان در افغانستان

رعایت حقوق بشر: عاملی برای اعتماد

سپتمبر ۲۰۲۳

رفتار با زندانیان در افغانستان

رعایت حقوق بشر: عاملی برای اعتماد

بخش حقوق بشر یوناما، ۲۰۲۳

بخش حقوق بشر یوناما که مسوولیت نمایندگی دفتر کمیشنری عالی حقوق بشر را نیز بر عهده دارد؛ فعالیت های ماموریت یوناما را در قسمت نظارت، گزارش دهی و حمایت از وضعیت حقوق بشر در افغانستان بر اساس دستور شورای امنیت سازمان ملل متحد به ویژه مطابق قطعنامه ۲۶۷۸ شورای امنیت، تصویب شده در ۱۶ مارچ ۲۰۲۳، رهبری می کند.

© یوناما

کابل، ۲۰۲۳ م

ملل
متحد

فهرست عناوین

۳	خلاصه گزارش.....
۱۰	درباره گزارش.....
۱۱	میتودولوژی.....
۱۳	شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری.....
۱۳	چارچوب قابل تطبیق.....
۱۵	شکنجه، بدرفتاری و استعمال غیرقانونی از زور در هنگام دستگیری.....
۱۸	شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری در زندان.....
۲۴	مرگ در زندان.....
۲۶	استفاده از سلول انفرادی.....
۲۹	ضمانت های قانونی به منظور جلوگیری از شکنجه و بدرفتاری.....
۲۹	چارچوب قابل تطبیق.....
۳۰	آگاهی از دلایل دستگیری.....
۳۲	معلومات در مورد حقوق.....
۳۳	دسترسی به وکلای مدافع.....
۳۶	اطلاع رسانی و تماس با خانواده.....
۳۸	دسترسی به داکتر و معاینات صبحی به موقع.....
۴۱	حق حضور بلا فاصله در برابر قاضی بیطرف و اعتراض به قانونی بودن زندانی شدن.....
۴۴	حق سکوت اختیار کردن و حذف مدارک اجباری از روند قضایی.....
۴۹	شکایات، میکانیزم های نظارت، تحقیق و پاسخگویی.....
۴۹	میکانیزم های خارجی مستقل.....
۵۱	میکانیزم های داخلی.....
۵۲	تحقیق و پاسخگویی.....
۵۵	یافته های کلیدی و ملاحظات.....
۵۷	پیشنهادات به مقامات /دوره حاکم افغانستان.....
۶۱	ضمیمه اول- منابع.....
	ضمیمه دوم - پاسخ وزارت امور خارجه /دوره حاکم ۱.۱.۱. به مسوده گزارش بخش حقوق بشر دفتر یونااما در رابطه
۶۹	به رفتار با زندانیان در افغانستان.....

خلاصه گزارش

این گزارش نمایانگر یافته های مستند شده هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) در مورد خشونت هایی است که در محلات سلب آزادی تحت اداره وزارت امور داخله/دائرة حاکم (نظارت خانه های پولیس اداره حاکم) و ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم، و همچنان در زندان های ولایتی اداره تنظیم امور زندان های/دائرة حاکم در مدت ۱۹ ماه از ۱ جنوری ۲۰۲۲ تا ۳۱ جولای ۲۰۲۳ اتفاق افتاده است.

در این مدت یوناما بیشتر از ۱۶۰۰ موارد نقض حقوق بشر، در رابطه به دستگیری و توقیف متعاقب افراد توسط مقامات/دائرة حاکم را مستند نموده است که ۱۱ درصد آنها مربوط زنان می شود. کمتر از ۵۰ درصد این موارد شامل اعمال شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز (از این پس بدرفتاری) می شود. این خشونت ها در ۲۹ ولایت از مجموع ۳۴ ولایت افغانستان رخ داده است.

قابل ذکر است که یوناما، ۳۵۶ مورد موثق خشونت، هنگام دستگیری و انتقال به محلات سلب آزادی را مستند نموده است که تعداد زیاد آن منجر به شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری با توقیف شده گان، توأم با ضرب و شتم فیزیکی، توهین و بستن چشم ها شده است. از آن جمله ۱۷۷ مورد به پولیس/دائرة حاکم و ۱۷۹ مورد به ریاست عمومی استخبارات/دائرة حاکم نسبت داده شده است. این خشونت ها جدا از حدود ۲۰۰ موردی است که یوناما در مورد سوء استفاده، ضرب و شتم، و تهدیدهای انجام شده توسط مقامات امنیتی/دائرة حاکم در خارج از محلات سلب آزادی ثبت کرده است، به طور مثال در جریان فعالیت های عملیاتی، در محلات تلاشی، هنگام گزمه، یا از طریق اجرای غیرقانونی معیارهای اخلاقی.

در خصوص نگهداری افراد در زندان توسط مسولین امنیتی و زندان/دائرة حاکم [اداره تنظیم امور زندان های/دائرة حاکم]، یوناما ۴۶۶ مورد موثق شکنجه و سایر بدرفتاری ها در زندان را مستند نموده است. از مجموع آن ۱۷۰ مورد به پولیس/دائرة حاکم ۲۹۱ مورد به ریاست عمومی استخبارات/دائرة حاکم و پنج مورد به زندان های/دائرة حاکم [ریاست عمومی تنظیم امور زندان ها] نسبت داده شده است. موارد فوق شامل:

- ۲۵۹ مورد اعمالی که منجر به تعذیب جسمی می شود که به طور معمول برای گرفتن اعترافات اجباری یا سایر اطلاعات استفاده شده است. این اعمال شامل لت و کوب، همچنین موارد خفه شدن، آویزان نمودن از سقف و شوک برقی می باشد. از مجموع آن، ۹۵ مورد شکنجه به پولیس/دائرة حاکم، ۱۶۲ مورد به ریاست عمومی استخبارات/دائرة حاکم و دو مورد به محابس/دائرة حاکم نسبت داده شده است.^۱ و
- ۲۰۷ مورد اعمالی که سبب تعذیب روانی می شود، طوری که در شرایط توقیف و تحقیقات اجباری می تواند منجر به شکنجه گردد. این شامل تهدید به کشتن مصاحبه شوندگان یا اعضای فامیل شان و سایر اعمالی مانند بستن چشم ها و بستن دستان زندانیان برای مدت طولانی یا در کل هنگام تحقیقات اجباری می شود. از جمله ۷۵ مورد به پولیس/دائرة حاکم ۱۲۹ مورد به ریاست عمومی استخبارات/دائرة حاکم و سه مورد به محبس/دائرة حاکم نسبت داده شده است.^۲

^۱ یوناما همچنین ۳۴ مورد دیگر را مستند نموده که در آن مصاحبه شوندگان مشخصاً قادر به شناسایی مقام مسول نبودند.
^۲ یوناما همچنین ۵۳ مورد دیگر را مستند نموده که در آن مصاحبه شوندگان مشخصاً قادر به شناسایی مقام مسول نبودند.

یوناما همچنان **۱۸ مورد مرگ افراد در زندان**^۳ را مستند نموده است از جمله پنج مورد در زندان پولیس /داره حاکم، ۱۱ مورد در زندان ریاست عمومی استخبارات /داره حاکم، و دو مورد در محبس /داره حاکم رخ داده است (دو مورد اخیر مربوط به شکنجه یا بدرفتاری نیست).^۴ این جدا از موارد متعدد قتل های فراقانونی است که خارج از محدوده زندان توسط مسولین اداره حاکم، از جمله نیروهای امنیتی /داره حاکم انجام شده است. از مجموع ۱۸ قربانی، شش تن نیروهای سابق ملی امنیتی و دفاعی افغانستان، شش تن از اعضای گروه های مسلح (ظاهرا از جبهه خود خوانده مقاومت ملی و دولت خودخوانده اسلامی عراق و شام موسوم به داعش- شاخه خراسان) و شش تن غیر وابسته به سایر گروه ها هستند.

در مورد حبس انفرادی، یوناما ۱۹ مورد نگهداری افراد در سلول های انفرادی را ثبت کرده است (سه مورد آن توسط پولیس /داره حاکم و ۱۶ مورد توسط ریاست عمومی استخبارات /داره حاکم)، از جمله یک مورد آن نگهداری فرد در ریاست عمومی استخبارات /داره حاکم به مدت ۵۰ روز می باشد که نگرانی های جدی را ایجاد نموده و به مثابه **شکنجه و حبس انفرادی طولانی مدت ممنوع** محسوب می شود.

در خصوص ضمانت های قانونی، یوناما **نقض گسترده حقوق اساسی محاکمه عادلانه مصاحبه شوندهگان** را در زندان مستند کرده است. نقض هر گونه حق محاکمه عادلانه می تواند خطر شکنجه و سوء استفاده غیر مستند شده را افزایش داده و تأثیر منفی بر حق محاکمه عادلانه در محاکم /داره حاکم داشته باشد. این موارد شامل:

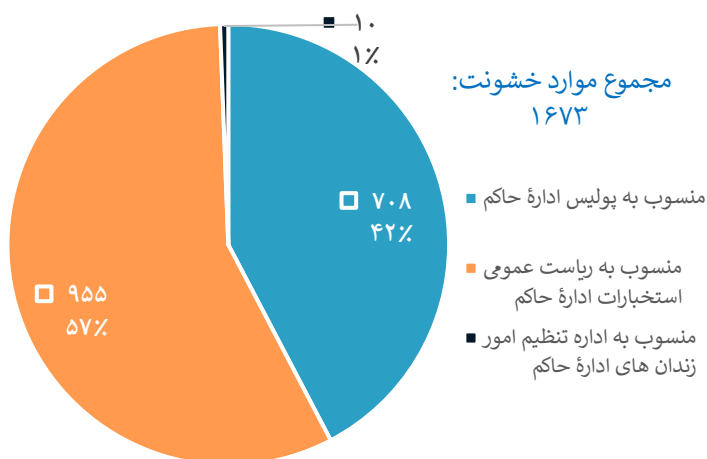
- ۱۴۰ مورد نقض حق آگاهی از **دلایل دستگیری** در زمان دستگیری (۷۳ مورد به پولیس /داره حاکم و ۶۷ مورد به ریاست عمومی استخبارات /داره حاکم نسبت داده شده است)؛
- هیچ موردی موجود نیست که مصاحبه شونده از **حقوق اساسی خویش در زندان** پس از ورود به زندان مطلع شده باشد؛
- در ۲۷۱ مورد مصاحبه شوندهگان از **حق دسترسی به وکیل** انتخابی خود مطلع نبودند و از ابتدای دستگیری **به وکیل یا مساعد حقوقی دسترسی نداشتند**. (۱۲۸ مورد به پولیس /داره حاکم، ۱۴۲ مورد به ریاست عمومی استخبارات /داره حاکم و یک مورد به اداره تنظیم امور زندان های اداره حاکم نسبت داده شده است)؛
- هیچ موردی از **حضور وکیل مدافع** با مصاحبه شونده هنگام تحقیقات در زندان پولیس و ریاست عمومی استخبارات حاکم موجود نیست؛
- ۲۵۶ مورد نقض **حق اطلاع و تماس با فامیل** (۸۳ مورد به پولیس /داره حاکم و ۱۷۳ به ریاست عمومی استخبارات /داره حاکم نسبت داده شده است)؛
- هیچ موردی موجود نیست که مصاحبه شونده بعد از ورود و یا قبل از تحقیقات در زندان های پولیس /داره حاکم یا ریاست عمومی استخبارات /داره حاکم تحت **نوعی از معاینه صبحی**، از جمله معاینه فیزیکی قرار گرفته باشد؛
- ۸۳ مورد نقض حق دسترسی به پرسونل صبحی مستقل و **دریافت معاینات صبحی کافی** هنگام زندان (۴۱ مورد به پولیس /داره حاکم ، ۴۰ مورد به ریاست عمومی استخبارات /داره حاکم و دو مورد به محبس /داره حاکم نسبت داده شده است)؛

^۳ این انعکاس دهنده قتل های فراقانونی نیست که خارج از یک دوره مخپس انجام شده است
^۴ یوناما همچنین سه مورد دیگر را مستند نموده که در آن مصاحبه شوندهگان مشخصا قادر به شناسایی مقام مسول نبودند.

- در یک مورد مصاحبه شونده بلافاصله پس از دستگیری به حضور قاضی حاضر شده است. در هیچ مورد دیگری مصاحبه شونده ها در زمانیکه در نظارت خانه پولیس یا ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم بودند، بطور فوری به محضر محکمه یا قاضی حاضر نشدند تا بر قانونی بودن حبس خود اعتراض نماید؛ و

- ۸۲ مورد نقض حق عدم اقرار اجباری که مصاحبه شوندگان به دنبال بازجویی تحت فشار مجبور به امضای اسناد شدند، بدون اینکه از محتوای این اسناد اطلاعی حاصل کرده باشند یا از آن مطلع باشند. (۳۱ مورد به پولیس/اداره حاکم و ۵۱ مورد به ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم نسبت داده شده است). از جمله حداقل در ۴۰ مورد، مصاحبه شوندگان بعد از شکنجه و بدرفتاری در هنگام تحقیقات، اسناد را امضا نموده اند. یوناما هیچ یکی از این موارد را در محابس [زندان های تحت تسلط اداره تنظیم امور زندانها] مستند نکرده است.

با وجود همه ای تخلفات مستند شده ای فوق، یوناما ملاحظه نموده که میزان شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری افراد در زندان به طور گسترده کمتر گزارش شده است به طوری که ارقام ارائه شده در این گزارش تنها تصویر کوچکی از ابعاد کامل نقض حقوق بشر افراد در زندان در سراسر افغانستان را نشان می دهد. فضای فراگیر نظارت، آزار و اذیت و تخویف همه اقشار جامعه، تهدید افراد مبنی بر عدم صحبت در مورد تجربیات خود در زندان، و مجبور شدن به ارائه ضمانت از طرف اشخاص ثالث و یا اعضای فامیل برای آزادی آنها از حبس، این همه مانع اراده ای بسیار افراد از شکایت کردن یا برقراری ارتباط آزادانه با یوناما بدون ترس از پیامدهای آن برای خود شخص یا فامیل اش شده است. با وجود گفتگوهای مداوم با یوناما، عدم دسترسی نامحدود به محلات سلب آزادی، به ویژه زندان های که تحت اداره وزارت امور داخله/اداره حاکم و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم هستند، به همان اندازه مانع از ثبت گستره کامل نقض ها شده است.

شکل ۱: موارد خشونت نظر به نهاد

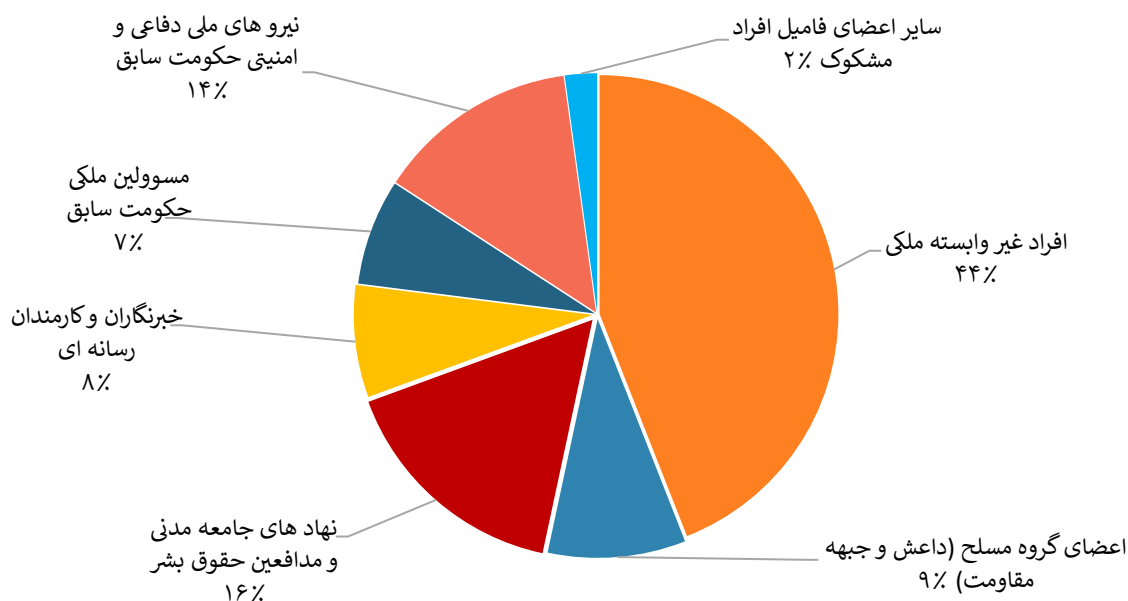
به طور کلی، یوناما در تناسب با وزارت امور داخله/اداره حاکم (۷۰۸ مورد یا ۴۲ درصد از کل)، نقض های بیشتر را از ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم (۹۵۵ مورد یا ۵۷ درصد) ثبت نموده است. در حالیکه اجرای قانون و تامین امنیت عامه در حیطه صلاحیت وزارت امور داخله/اداره حاکم است، و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم به عنوان نهاد استخباراتی افغانستان، صلاحیت رسیدگی به موضوعاتی را دارد که بر امنیت داخلی و خارجی تأثیر می گذارد که شامل خیانت ملی، جاسوسی، تروریسم و تبلیغات ضد دولتی می شود.

در نتیجه، مقایسه مشخصات زندانیان مصاحبه شده توسط یوناما در زندان پولیس/اداره حاکم و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم نشان می دهد که تعداد افراد وابسته یا افرادی که تصور میشود وابسته به مقامات سابق حکومت جمهوری اسلامی افغانستان^۵ اعم از امنیتی و ملکی هستند، اعضای گروه های مسلح (جبهه خود خوانده مقاومت ملی و/یا دولت خود خوانده اسلامی- شاخه خراسان)، همچنین افرادی که در

^۵ از این به بعد، اصطلاح «مقامات دولتی سابق» به مقامات و کارمندان حکومت سابق جمهوری اسلامی افغانستان اطلاق می شود.

رسانه ها کار می کنند، در زندان ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم نسبت به پولیس/اداره حاکم بیشتر می باشند.

با وجود این یوناما ملاحظه نموده که از میان مصاحبه شوندگان که مدعی بودند در حین محرومیت از آزادی تحت شکنجه یا سایر اشکال بدرفتاری چه در زندان پولیس و چه در ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم قرار گرفته اند: حدود ۴۴٪ از مصاحبه شوندگان افراد بدون وابستگی خاصی بودند؛ ۲۴٪ را ژورنالستان و فعالان جامعه مدنی تشکیل می داد؛ ۲۱٪ را کارمندان حکومت سابق (هفت درصد افراد ملکی؛ ۱۴٪ پرسونل امنیتی و دفاعی) و نه درصد (در واقع یا تصور می شود) به گروه های مسلح (جبهه خود خوانده مقاومت ملی یا دولت خود خوانده اسلامی - شاخه خراسان) وابسته بودند. دو درصد افراد گرفتار شده همه توسط ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم، اعضای خانواده بودند که به منظور کسب اطلاعات مربوط به سایر افراد مورد علاقه گرفتار شده بودند.

شکل ۲: تقسیم بندی بر اساس وابستگی قربانیانی که از تحت شکنجه یا بدرفتاری قرار گرفتن، گزارش داده اند

صدور طرزالعمل اصلاح نظام زندانیان توسط فرمان رهبر/اداره حاکم طالبان در جنوری ۲۰۲۲ و متعاقباً، صدور دستورالعمل های موردی مشابه به نیروهای امنیتی/اداره حاکم، بیانگر تعهد به رسیدگی به نگرانی های مربوط به شکنجه و بدرفتاری با زندانیان توسط مسوولین/اداره حاکم در افغانستان است.

از جنوری ۲۰۲۲ بدینسو وزارت امور داخله/اداره حاکم، ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم و اداره تنظیم امور زندان های/اداره حاکم در کابل در مورد اتهامات مربوط به نقض حقوق بشر که توسط یوناما مورد توجه آنها قرار گرفته و در مورد مسائل زندان، از جمله پیشگیری از شکنجه، با یوناما گفتگو کرده اند. پولیس، ریاست عمومی استخبارات و مقامات زندان/اداره حاکم در تمام ولایات به طور مساوی اما با درجات متفاوت پذیرش با یوناما تعامل دارند. در یک سال گذشته، یوناما جلسات متعدد افزایش آگاهی را برای رؤسا و محافظین محلات سلب آزادی/اداره حاکم در مورد استانداردهای بین المللی، ممنوعیت شکنجه و جلوگیری از بدرفتاری با زندانیان و استفاده از زور برگزار کرده است. قوماندانی امنیه/اداره حاکم و اداره تنظیم امور زندانهای/اداره حاکم با تایید نیاز و مؤثریت این جلسات از برگزاری همچو جلسات استقبال نمودند.

علاوه بر این، وزارت امور داخله و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم، ریاست های حقوق بشر را برای نظارت بر محلات سلب آزادی و بررسی اتهامات سوء استفاده حفظ نموده اند. هرچند تأثیر آنها تا به امروز در محلات سلب آزادی محدود به نظر می رسد.

این میکانیزم های نظارتی داخلی باید از استقلال و صلاحیت کافی برخوردار باشند تا مؤثر واقع شوند. در حالی که بعضاً بررسی ها اعلام می شود، یوناما از نتیجه چنین بررسی ها، یا هر اقدامی که در نتیجه آن کارکنان اداره حاکم را به دلیل نقض حقوق زندانیان پاسخگو قرار داده و منجر به انفکاک و تعقیب قانونی آنان یا جبران خسارت قربانیان شود، اطلاعی ندارد.

علیرغم این اقدامات ابتدایی برای جلوگیری از بدرفتاری در برابر زندانیان، تا حال تنها یک نهاد، اداره تنظیم امور زندانهای اداره حاکم، به یوناما اجازه دسترسی به زندان ها در سراسر افغانستان را داده و تعامل یوناما با مسوولین زندان های اداره حاکم در ولایات را تسهیل می کند.

به نظر می رسد تغییر در مأموریت اداره سابق لوی خارنوالی به " لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام " اداره حاکم با فرمان صادر شده در مارچ ۲۰۲۳، به منظور حصول اطمینان از نظارت، از جمله تحقیق از نهادهایی مانند وزارت امور داخله/اداره حاکم و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم باشد. مأموریت جدید آن شامل نظارت بر قانونی بودن احضار افراد و به تعقیب آن زندانی ساختن آنها می باشد و این ریاست/اداره حاکم دارای صلاحیت های شبه قضایی با حق تصمیم گیری در موارد فوق و صدور احکام برای نهادهای اداره حاکم در مورد رهایی زندانیان می باشد. آنها همچنان موظف اند از شکنجه یا بدرفتاری جلوگیری کنند و در صورت بروز آن، شکایات را بررسی نموده و احکام شان را به "اداره ذیصلاح" تسلیم نمایند و دوسیه ها را به مستنطقین دیگر تفویض نمایند. در حالی که مأموریت گسترده این ریاست/اداره حاکم "نهادهای امارتی"، نهادهای نظامی و بخش خصوصی به شمول سازمان های غیردولتی (NGOs) را نیز در بر می گیرد، بسیار مهم است که این اداره نظارت بر وزارت امور داخله/اداره حاکم و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم را در اولویت قرار دهد تا به تعداد بیشماری از تخلفات ارائه شده در این گزارش به عنوان ابزاری برای رسیدگی به اعمال فراگیر و مستمر شکنجه و بدرفتاری با افراد در زندان رسیدگی شود. محاکم نظامی ستره محکمه، که صلاحیت رسیدگی به شکایات علیه مقامات امنیتی/اداره حاکم را دارند، نیز در مبارزه با معافیت از مجازات و اطمینان از پاسخگویی مقامات/اداره حاکم که مسئول اعمال شکنجه یا بدرفتاری با افراد شناخته می شوند، نقش ارزنده دارد.

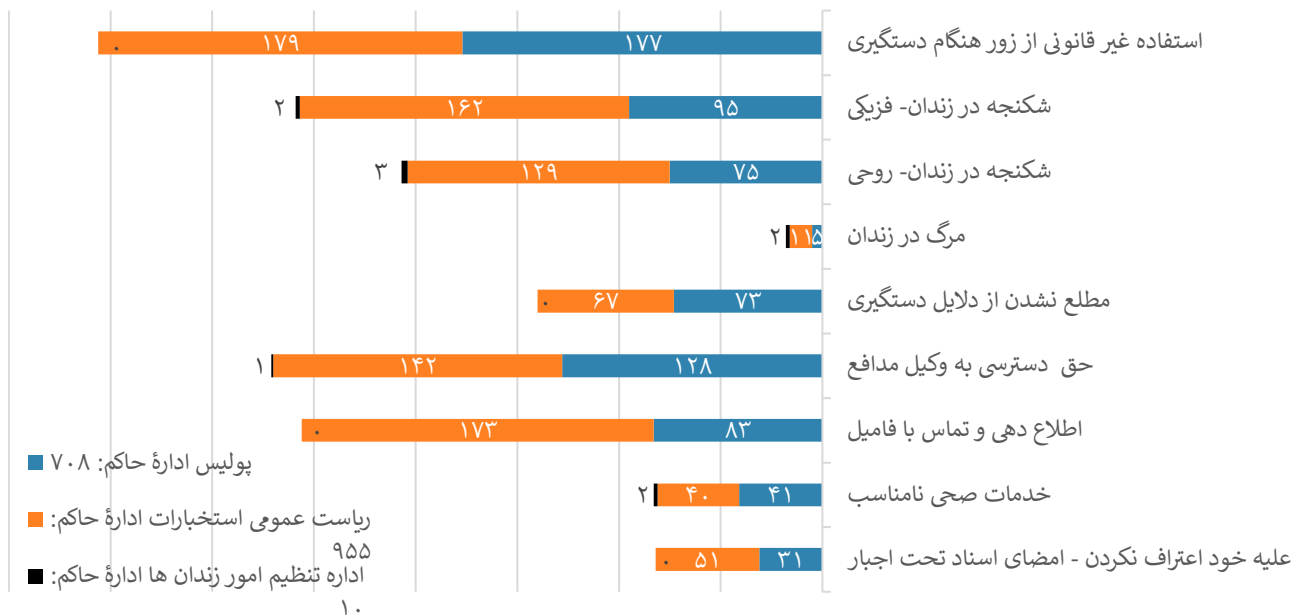
یوناما از تعامل بیشتر با لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام/اداره حاکم، وزارت امور داخله اداره حاکم، ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم، اداره تنظیم امور زندانهای اداره حاکم و ستره محکمه/اداره حاکم در مورد همه موضوعات مطرح شده در این گزارش استقبال می نماید.

با وجود این، تداوم ارتکاب نقض حقوق بشر افراد در زندان توسط مقامات امنیتی/اداره حاکم در تضاد با حقوق بین الملل، اعتبار تمامی مسوولین/اداره حاکم را در نزد مردم تضعیف می کند، ترس و بی اعتمادی ایجاد می کند و حیثیت افرادی را که عملاً تحت [تأثیر] طرزالعمل جزایی/اداره حاکم قرار گرفته اند، خورد [متأثر] می سازد.

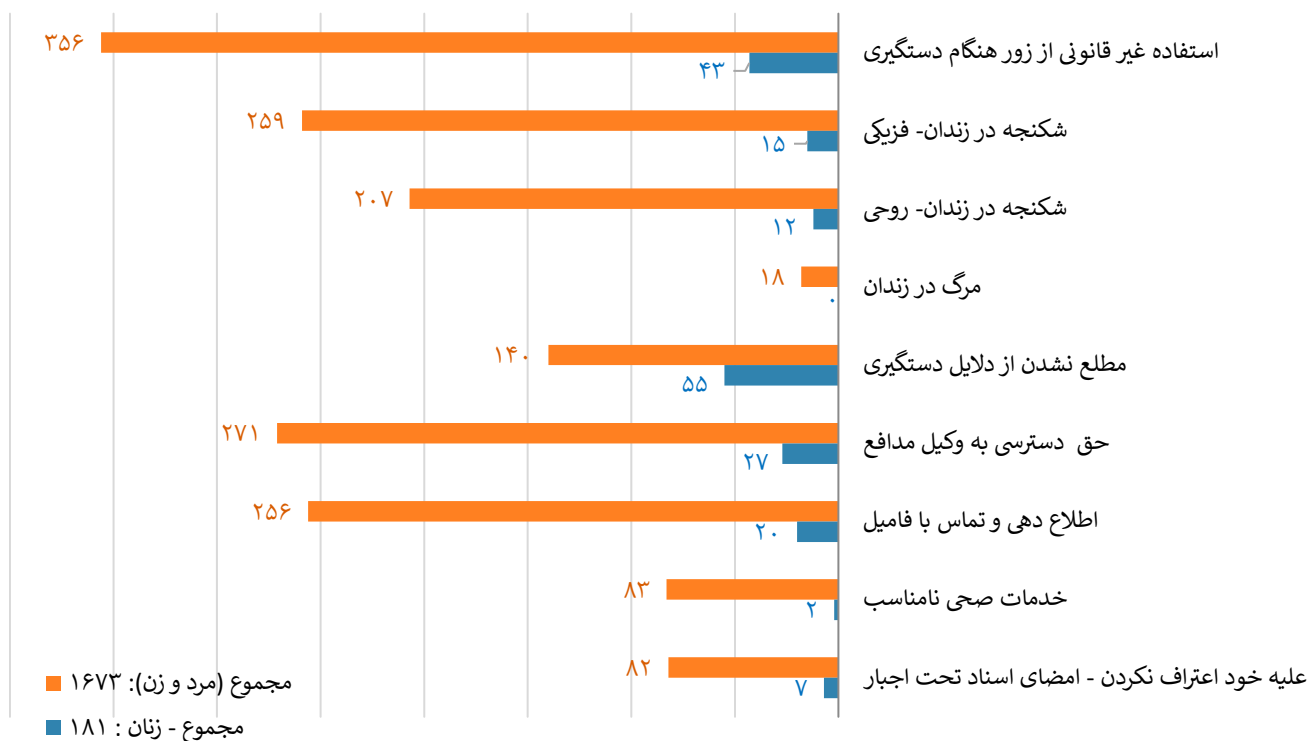
برای رسیدگی به مسائل مطرح شده در این گزارش، رهبری/اداره حاکم طالبان، به شمول رؤسای مقامات امنیتی اداره حاکم، باید فوراً اجرای توصیه های ارائه شده در پایان این گزارش را مورد توجه قرار دهند و تمام اقدامات لازم را برای اتخاذ رویکرد مبتنی بر حقوق بشر در اجرای قانون به عمل آرند.

مروری بر نقض مستند حقوق اساسی در طول مدت حبس

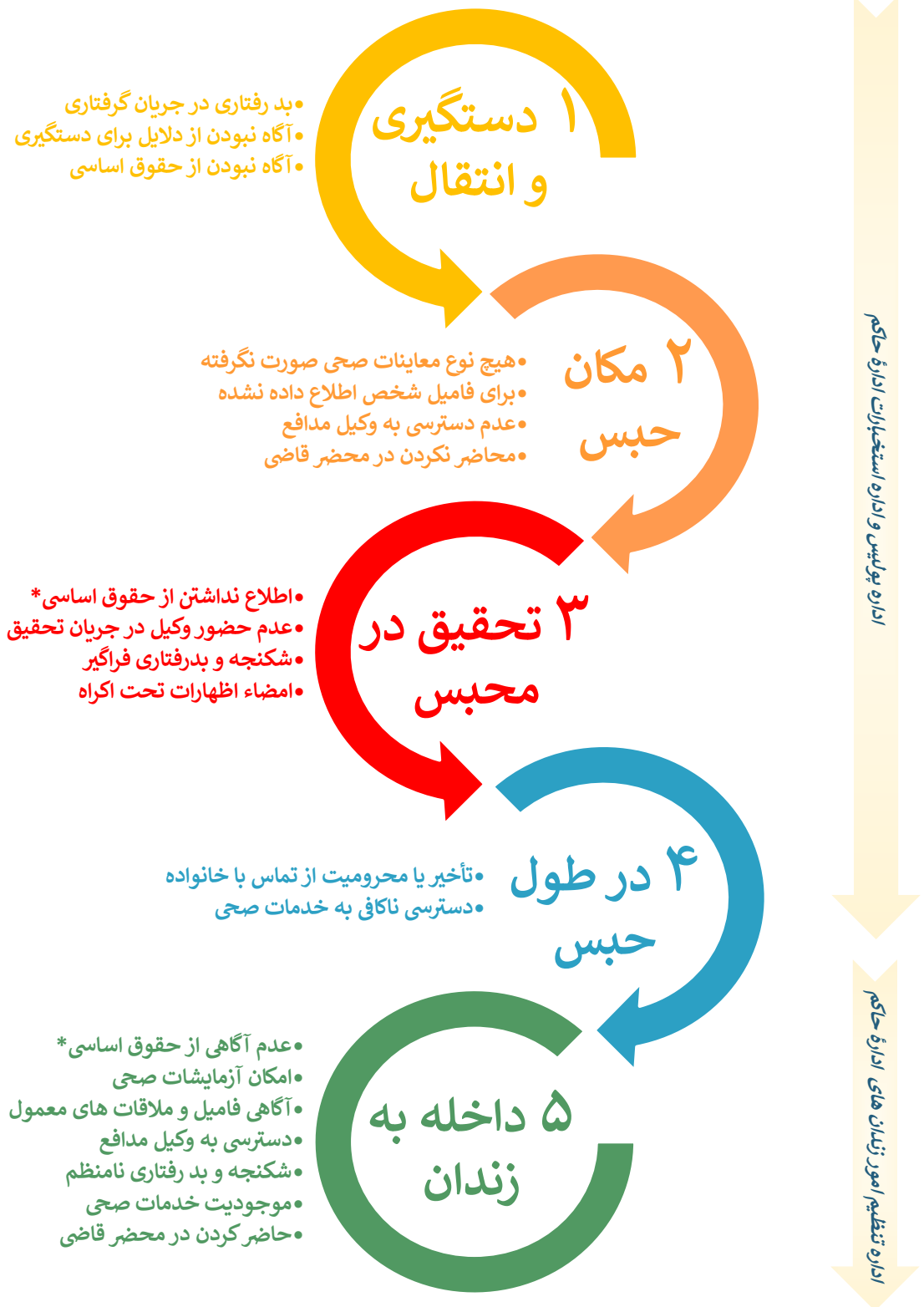
تقسیم بندی به اساس اداره

تقسیم بندی به اساس جندر

نقض حقوق اساسی در طول دستگیری و حبس نظر به ترتیب زمانی

*همچون دسترسی به وکیل مدافع، خبر دادن به فامیل، اعتراض به حبس و خاموش بودن

درباره گزارش

این گزارش بخشی از سلسله مطالعات موضوعی در مورد مسائل فعلی حقوق بشری در مورد مردم افغانستان است که توسط بخش حقوق بشر هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان (یوناما) در چارچوب قطعنامه ۲۶۲۶ شورای امنیت (۲۰۲۲) که با قطعنامه ۲۶۷۸ (۲۰۲۳) تمدید شده، ترتیب شده است. قطعنامه ۲۶۲۶ یوناما را بر داشتن تعامل با "تمام جوانب ذینفع در سطح ملی و محلی و جامعه مدنی و سازمان‌های غیر دولتی بین‌المللی برای حمایت و ترویج حقوق بشری همه افغان‌ها [به] نظارت، گزارش و دادخواهی در مورد وضعیت افراد ملکی، [به شمول] جلوگیری از شکنجه، نظارت بر محلات سلب آزادی و بهبود حقوق زندانیان" و "همچنین ترویج، حمایت و مشاوره در مورد تطبیق مفاد اسناد مربوط به حقوق بشر و آزادی‌های اساسی که افغانستان به آن متعهد و یکی از کشورهای عضو آن است" موظف می‌سازد.^۱ "به عنوان بخشی از این تعامل، از مسولین اداره حاکم افغانستان دعوت شد تا نظریات واقعی را در مورد محتوای گزارش ارائه کنند و پاسخ آنها ضمیمه شده است."

از به قدرت رسیدن اداره حاکم در ۱۵ آگست ۲۰۲۱ تا اکنون، یوناما موارد دستگیری و زندانی کردن خودسرانه ثبت کرده است.^۷ از جنوری ۲۰۲۲ یوناما همچنین نظارت و مستندسازی احترام به ممنوعیت شکنجه و حقوق مربوط به محاکمه عادلانه و ضمانت‌های قانونی ارائه شده توسط قوانین بین‌المللی حقوق بشر را برای افرادی که در زندان‌های مسولین اداره حاکم به سر می‌برند، آغاز کرد. احترام به کلیت ضمانت‌ها برای جلوگیری از شکنجه و بدرفتاری و همچنین برای حصول اطمینان از اجرای حقوق محاکمه عادلانه در محضر محاکم اداره حاکم بسیار مهم است.

این گزارش یافته‌های یوناما را در مورد نقض حقوق بشری افراد در زندان‌های مسولین اداره حاکم در خلال ۱۹ ماه، از اول جنوری ۲۰۲۲ الی ۳۱ جولای ۲۰۲۳ نشان می‌دهد. این گزارش مشخصاً روی رفتار با افراد در زندان پولیس تحت امر وزارت امور داخله اداره حاکم، ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم (منبهد در این گزارش به طور جمعی به نام پرسونل امنیتی اداره حاکم یاد می‌شوند)، و اداره تنظیم امور زندان‌های اداره حاکم تمرکز می‌کند. در صورت امکان، به خشونت‌های ثبت شده که منسوب به نهاد مشخص اداره حاکم نیست، نیز اشاره شده است.

این هفتمین گزارشی است که از سوی یوناما در مورد رفتار با افرادی که آزادی‌شان در افغانستان سلب شده، به نشر می‌رسد.^۸ هرچند اکثر گزارشات قبلی روی زندانیانی که به دلیل امنیتی - و تخلفات مربوط به تروریسم - در زندان قرار گرفته بودند تمرکز داشت، اما این گزارش تمام زندانیان را بدون در نظر داشت دلایل زندانی شدن آنها تحت پوشش قرار می‌دهد. با این حال وزارت امور داخله اداره حاکم قضایای جنائی معمول را رسیدگی می‌کند، در حالی که ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم، به مثابه‌ی نهاد استخباراتی کشور، صلاحیت رسیدگی قضایایی را دارد که امنیت داخلی و خارجی را متاثر می‌سازد. این [صلاحیت] شامل رسیدگی قضایای خیانت، جاسوسی، تروریسم و تبلیغات علیه حکومت می‌شود.

^۱ قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد ۲۶۲۶ (۲۰۲۲)، پراگراف ۵ (ث)، تمدید شده توسط قطعنامه شورای امنیت ۲۶۷۸ (۲۰۲۳).
^۷ گرفتاری و زندانی نمودن‌هایی خودسر پنداشته می‌شوند که: در مطابقت با قوانین داخلی نباشد، زیرا این گونه زندانی نمودن کاملاً به اساس شرایط مندرج قانون یا در همخوانی با طرزالعمل‌هایی که به اساس قانون تصویب شده اند، نیست؛ یا برای اینکه در شرایط موجود ناموجه، غیرعادلانه، نامناسب یا غیرضروری است، خودسر پنداشته می‌شود. خودسر بودن گرفتاری یا توقیف به اساس ارزیابی انفرادی شرایط می‌باشد. از آنجائیکه لست مشر از شرایط [گرفتاری و توقیف] خودسر وجود ندارد، از دید گروه کاری در مورد توقیف خودسرانه، "خودسرانه بودن باید در پرتو تمامی شرایط مربوط به زندانی کردن ارزیابی شود." به طور مثال، در صورتی که یک فرد در زندان قرار می‌گیرد تا حقوق بشری وی (مانند اظهار دیدگاه سیاسی یا تظاهرات صلح آمیز) نقض گردد یا این [گرفتاری و زندانی کردن] بنابر دلایل تبعیض آمیز صورت گرفته باشد. مراجعه شود به کمیسیون ملل متحد پیرامون حقوق بشر، گروه زندانی کردن خودسرانه، تبصره شماره ۷، مورخ ۱ دسمبر ۲۰۰۴، E/CN.4/2005/6، پاراگراف ۵۴(ب).

^۸ تمام گزارش‌های قبلی در لینک ذیل قابل دسترس است: <https://unama.unmissions.org/treatment-conflict-related-detainees-afghan-custody>

میتودولوژی

پس از تسلط طالبان در افغانستان در ۱۵ آگست ۲۰۲۱، لازم بود تا یوناما روابط جدید با مسئولین اداره حاکم ایجاد کند و دیگر همانند دولت جمهوری به محلات سلب آزادی دسترسی نامحدود ندارد. گفتگوها در مورد دسترسی نامحدود یوناما به زندانیانی که در تمام محلات سلب آزادی توسط مسوولین اداره حاکم نگهداری می شوند، ادامه دارد. تا اکنون، تنها اداره تنظیم امور زندان های اداره حاکم به یوناما دسترسی به چند محبس در سراسر افغانستان را داده است.

به همین ترتیب، یوناما خشونت های گزارش شده در زیر را از طریق ارزیابی بیشتر از ۸۰۰ مورد به شمول ۱۳۰ مورد مصاحبه های ژرف (که از جمله ۲۴ تن شان زنان بودند) با افراد که در زندان مسئولین امنیتی و زندان های اداره حاکم به سر میبرند و گفتگوها با مسئولین ذیربط اداره حاکم مستند کرده است.

مواردی که اظهارات به اندازهی کافی موثق و قابل اعتبار پنداشته نشد، در آمار این گزارش گنجانیده نشده است.^۹

افراد مصاحبه شده یا در یک محل سلب آزادی نگهداری و مورد تحقیق قرار گرفته و بعدا رها شدند؛ و یا متعاقبا به منظور تحقیقات بیشتر یا سپری کردن دوره توقیف قبل از محاکمه، به سایر محلات سلب آزادی انتقال شدند تا قضایای شان از سوی محکمه مورد استماع و رسیدگی قرار گیرد. به همین ترتیب، تعداد زیاد افرادی که یوناما با آنها مصاحبه کرد، در زندان های مسئولین متعدد اداره حاکم قرار داشتند و خشونت ها در دوره های مختلف حبس به اساس گزارش این افراد، در محلات متعدد سلب آزادی ثبت شده است. تخطی های که مکررا در زندان یک اداره بدون در نظر داشت مدت حبس اتفاق افتاده، به عنوان خشونت ثبت شده است، مثلا شکنجه یا سایر رفتارها یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز (از این به بعد بدرفتاری).

به منظور حفظ مصئونیت، از هر نوع اشاره به تجارب مصاحبه شوندگان در محلات سلب آزادی، موقعیت یا هر نوع معلومات مبنی بر هویت آنها خودداری شده است، حتی در مواردی که مصاحبه شوندگان به یوناما ابراز رضایت کرده که اظهارات شان در گزارش های عمومی با معلومات در مورد هویت شان ذکر شود.

یوناما خشونت ها را در مطابقت با حقوق بین الملل ثبت کرده است. در خصوص تعیین چارچوب حقوقی قابل تطبیق، یوناما قوانین افغانستان را که تا هنوز شرایط مبهم دارند و در حال بازنگری مداوم از سوی مسئولین اداره حاکم قرار دارند، و همچنان هدایاتی را که توسط رهبری اداره حاکم پس از ۱۵ آگست ۲۰۲۱ صادر شده است، نیز در نظر گرفته است.^{۱۰}

^۹ این رویکرد در مطابقت با روش تهیه گزارش های دوساله قبلی یوناما در مورد شکنجه و زندان می باشد.
^{۱۰} این به معنی پذیرفتن مشروعیت این هدایات نیست بلکه به این هدف به آن اشاره شده تا تخطی های ثبت شده از طریق آن مورد تحلیل قرار گیرند.

شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری

چارچوب قابل تطبیق

منع کامل شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیر آمیز یک اصل الزامی حقوق بین الملل محسوب و بدون در نظر داشت تعهد دولت به معاهدات قابل تعمیم می باشد. بر علاوه، معاهدات متعدد بین المللی که افغانستان عضو آن بوده و مکلف به رعایت آن است، شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیرانسانی و تحقیر آمیز را منع قرار داده است.^{۱۱} مکلفیت مبنی بر رعایت ممنوعیت چنین رفتارها الزامی و غیر قابل انکار بوده، و این بدان معنی است که هیچ گاه هیچ توجیهی برای توسل به شکنجه یا عدم رعایت چنین ممنوعیت حتی در مواقع اضطراری، وجود ندارد.^{۱۲}

شکنجه دارای چهار عنصر بوده و شامل اعمالی می شود که: باعث درد یا تعذیب شدید جسمی یا روحی شود؛ عمداً صورت گیرد؛ به هدف مشخص ارتکاب یافته باشد مانند اقرار گرفتن، کسب معلومات، مجازات، تخویف، تحقیر، اجبار یا هر دلیل مبتنی بر تبعیض؛ و موظف خدمات عامه مستقیم یا غیرمستقیم در آن دخیل باشد.^{۱۳}

اعمال فیزیکی که باعث درد یا تعذیب شدید شده و شکنجه محسوب می شوند، شامل لت و کوب شدید، مشت و لگد^{۱۴} و شوک برقی بوده اما محدود به این موارد نمی شود.^{۱۵} شکنجه روحی باید به نحوی تفسیر گردد که هر نوع روش، شیوه و شرایطی را در بر گیرد که هدف آن آسیب یا تعذیب روانی شدید و عمدی بوده یا به این هدف طرح شده باشد بدون آنکه از ابزار یا تاثیرات درد یا تعذیب شدید جسمی استفاده صورت گرفته باشد.^{۱۶} بطور مثال، تهدیدات توسط موظف خدمات عامه یا توسط سایر افراد با رضایت یا

^{۱۱} اعلامیه جهانی حقوق بشر، کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی و تحقیر آمیز (کنوانسیون منع شکنجه)، میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، کنوانسیون حقوق طفل، کنوانسیون های ۱۹۴۹ ژنیو، و اساسنامه دیوان کیفری بین المللی روم. همچنان، مراجعه شود به قطعنامه شماره ۲۶۲۶ شورای امنیت (سال ۲۰۲۲)، فقره (ه) پاراگراف ۶ در مورد تطبیق اسناد پیرامون حقوق بشر و آزادی های اساسی که افغانستان عضو آن ها بوده و مکلف به رعایت آن ها می باشد. این موضوع در ماده ۵ مقرر طرز سلوک مقامات مجری قانون نیز تصریح شده است. همچنین مراجعه شود به قطعنامه مجمع عمومی در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیر آمیز، ۱۵ دسامبر ۲۰۲۲، A/Res/77/209.

^{۱۲} فقره (۲) ماده ۲ کنوانسیون منع شکنجه؛ فقره (۲) ماده ۴ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی؛ و ماده ۵ مقرر طرز سلوک مسئولین تنفیذ قانون.

^{۱۳} ماده ۱، کنوانسیون منع شکنجه: همچنان مراجعه شود به گزارش منفرد نوواک، گزارشگر ویژه در مورد شکنجه، ۹ فروری ۲۰۱۰، پاراگراف ۳۰-۳۹ A/HRC/13/39/Add.5. کمیته حقوق بشر بیان داشته که کشور های عضو باید "محافظة هر فرد ... در برابر اعمالی که به تاسی از ماده ۷ منع شده، خواه [این اعمال] توسط افراد در سمت رسمی، خارج از سمت رسمی، یا در ظرفیت شخصی انجام یافته باشد"، و ممنوعیت شکنجه یا بدرفتاری به شکنجه جسمی نیز می رسد مراجعه شود به تبصره عمومی شماره ۲۰، ۱۰ مارچ ۱۹۹۲، فقره ۲ و ۵.

^{۱۴} مراجعه شود به کمیته منع شکنجه، دیمیتروویچ در برابر سیربیا و مونته نگرو، مکاتبه شماره ۱۷۲/۲۰۰۰، مورخ ۱۶ نومبر ۲۰۰۵، فقره ۱ پاراگراف ۲، فقره ۱ پاراگراف ۷؛ کمیته منع شکنجه، علی در برابر تونس، مکاتبه شماره ۲۹۱/۲۰۰۶، مورخ ۲۱ نومبر ۲۰۰۸، فقره ۴ پاراگراف ۲، فقره ۶ پاراگراف ۲، فقره ۴ پاراگراف ۱۵.

^{۱۵} کمیته حقوق بشر، موطبه در برابر زایر، مکاتبه شماره ۱۲۴/۱۹۸۲، مورخ ۲۴ جولای ۱۹۸۴، فقره ۲ پاراگراف ۱۰ و پاراگراف ۱۲؛ همچنان، مراجعه شود به گروه کاری در مورد ناپدید شدن اجباری یا غیردواطلبانه، نظریه شماره ۶۶/۲۰۲۲، پیرامون ذین العابدین محمد حسین (ابو زبیده) (ایالات متحده امریکا، پاکستان، تایلند، پولند، مراکش، لتوانیا، افغانستان، و متحده شاهی بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی)، ۶ اپریل ۲۰۲۳، A/HRC/WGAD/2022/66، فقره های ۱۱-۱۰ و ۱۰۲ در مورد شیوه های شدید استنطاق که شکنجه محسوب می شود.

^{۱۶} گزارش گزارشگر ویژه در مورد شکنجه، ۲۰ مارچ ۲۰۲۰، A/HRS/43/49، پاراگراف ۱۹.

اراده‌ی چنین موظف، به شمول خشونت یا تهدید به مرگ، تهدید علیه فامیل یا دوستان نیز می‌تواند تعذیب شدید روحی محسوب گردد.^{۱۷} اعمال شکنجه شامل امتناع از اقدام برای توقف یا جلوگیری از شکنجه نیز می‌شود.^{۱۸}

کمیته منع شکنجه اذعان می‌دارد که مرز میان شکنجه و بدرفتاری بعضاً در عمل واضح نیست.^{۱۹} عناصر تمایز بین شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز شامل: (۱) شدت عمل و مدت زمان. (۲) آسیب‌پذیری و ناتوانی قربانی و (۳) هدف اعمال می‌شود.^{۲۰}

سایر نورم‌های حقوق بشر استفاده از زور توسط مقامات مجری قانون را تنظیم می‌کند. در تمامی فعالیت‌های تنفیذ قانون اصول مشروعیت، نیاز، عدم تبعیض، تناسب و بشردوستی باید رعایت شود.^{۲۱} این امر مستلزم آنست که مقامات مجری قانون آموزش کافی در استفاده مناسب از میزان صلاحیت را داشته تا به گونه‌ی مناسب تشخیص دهد که به چه میزان قوه در شرایط مختلف نیاز و متناسب می‌باشد.

در خصوص قوانین افغانستان، قانون اساسی ۲۰۰۴ جمهوری اسلامی افغانستان صراحت دارد که "هیچ شخص نمی‌تواند حتی به مقصد کشف حقایق، دستور شکنجه شخص دیگری که تحت تعقیب، دستگیری یا توقیف و یا محکوم به جزا باشد، را صادر نماید." (ماده ۲۹)، و برای آنانی که از این گونه اعمال متضرر شده‌اند، غرامت در نظر گرفته است (ماده ۵۱).

قانون جزای ۲۰۱۸ هر نوع شکنجه را جرم می‌پندارد، و تعریفی را ارائه می‌دهد که به پیمان‌های وسیع با عناصر مندرج کنوانسیون منع شکنجه هم سو می‌باشد (ماده ۴۵۰)، و همچنان قانون منع شکنجه (۲۰۱۸) صراحت دارد که هیچ استثناء برای این ممنوعیت وجود ندارد (ماده ۷). قانون جزا عمل "خشونت" توسط موظف خدمات عامه علیه هر فرد را جرم پنداشته که این [جرم انگاری] شامل رفتار زشت، اهانت آمیز یا تحقیر آمیز می‌شود (ماده ۴۴۸).

مسئولین/اداره حاکم بازنگری تمام قوانین تصویب شده در دوران جمهوری قبلی را در اواسط ۲۰۲۲ به منظور اصول اطمینان از همخوانی آنها با شریعت اسلامی آغاز کردند. که این روند تا هنوز جریان داشته و وضعیت حقوقی این احکام و مصئونیت‌های مندرج آن نامعلوم می‌باشد. هرچند گفته می‌شود که بخشی از قانون جزا مغایر شریعت خوانده شده است، تا اکنون مشخص نیست که کدام بخش‌ها را شامل می‌شود.

برعلاوه، در جنوری سال ۲۰۲۲، رهبر طالبان فرمان تصویب "طرزالعمل اصلاح نظام زندانیان" را صادر کرد که مواد متعدد در آن وجود داشت که شکنجه یا بدرفتاری با افراد محروم از آزادی را منع قرار می‌دهد.^{۲۲} این طرزالعمل بیان می‌دارد که مسئولین امنیتی، محافظین زندانیان و کارمندان محابس از شکنجه، تعذیب یا مجازات محبوسین منع شده‌اند. (ماده ۳۳). مشخصاً، در این طرزالعمل به مسئولین امنیتی/اداره حاکم هدایت داده شده تا از شکنجه و بدرفتاری که در "مخالفت با اصول شرعی، اخلاق و کرامت انسانی"

^{۱۶} مراجعه شود به کمیته حقوق بشر، استریلا در برابر یوروگوا، مکتبه شماره ۷۴/۱۹۸۰، مورخ ۲۹ مارچ ۱۹۸۳، فقره ۶ پاراگراف ۱ و پاراگراف ۱۰؛ همچنان مراجعه شود به گزارش بازرس ویژه در مورد شکنجه، نایگل اس. رادلی، ۳ جولای ۲۰۰۲، A/56/156 پاراگراف ۸.

^{۱۷} کمیته منع شکنجه، تبصره عمومی، شماره ۳، مورخ ۱۳ دسمبر ۲۰۱۲، CAT/C/GC/3، پارگراف ۳، ۲۳ و ۳۷.

^{۱۸} کمیته منع شکنجه، تبصره عمومی شماره ۲، مورخ ۲۴ جنوری ۲۰۰۸، CAT/C/GC/2، پارگراف ۳.

^{۱۹} راپور گزارشگر ویژه در مورد شکنجه، منفرد نواک، ۲۳ دسمبر ۲۰۰۵، E/CN.4/2006/6، پاراگراف ۳۹ ("تحلیل کامل travaux préparatoires مواد ۱ و ۱۶ [UNCAT] و همچنین تفسیر سیستماتیک هر دو ماده با توجه به عملکرد کمیته منع شکنجه، شخص را به این نتیجه می‌رساند که معیارهای تعیین‌کننده برای تشخیص شکنجه از [رفتار ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز] را می‌توان به بهترین نحو از هدف رفتار و ناتوانی قربانی درک کرد، نه شدت درد یا رنجی که وارد شده است.") گزارشگر ویژه در مورد شکنجه توضیح داده است که چرا شکنجه نباید تنها به اساس شدت آسیب از بدرفتاری تفکیک شود؛ به گزارش منفرد نواک، بازرس ویژه در مورد شکنجه، مورخ ۹ فبروری ۲۰۱۰، A/HRC/13/39/Add.5 پاراگراف‌های ۱۸۷-۱۸۸؛ و راپور گزارشگر ویژه در مورد شکنجه، نیلز ملزر، در مورد استفاده از زور خارج حبس، ۲۰ جولای ۲۰۱۷، A/72/178، پاراگراف ۳۰، مراجعه شود.

^{۲۰} مقرر طرزسلوک مقامات مجری قانون، مواد ۲، ۳، ۵، ۷ و ۸؛ اصول استفاده از قوه و سلاح گرم توسط مقامات مجری قانون، مقدمه و اصول ۴، ۵، ۹، ۱۱، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۲۴، ۲۵ و ۲۶.

^{۲۲} فرمان در مورد تصویب طرزالعمل اصلاح نظام زندانیان، ۱۷ جنوری ۲۰۲۲ شماره ۱۷۵.

مظنونین و مجرمین قرار دارد، از آغاز دستگیری الی انتقال آنها خود داری نمایند (مواد ۳ و ۵).^{۲۳} در این طرزالعمل، در خصوص رفتارها، شکنجه یا تعذیب مظنونین که باید جلوگیری شود، از استفاده الفاظ رکیک در مقابل مردم یا اقارب و نشستن روی سر و شکم افراد به عنوان مثال یاد شده است.

در این طرزالعمل همچنان تصریح شده که زندانی "به هیچ صورت نباید در جریان حبس مورد شکنجه قرار بگیرد، و همچنان اعترافات نباید از طریق زور یا اکراه گرفته شود" (ماده ۳۶)، و مسئولین امنیتی "نبايد اعتراف از مظنون را به زور بگیرند" و باید "از تهدید، شکنجه، و تصویر برداری آنها خودداری کند زیرا چنین اعترافات برای فیصله‌ی محاکم قابل پذیرش نمی باشد" (ماده ۳۹).^{۲۴} وزارت امور خارجه/دائرة حاکم تأیید نمودند که کسب اعتراف اجباری از طریق تهدید، شکنجه فیزیکی یا روحی هیچ اساس حقوقی یا شرعی برای اثبات جرم ندارد.^{۲۵}

در مارچ ۲۰۲۲ رهبر طالبان یکبار دیگر این هدیایات را به مسئولین امنیتی و استخباراتی/دائرة حاکم از طریق "فرمان در مورد صلاحیت زندانی نمودن برای کشف الحال و مدت توقیف" تکرار کرد و یادآور شد که "در مدت حبس، هر نوع شکنجه ممنوع است زیرا صلاحیت تعذیب و تعزیر را تنها محکمه دارد. اگر غیر از محکمه کدام شخص به کسی تعذیب و تعزیر می دهد، این عدالت نه بلکه ظلم است [...]"^{۲۶}.

همچنان، تلاش هایی از سوی وزارت های/دائرة حاکم صورت گرفته تا این هدیایات را تطبیق نمایند. بطور مثال، در فبروری ۲۰۲۲، سرپرست وزیر امور داخله/دائرة حاکم به بخش امنیتی قوماندانی امنیه ولایت کابل هدایت داده که حین تعقیب یا دستگیری، "از هر نوع شکنجه، آزار و اذیت، و توهین جداً خودداری نمایند".^{۲۷}

شکنجه، بدرفتاری و استعمال غیرقانونی از زور در هنگام دستگیری

ممنوعیت شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز نه تنها از افراد محروم از آزادی محافظت می کند، بلکه در حالات بیرون از زندان نیز اعمال می شود. هرگونه استعمال زور بیرون از زندان که هدف مشروع (قانونی) را دنبال نمی کند، یا برای دستیابی به هدف قانونی غیر ضروری است (ضرورت)، یا در مقایسه با هدف مورد نظر صدمات بیش از حدی را وارد می کند (تناسب)، با اصول حاکم حقوق بین الملل در مورد استفاده از زور توسط مقامات مجری قانون، مغایرت داشته و تعرض به کرامت انسانی است و به منزله رفتار یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز تلقی می گردد. هرگونه استعمال زور بیرون از زندان که با هدف تحمیل درد یا رنج به یک فرد "ناتوان" (یعنی شخصی که تحت کنترل مستقیم فیزیکی یا معادل آن است و قادر به فرار یا مقاومت نیست) به عنوان وسیله ای برای دستیابی به هدف خاص، نوع شدید رفتار ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز یا مجازات محسوب می شود، صرف نظر از ملاحظات قانونی بودن هدف،

^{۲۳} طرزالعمل رهبر طالبان، ماده ۳: "حین دستگیری از شکنجه یا تعذیب مظنون یا مجرم و از به کار بردن الفاظ رکیک و توهین آمیز در مقابل مردم یا اقارب [آنها] خودداری کنید." ماده ۵: "حین انتقال از رفتاری که بر خلاف موازین شرعی و اخلاق و کرامت انسانی زندانی است، مثلاً نشستن یک یا چند نفر بر سر یا شکم زندانی، خودداری کنید."

^{۲۴} مراجعه شود به طرزالعمل رهبر طالبان:

ماده ۳۴: مسوولان حین تنبیه و تادیب زندانیان و برخورد با آنها، از آزار، خشونت و بدرفتاری خودداری کنند. در صورت بدرفتاری با زندانیان، مسوول یا کارمند مستحق جزا و حتی منفک از وظیفه شناخته می شود.

ماده ۳۵: در جریان تحقیق زندانی متهم، لت و کوب جواز ندارد، مجرم فقط براساس حکم محکمه با صلاحیت مستحق جزاء شناخته میشود.
^{۲۴} یوناما، جزاهای جسمی و مجازات مرگ، می ۲۰۲۳: ضمیمه - پاسخ وزارت امور خارجه/دائرة حاکم، قابل دسترس در:

https://unama.unmissions.org/file/21157/de_facto_MFA_Response.

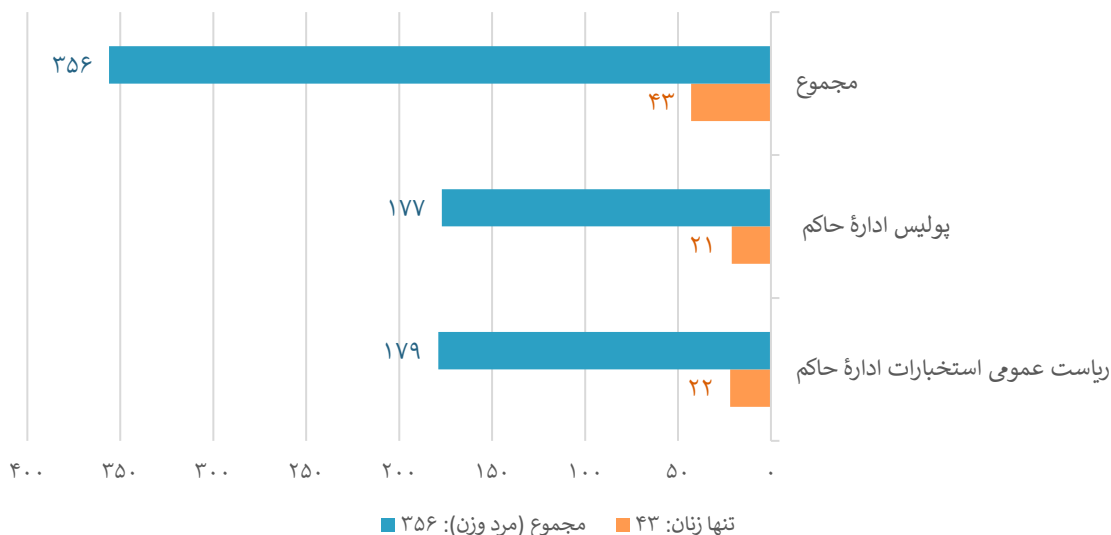
^{۲۶} فرمان رهبر طالبان، در مورد صلاحیت زندانی کردن و مدت توقیف متهمین برای کشف الحال ۱۵ مارچ ۲۰۲۲، شماره ۲۹ که صدور تکراری فرمان در مورد صلاحیت زندانی کردن و مدت توقیف متهمین برای کشف الحال ۰۴ نوامبر ۲۰۱۹، قبل از تسلط [طالبان] در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ می باشد. همچنین مراجعه شود به فرمان جلوگیری از مجازات بدون فیصله محاکم و فیلمبرداری از آن، ۲۰ نوامبر ۲۰۲۰: "هیچ کس اجازه ندارد که بدون حکم محکمه کسی را با چوب، دره و کیبل بزند یا به گونه دیگر تعذیب کند. هر گاه مجاهدین کسی را اسیر نمایند، اگر آن ها زندانی های سیاسی باشند یا جنایی، بدون فیصله محکمه حق جزا دادن را ندارند."

بر اساس قوانین حقوق بشر، مجازات‌های بدنی که به حکم محکمه صادر می‌شود، مانند شلاق زدن، دره زدن یا قطع عضو، شکنجه و بدرفتاری محسوب می‌شود و جزو آن دسته از اعمالی است که مشمول ممنوعیت مطلق و غیرقابل انکار شکنجه می‌شوند. به گزارش یوناما، جزاهای بدنی و مجازات اعدام، می ۲۰۲۳ مراجعه کنید.

^{۲۷} خالد خدران، سخنگوی فرماندهی پولیس ولایت کابل، وزارت امور داخله [khalidzadran01@]، توپتر، مورخ ۲۲ فبروری ۲۰۲۲، ۳۱:۷. قابل دسترس در: <https://twitter.com/khalidzadran01/status/1496138106021498880?ctx=HHwWgMCyhcfrMMpAAAA-Pashto>

ضرورت و تناسب و صرف نظر از اینکه چه چیز دیگری ممکن است برای استفاده از زور برای محسوب شدن شکنجه در معاهدات مربوطه موجود باشد.^{۲۸}

یوناما ۳۵۶ مورد برخورد فیزیکی و سایر خشونت ها را توسط مسئولین امنیتی اداره حاکم را که اکثراً هنگام اجرای دستگیری اتفاق افتاده نیز ثبت کرده است. از مجموع این آمار، ۱۷۷ مورد به پولیس اداره حاکم (که ۲۱ مورد آن علیه زنان بود)؛ ۱۷۹ مورد به ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم (که ۲۲ مورد آن علیه زنان بود) نسبت داده شد که همه موارد از زمان دستگیری آغاز می شود.^{۲۹}

شکل ۳: تقسیمات قربانیانی که مورد شکنجه و استفاده غیرقانونی از زور در هنگام دستگیری قرار گرفته اند، براساس نهاد و جنسیت

گزارشات متعدد مصاحبه شوندهگان نشان میدهد که چگونه دستگیری ها توسط مسئولین امنیتی اداره حاکم با جبر مشخصاً با لت و کوب و بدرفتاری انجام شده است. مصاحبه شوندهگان اظهار داشتند که چگونه مسئولین امنیتی اداره حاکم به محل کار یا خانه آنها وارد شده و یا آنها را از موتر شان بیرون کشیدند و افرادی را که از اوامر شان را فوراً اطاعت نمی کردند، مورد لت و کوب قرار دادند. بسیاری از مصاحبه شوندهگان حتی هنگامی که به زمین افتاده بودند، لگد خوردند و با قنداق اسلحه لت و کوب شدند.^{۳۰} علاوه بر توهین به افراد بازداشت شده، مسئولین امنیتی اداره حاکم، اکثراً دست های شان را بسته و همچنان سر های شان را پوشاندند، و آنها را به زور وارد وسایط نقلیه کرده تا به جای دیگر انتقال دهند.^{۳۱} در چهار مورد، مصاحبه

^{۲۸} راپور گزارشگر ویژه در مورد شکنجه، نیلز میلز - استعمال قوه بیرون از زندان و ممنوعیت شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، ۲۰ جولای ۲۰۱۷، A/72/178، پاراگراف های ۳۶، ۴۶ و ۶۲.

^{۲۹} در ۴۱ مورد دیگر که توسط یوناما ثبت شد، مصاحبه شوندهگان قادر به شناسائی مسئولین مشخص نشدند.

^{۳۰} مصاحبه ۲ جنوری ۲۰۲۳ ("در حین دستگیری، پولیس حوزه با قنداق تفنگ خود مرا مورد لت و کوب قرار داد. همچنین آنها مرا با مشت و لگد زدند، سپس دستانم را به پشت سر ام بستند و مرا به حوزه ای پولیس برد."): مصاحبه ۳ آگست ۲۰۲۲ ("در مسیر راه به حوزه ای پولیس به من دستبند زدند، اما با قنداق اسلحه مرا لت کردند. بارها به صورت و سرم سیلی زدند. تا اینکه به حوزه [پولیس] رسیدیم، آنها مرا با لگد زدند تا از موتر پائین شوم، دو نفر موهام را کش کردند و به شدت هل ام دادند [که باعث افتادنم شد] روی زمین محکم شد."): مصاحبه ۲۳ فبروری ۲۰۲۳ ("گروهی از نیروهای ریاست استخبارات حوزه به خانه من آمدند و مرا دستگیر کردند؛ آنها شروع به لت و کوب شدید کردند و مرا در عقب رنجر قرار دادند."): مصاحبه ۱۵ مارچ ۲۰۲۳ (یک مصاحبه شونده مسن توضیح داد: "حدود ۵ مرد مسلح بودند؛ دستانم را بستند، سرم را پوشاندند و مرا به موتر دیگری بالا کردند. آنها هنگام بالا کردن به موتر مرا با لگد زدند و دشنام دادند. چون با ماسک های صورت پوشانده شده بودند، نمی توانستم صورتشان را تشخیص دهم."):

^{۳۱} مصاحبه مورخ ۱۵ نومبر ۲۰۲۲ (یک فردی که در پوسته تلاشی توسط ریاست عمومی استخبارات گرفتار شد، در حالیکه چشمانش را بسته بودند واسطه نقلیه اش را تلاشی کردند. یک کارمند استخبارات به دیگران امر کرد که فرد مذکور را لت و کوب کنند و دیگران او را با قنداق سلاح لت و کوب کرده و با لگد به سرش کوبیدند. بعداً چشمان او را بستند، در دستانش دستبند زدند و او را به داخل موتر ریاست استخبارات انداختند)؛ مصاحبه مورخ ۵ جولای ۲۰۲۲ ("یک موتر با مردان مسلح در مقابل خانه من توقف کرد. مردان [مرا شناسائی کردند] و فوراً به دستانم دستبند زده، چشمانم را بستند و بدون هیچ حرفی، مرا به داخل یک موتر انداختند. اطفالم گریه می کردند و به افراد مسلح التماس داشتند که مرا رها کنند، ولی آنها هیچ توجهی نکردند. من از آنها پرسیدم که کی هستند مگر آنها صرف جواب دادند که "نگران نباش."): مصاحبه مورخ ۱۵ مارچ ۲۰۲۳:

شوندگان اظهار داشتند که به هدف انتقال به محل سلب آزادی به زور به داخل تول بکس یا کف موتور انداخته شده در حالی که چشمان و دست های شان بسته بود.^{۳۲}

تقریباً در هیچ یک از این موارد، مسئولین امنیتی/اداره حاکم که دستگیری را انجام می دادند، سند جلب را ارائه نکردند، یا خود یا قطعه مربوطه خود را به شکل واضح معرفی نکردند؛ در بعضی موارد، آنها ماسک به صورت داشتند.^{۳۳} اکثراً در نبود یونیفورم مشخص یا نوع دیگر مدارک شناسایی، مصاحبه شوندگان وقتی به اداره پولیس یا ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم می رسیدند، می دانستند که کدام ارگان/اداره حاکم آنها را گرفتار کرده است. (برای موارد بیشتر خشونت، به بخش آگاهی از دلایل دستگیری مراجعه شود).

تجارب اکثریت، مشخصاً آنانی که لت و کوب شده و دستان و چشمان شان را بسته یا صورت شان را پوشانیده بودند، حاکی از آن بود که وضعیت شان مشابه افراد اختطاف شده بود تا گرفتار شده، و این وضعیت، ترس قابل درک مبنی بر صدمه شدید یا کشته شدن را در دل افراد زندانی وارد می ساخت که باعث فشار روحی می شد و این فشار شدت لازم را داشت که شکنجه یا سایر اشکال بدرفتاری محسوب شود.

استفاده از زور توسط مسئولین امنیتی/اداره حاکم حین اجرای دستگیری ها که توسط مصاحبه شوندگان اظهار شده، در بسیاری از حالات منجر به نقض آشکار معیارهای بین المللی در مورد استفاده از زور توسط مقامات مجری قانون شده است. این معیارها مقامات مجری قانون را ملزم می کند که تنها به عنوان آخرین راه حل و با رعایت اصول قانونی، ضرورت یا تناسب، از زور استفاده کنند.^{۳۴}

گزارش های متعددی که در رابطه با برخورد فیزیکی شرح داده شد نشان دهنده نمونه از نقض حقوق بشر در زمینه دستگیری ها از جمله استعمال بیش از حد زور و بدرفتاری است که در برخی موارد ممکن است منجر به شکنجه شود. حداقل این گزارش ها حاکی از بی توجهی گسترده به معیارهای بین المللی حقوق بشری در زمینه انجام دستگیری ها است.

(۳۲) آنها [استخبارات] یک خریطه سیاه را به سرم انداختند تا من جایی را دیده نتوانم و دستانم را با ریسمان پلاستیک بستند؛ مصاحبه مورخ ۲۲ مارچ ۲۰۲۳: "پس از اینکه ما از آخرین پوسته امنیتی عبور کردیم، چهار مرد از ریاست استخبارات دست ها و چشمان مرا را بستند و ما چند ساعت همین گونه سفر کردیم؛" مصاحبه ۲۰ اپریل ۲۰۲۳ ("تقریباً ۲۰ تن از کارمندان امنیتی خانه را محاصره کردند تا مرا گرفتار نمایند، بعداً مرا دست بند زدند و سر من را پوشاندند")؛ مصاحبه مورخ ۱۴ می ۲۰۲۳: "آنها چشمان مرا بستند و مرا به ریاست استخبارات منتقل کردند و در آنجا نیز چشمانم را بسته نگهداشتند." مصاحبه ۲۰ جون ۲۰۲۳ ("در نزدیکی جاده اصلی بودم ... زمانی که یک وسیله نقلیه متوقف شد و سربازان ریاست عمومی استخبارات از من [کارت] هویت خواستند. بدون هیچ توضیحی، من را دستبند زدند، چشمانم را بستند و داخل وسیله نقلیه انداختند. ۲۰ تا ۳۰ دقیقه مرا در اطرف شهر گشتاندند. قبل از اینکه حدود نیم ساعت به بیرون شهر منتقل شوم، در تمام این مدت چشمانم پوشیده بود و نمی دانستم کجا می برند."

۳۲ مصاحبه مورخ ۹ جنوری ۲۰۲۳: "آنها دستان و چشمان مرا بستند، سرم را با کلاه پوشاندند و مرا در عقب موتور هایلکس انداختند." بعداً، آنها مرا دوباره در داخل موتور گذاشتند ... فکر می کنم مرا به ریاست عمومی استخبارات بردند. تقریباً برای یک ساعت من در عقب موتور بودم. انجن موتور خاموش نبود. هوا خیلی سرد بود ... من از آنها خواستم که اجازه دهند کمی راحت باشم و ایستاد شوم، پاهایم درد می کرد، ولی آنها اجازه ندادند که ایستاد شوم. مردان مسلح دوباره مرا در عقب موتور گذاشتند. چشمانم بسته بود؛" مصاحبه مورخ ۲۳ فبروری ۲۰۲۳ ("آنها به شدت مرا لت و کوب کردند و مرا در عقب موتور رنجر انداختند؛ آنها روی سرم کلاه گذاشتند و آن را محکم بستند، چشمانم بسته بود و دستانم را از عقب دستبند زده بودند")؛ مصاحبه ۲۵ می ۲۰۲۳، "آنها مرا از موتور پائین کردند، چشمانم را بستند و در عقب موتور سوار نمودند، در پایین پاهای خود. من را بدون توضیحات بردند، آنها نگفتند که چرا من را گرفتار نمودند، سه نفر که مرا به زندان انتقال می دادند پاهای خود را بالای من گذاشته بودند، چند کیلومتر دورتر")؛
۳۳ به طور مثال، مصاحبه مورخ ۱۵ مارچ ۲۰۲۳، پولیس/اداره حاکم: ("تقریباً پنج مرد مسلح آنجا حضور داشتند. من چهره های شان را دیده نتوانستم زیرا با ماسک پوشیده بود. آنها خود را معرفی نکردند. هنگامی که به یک محل رسیدیم، سرم هنوز هم پوشیده بود و دستانم بسته بود. وقتی که در تلفیون صحبت می کردند، دانستم که آن محل آمریت حوزه پولیس بود").

۳۴ کلیه اقدامات مجری قانون باید به اصول قانونی، ضرورت، عدم تبعیض، تناسب و انسانیت احترام بگذارد. مراجعه شود به طرز العمل مجریان تنفیذ قانون، مواد ۲، ۳، ۴، ۵، ۷ و ۸: اصول استفاده از زور و سلاح گرم توسط مقامات مجری قانون، مقدمه و اصول ۲، ۴، ۵، ۹، ۱۱، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۲۴، ۲۵ و ۲۶.

شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری در زندان

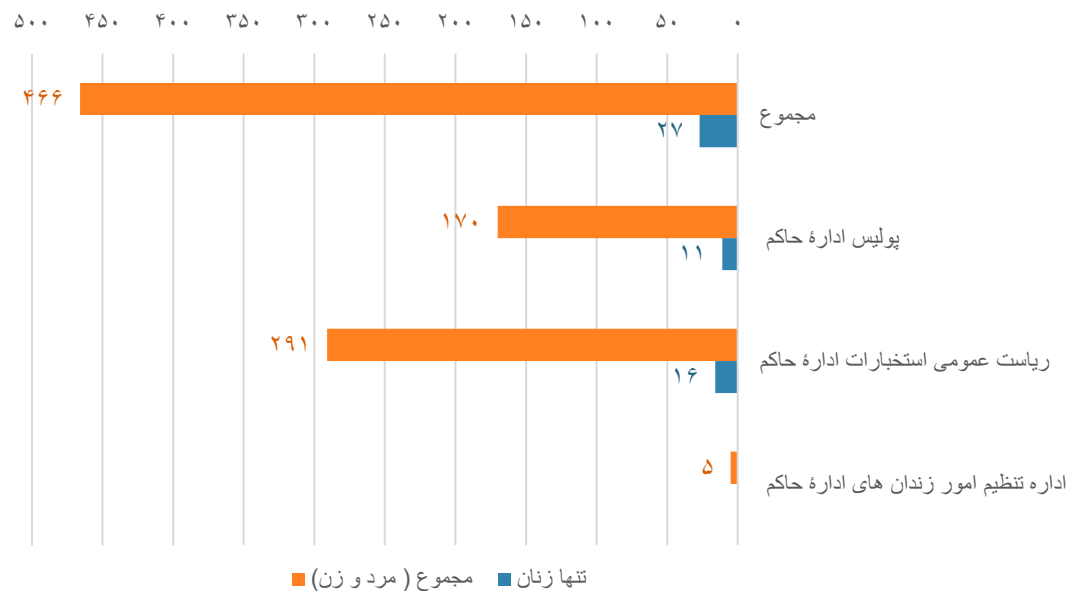
” ۵۳ ساعت اول بدترین لحظات زندگی من بود. فکر نمی‌کنم تا زمان مرگ از حافظه ام بیرون شود. در آنجا مورد شکنجه های مختلفی قرار گرفتم. نیمه شب آمدند و مرا برای تحقیق بیدار کردند. مرا به یک راهرو بردند. در راهرو دیدم که دو الی سه مظنون دیگر را به سقف آویزان کرده و لت و کوب می‌کنند. من همچنان دیدم که با پایپ آب به دهانشان می‌ریزند تا از آن مردها اطلاعات بگیرند. پس به آن راهرو آمدم و آنها شروع به بازجویی کردند و گفتند هر چه از من می‌خواهند باید بلی بگویم در غیر آن با من همین رفتار را خواهند داشت. در ۵۳ ساعت اول مورد بدرفتاری قرار گرفته و شکنجه شدم، نمی‌توانستم بخوابم و تمام بدنم درد می‌کرد. وقتی درخواست دوا و معالجه کردم آنها به من گفتند که می‌خواهند مرا بکشند، بنابراین به من خدمات صبحی ارائه نمی‌دهند.“

- مصاحبه ۸ سپتامبر ۲۰۲۲، زندان ریاست عمومی استخبارات

” من هفت بار مورد تحقیق قرار گرفتم. با لوله های پلاستیکی و مشت به صورت، پشت و ران هایم لت و کوب شدم و موهایم را کش می‌کردند تا مجبور شوم اعتراف کنم که طرفدار عناصر ضد دولتی هستم. مستنطق اصلی خیلی ظالم بود. او مرا به شدت شکنجه کرد و در سه بازجویی اول هرگز به من رحم نکرد. او سعی کرد من را وادار به اعتراف کند و من چیزی نگفتم اما دوباره انگشتانم را در حالی که چشمانم بسته بود روی کاغذ گذاشتند و اثر انگشت من را گرفتند. ... باز هم چند تیم آمدند و از من در مورد شکنجه در جریان تحقیق پرسیدند و من جواب منفی دادم چون از سوی رئیس مستنطقین به من اخطار داده شده بود که نباید هیچ حرفی علیه او بزنم. اما در چهار تحقیق اخیر فقط از من سوال پرسیده شد و مورد لت و کوب و توهین قرار نگرفتم.“

- مصاحبه ۱۹ جولای ۲۰۲۲، زندان ریاست عمومی استخبارات

از جنوری ۲۰۲۲ یوناما ۴۶۶ مورد شکنجه و سایر انواع بدرفتاری در زندان‌ها را که به مسئولین امنیتی/اداره حاکم و مسئولین زندان/اداره حاکم نسبت داده شده است، به شرح زیر مستند کرده است:

شکل ۴: تقسیمات موارد ثبت شده به اساس نهاد و جنس

از مجموع این آمار ۲۵۹ مواردی از اعمالی که باعث تعذیب جسمی می شود، که ۹۵ مورد شکنجه (از جمله پنج مورد علیه زنان) به پولیس اداره حاکم، و ۱۶۲ مورد به منسوبین ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم (از جمله ۱۰ مورد علیه زنان) نسبت داده شده که عمدتاً در هنگام تحقیقات یا بازجویی (استنطاق) رخ داده است؛ و دو مورد توسط مسوولین زندان /اداره حاکم ثبت شده است. در ۴۱ مورد دیگر شکنجه، مصاحبه شونده‌گان قادر به شناسائی مسئولین که آن‌ها را دستگیر کرده اند، نبودند.

یوناما مجموعه ای از اعمالی را که توسط مصاحبه شونده‌گان محروم از آزادی در ارتباط با دوره های بازجویی به منظور کسب اطلاعات، اعتراف، یا ارباب شرح داده شده است، مستند کرده است که شامل موارد ذیل می شود:

- لت و کوب توسط ابزار مختلف به شمول مشت و لگد، ضربه زدن با قنداق سلاح عمدتاً در نواحی سر یا شانه یا ضربه زدن با سایر ابزار مانند پایپ آب یا کیبل در پشت یا کف پا اغلباً در حالتی که دستان شان بسته بوده. بعضی ها اظهار نمودند که لت و کوب چنان شدید بود که آنها از هوش رفتند. لت و کوب اکثریت برخوردهای فیزیکی را شامل می شود و به طور یکسان به پولیس و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم نسبت داده شده است.
- شوک برقی در قسمت های مختلف بدن که بعضاً باعث بیهوشی شد (۱۱ مورد که چهار مورد آن به پولیس/اداره حاکم و هفت مورد آن به ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم نسبت داده شد^{۳۰}).

^{۳۰} مصاحبه مورخ ۴ اکتوبر ۲۰۲۳: ("چشمانم را بسته بودند ولی سه یا چهار ضربه کیبل در قسمت بالای پای چپم احساس کردم؛ ضربات تنها به پاهایم می خورد. من سه بار شوک برقی دیدم؛ بالایم فشار می آوردند که معلومات بدهم")؛ مصاحبه مورخ ۵ جولای ۲۰۲۲: ("پولیس طالبان در روز دوم مرا شوک برقی دادند در جریان شوک برقی من از هوش رفتم")؛ مصاحبه مورخ ۱۷ اکتوبر ۲۰۲۲: ("پولیس نیز مرا شوک برقی داد")؛ مصاحبه مورخ ۱۸ جنوری ۲۰۲۳: ("در خلال دو روز، [ریاست عمومی استخبارات] مرا از ناحیه گردن شوک برقی داد. این شوک چنان قوی بود که هنگامی که آنها دستگاه را وصل کردند، من بلا فاصله از هوش رفتم.")؛ مصاحبه مورخ ۱۶ مارچ ۲۰۲۳: ("آنها [ریاست عمومی استخبارات] هر دو شصت مرا روی سیم برق گذاشتند و مرا شوک برقی دادند و من از هوش رفتم")؛ مصاحبه مورخ ۲۷ فبروری ۲۰۲۳: ("در ریاست عمومی استخبارات، چندین تن که صورت شان پوشیده بود، مرا برق دادند")؛ مصاحبه مورخ ۱۹ دسمبر ۲۰۲۲: ("من [کارمند استخبارات] را دیدم که از برق برای سایر

- خفه شدن یا خفگی به شمول خفه کردن با دست و یا سیم، و گذاشتن جان پاک یا خریطه پلاستیکی روی سر یا صورت (نه مورد، یک مورد به پولیس /اداره حاکم و هشت مورد به ریاست عمومی استخبارات /اداره حاکم نسبت داده شده است^{۳۶})؛
- آویزان کردن از سقف از دستان (چهار مورد همه منسوب به ریاست عمومی استخبارات /اداره حاکم است^{۳۷}) و دستبند زدن در حالت های دشوار (سه مورد، همه منسوب به ریاست عمومی استخبارات /اداره حاکم است^{۳۸})؛
- داخل کردن پایپ آب فشار آب به دهن (پنج مورد، سه مورد منسوب به پولیس /اداره حاکم و دو مورد منسوب به ریاست عمومی استخبارات /اداره حاکم^{۳۹})؛
- گذاشتن در فضای آزاد در هوای سرد در فصل زمستان برای مدت طولانی (دو مورد، هر دو منسوب به ریاست عمومی استخبارات /اداره حاکم است^{۴۰})؛
- گذاشتن سنگ بزرگ توسط کارمند ریاست عمومی استخبارات روی شکم فرد دیگر تحت توقیف در حالیکه دستانش با دستبند بسته بود.^{۴۱}

محبوسین استفاده می کرد^{۳۶}؛ مصاحبه مورخ ۲ می ۲۰۲۳: ("چند طالب دیگر کبیل برق را آوردند و مرا چند شوک برقی دادند. در آن وقت، فکر کردم که می میرم. آنها مرا سه بار شوک برقی دادند")؛ مصاحبه مورخ ۸ می ۲۰۲۳: ("آنها از شوک برقی متعدد بالای بدن من به شمول قسمت سینه و نزدیک گرده هایم نیز استفاده کردند"). مصاحبه ۲۵ می ۲۰۲۳ ("پس از لت و کوب من با کبیل ها و لوله های برق، آنها [ریاست عمومی استخبارات] از یک دستگاه شوک الکتریکی قابل حمل بر روی من استفاده کردند"). مصاحبه ۶ جولای ۲۰۲۳ («در طول تحقیقات پولیس، افسران به حرف ما گوش نکردند؛ زیرا من اتهام را قبول نکردم و آنها سیم های شوک برقی را روی دستان مجروحم گذاشتند»).

^{۳۶} مصاحبه مورخ ۱ دسامبر ۲۰۲۲ ("آنها خریطه پلاستیکی را در اطراف گردنم گذاشتند تا راه تنفس مرا ببندند و آن را برای مدتی گره کردند")؛ مصاحبه مورخ ۳۰ نومبر ۲۰۲۲ در جریان استنطاق، کارمندان ریاست عمومی استخبارات چشمانم را بستند و صورتم را با خریطه پلاستیکی پوشانیدند تا مرا خفه کنند؛ زمانیکه می خواستند مرا به ریاست عمومی استخبارات انتقال دهند: "کارمندان ریاست عمومی استخبارات با استفاده از جان پاک مرا خفه کردند")؛ مصاحبه مورخ ۱۸ اپریل ۲۰۲۳ ("در دو مورد، مستنطقین ریاست عمومی استخبارات خریطه پلاستیکی را دور سرم گذاشتند. وقتی نزدیک بود از هوش بروم، آنها خریطه پلاستیکی را دور می کردند و بعداً این کار تکرار می کردند. من از خدا می خواستم که مرا بکشند تا این همه درد خلاص شود")؛ مصاحبه مورخ ۲۲ مارچ ۲۰۲۳ ("چند مرد با استفاده از سیم برق و همچنان گذاشتن خریطه پلاستیکی در گرد سرم، مرا خفه کردند")؛ مصاحبه مورخ ۱۴ می ۲۰۲۳: ("کارمندان ریاست عمومی استخبارات سه بار با سیلی به سمت چپ صورتم زدند؛ و کارمند دیگری دو مشت به شانه چپم زد، یک کارمند دیگر استخبارات با گذاشتن دست دور گونم، مرا خفه کرد و بلائیم فریاد های قهرآمیز زد").

^{۳۷} مصاحبه مورخ ۳۰ نومبر ۲۰۲۲ ("در جریان استنطاق، کارمندان ریاست عمومی استخبارات با بستن دستانم در سقف، مرا آویزان کردند. بعضی اوقات زمانیکه از سقف آویزان بودم، از هوش می رفتم")؛ حین انتقالم به ریاست دیگر استخبارات، "کارمندان ریاست عمومی استخبارات به استنطاق من ادامه دادند. در جریان استنطاق، آنها به طرق مختلف مرا شکنجه کردند که شامل آویزان کردنم از پا ها می شود")؛ مصاحبه مورخ ۱ دسامبر ۲۰۲۲ ("آنها [کارمند ریاست عمومی استخبارات] مرا از دستان آویزان کرده و شروع به لت و کوبم کردند")؛ همچنان مراجعه شود به مصاحبه مورخ ۲۲ آگست ۲۰۲۲ ("من مورد شکنجه یا بدرفتاری فیزیکی قرار نگرفتم ولی کارمند ریاست عمومی استخبارات به من گفت که من تنها فردی هستم که آنها با احترام با من رفتار کردند. موصوف عکس یک فرد تحت توقیف را برایم نشان داد که چشمانش را بسته بودند، و دستانش از ناحیه ارنج از عقب بسته شده بوده، و کمرش به گونه‌ای غیر انسانی خم شده بود").

^{۳۸} مصاحبه مورخ ۶ فبروری ۲۰۲۳: ("به مجرد رسیدن به ریاست عمومی استخبارات، آنها دستانم را از عقب طوری دستبند زدند که یک دستم از بالای شانه و یک دستم از پائین شانه ام آویزان بود و این حالت خیلی دشوار بود. بعداً آنها در حالی مرا از ناحیه پا مورد لت و کوب قرار دادند که دستانم از عقب در حالت دشوار با دستبند بسته بود.")؛ مصاحبه مورخ ۱ آگست ۲۰۲۲ در ریاست عمومی استخبارات: ("در جریان ۱۶ روز، چندین بار مورد استنطاق قرار گرفتم. آنها شیوه های مختلف شکنجه را استفاده کردند - آنها یک دستم را با زنجیر از پیشرو و دست دیگر را از عقب بسته بودند").

^{۳۹} مصاحبه مورخ ۱ دسامبر ۲۰۲۲: ("آنها [ریاست عمومی استخبارات] پایپ آب را در دهانم گذاشتند")؛ مصاحبه مورخ ۳ آگست ۲۰۲۲: ("او چندین بار مرا با سیلی زد و یک طالب پولیس دیگر پایپ آب را در داخل دهانم گذاشت. من احساس کردم که می میرم. فکر می کردم که قصد کشتنم را دارند")؛ مصاحبه ۲۹ می ۲۰۲۳ («حدود ۱۶ نفر [پلیس] در حویلی بودند؛ دست و پایم را با چادر محکم بستند و پنج بار لگد به من زدند؛ یکی پایپ آب آورد و پایپ اب را با فشار بسیار زیاد در دهانم گذاشت، من از هوش رفتم»). مصاحبه ۳ جولای ۲۰۲۳ ("در ریاست عمومی استخبارات آنها مرا با آب دادن شکنجه کردند. سرم را در یک سطل پر از آب گذاشتند و آنجا نگه داشتند"). مصاحبه ۴ جولای ۲۰۲۳ ("پولیس هم آب به دهانم و روی سرم ریخت تا مجبورم کند"). همچنان مراجعه شود به مصاحبه مورخ ۸ سپتمبر ۲۰۲۲: ("من نیز دیدم که آنها آب را در داخل دهان [افراد تحت توقیف] می کردند تا از آنها معلومات کسب کنند").

^{۴۰} مصاحبه مورخ ۵ جولای ۲۰۲۲ (یکی از آنها حدود ۱۰ بار با سیلی به سر و صورتم زد و با لگد به نقاط مختلف بدنم کوبید. بعداً، او به دیگران هدایت تا تمام شب مرا در بیرون در هوای سرد بگذارند و برایم هیچ غذا ندادند. هوا بسیار سرد بود. [در زمستان]. دستان و پاهایم بسته بود و سرم پوشانده بود. من حدود شش ساعت در هوای سرد بودم و بعداً دوباره مرا به کانتینر بردند")؛ مصاحبه مورخ ۲ اکتوبر ۲۰۲۲: ("هوا آن وقت خیلی سرد بود، فصل زمستان بود و مرا در زیر برف در بیرون و در هوای یخبندان قرار دادند و مجبورم ساختند که دراز بکشم").

^{۴۱} مصاحبه مورخ ۶ فبروری ۲۰۲۳.

یوناما ۲۰۷ مورد اعمالی را که موجب رنج روانی شده به شمول تهدیدات در برابر مصئونیت جسمی یا روانی نیز ثبت نموده است. یوناما ۷۵ مورد تهدید توسط پولیس/دائرة حاکم (که از مجموع آن، شش مورد علیه زنان بود) و ۱۲۹ مورد توسط ریاست عمومی استخبارات/دائرة حاکم (که از مجموع آن، شش مورد علیه زنان بود) و سه مورد توسط مسوولین زندان/دائرة حاکم را ثبت کرده است.^{۴۲}

معمولاً، مصاحبه شونده‌گان اظهار داشتند که آنها تهدید شدند که اعمالی فوق‌الذکر بالای شان اجرا خواهد شد تا اینکه به جرایم شان اعتراف کنند، یا آنها کشته خواهند شد یا اعضای فامیل شان کشته یا متضرر خواهند شد، یا آنها هیچ‌گاه رها نمی‌شوند و به فامیل شان باز نمی‌گردند. در دو مورد، مصاحبه شونده‌گان تهدید شدند که سنگسار خواهند شد. بدرفتاری همچنان شامل فریاد و توهین به مصاحبه شونده‌گان به شمول استفاده واژه "فاحشه" برای زنان و واژه "کافر"، "مسلمان دروغین"، "سگ" یا "بچه امریکائی‌ها" برای مردان و همچنان موارد تراشیدن موهای سر مصاحبه شونده‌گان می‌شود.

حضور سایر مسوولین امنیتی/دائرة حاکم در جریان تحقیقات نیز تهدید آمیز می‌باشد. این امر شامل موارد همچون: ایستادن مسوولین امنیتی/دائرة حاکم در کنار یا عقب مظنون و گذاشتن سلاح آماده‌ی شلیک و هدف گرفتن اسلحه توسط مسوولین امنیتی/دائرة حاکم به سوی مظنون در جریان استنطاق^{۴۳} می‌گردد. دو مصاحبه شونده اظهار داشتند که اطاق تحقیق که از آنها تحقیق صورت گرفت، تهدید آمیز بود طوری که وسایل متعدد را که می‌توانست علیه آنها به کار برده شود و نشانه‌هایی از خون موجود بود.^{۴۴}

از همه نگران کننده‌تر، چشمان و دستان مصاحبه شونده‌گان متعدد حین انتقال از سلول‌های شان به شمول انتقال جهت تحقیق، بسته بود و در جریان استنطاق در همین حالت باقی ماندند که باعث شد نتوانند افرادی را که از آنها تحقیق می‌کنند، شناسائی کنند.^{۴۵} علاوه بر استفاده غیرموجه از بستن دستان که مصاحبه شونده‌گان را بیشتر در معرض بدرفتاری قرار می‌دهد، پوشیده بودن سر و عدم توانائی دیدن مستنطق باعث افزایش ترس، فشار و احساس تهدید می‌شود.

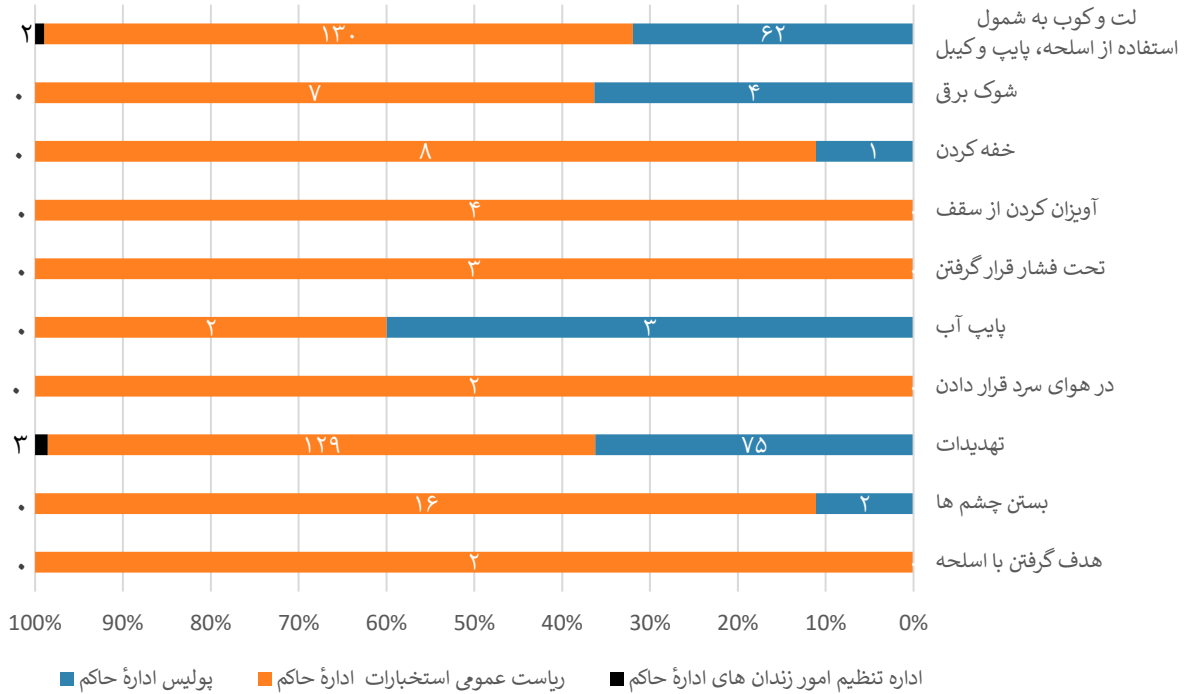
^{۴۲} در ۴۹ مورد دیگر بدرفتاری مستند شده، مصاحبه شونده‌گان قادر به شناسائی مسئول شکنجه نبودند.

^{۴۳} مصاحبه مورخ ۲۱ فروری ۲۰۲۳: ("در اطاق [ریاست عمومی استخبارات]، دو چوکی وجود دارد و در جریان تحقیق، دو مسئول امنیتی می‌ایند که یکی آنها با قلم روی چوکی در مقابل شما می‌نشیند و فرد دیگر که پایب یا چوب در دست دارد، در کنار تو قرار می‌گیرد")؛ مصاحبه مورخ ۱۸ جنوری ۲۰۲۳: ("آنها [ریاست عمومی استخبارات] اسلحه را به سوی من گرفته و مرا تهدید کردند که اگر حقیقت را نگویم، مرا می‌کشند").

^{۴۴} مصاحبه مورخ ۲۱ فروری ۲۰۲۳: ("در اطاق تحقیق، زنجیر آویزان است و آب، پایب و چوب وجود دارد که به شما این پیام را می‌رساند که یا [هر چه برایت می‌گویند] قبول کن [اعتراف کن] یا شکنجه می‌شوید")؛ مصاحبه مورخ ۴ جنوری ۲۰۲۳: ("آنها [ریاست عمومی استخبارات] مرا به اطاق دیگر بردند که پر از خون بود و ابزار شکنجه در آن قرار داشت. او تمام ابزار شکنجه را برایم نشان داد و برایم گفت که من اینجا ممکن کشته شوم").

^{۴۵} بطور مثال، مصاحبه مورخ ۱۲ جنوری ۲۰۲۳: ("کارمند [ریاست عمومی استخبارات] روی چوکی مقابل من نشست، و من در حالی که دستانم در عقب بسته و چشمانم پوشانیده شده بود، در مقابلش نشستم. او به دیگران گفت که چوب و کیبل برق را برای لت و کوب من بیاورند و مرا شوک برقی بدهند تا من به جرایم خود اعتراف کنم. او مرا تهدید کرد که اعتراف کنم در غیر آن با لت و کوب و شوک برقی مرا وادار به اعتراف خواهد کرد ولی او آنچه که مرا به آن اخطار می‌داد، انجام نداد")؛ مصاحبه مورخ ۲۰ فروری ۲۰۲۳: ("دو کارمند ریاست عمومی استخبارات [به سلول] من آمد، [برای بار دوم] چشمانم را بست و به دستانم دستبند زد و به من گفت که با آنها به اطاق تحقیق بروم. من نمی‌دانستم که چرا مرا به آنجا می‌برند. یک تن در حالی که چشمانم پوشیده و در دستانم دستبند بود، از من تحقیق کرد")؛ مصاحبه مورخ ۱۸ دسامبر ۲۰۲۲: ("قبل از آغاز تحقیق، کارمندان ریاست عمومی استخبارات به دستانم زنجیر زدند، چشمانم را بستند و متعاقباً مرا به اطاق تحقیق بردند")؛ مصاحبه مورخ ۱۹ جولای ۲۰۲۲: ("آنها [ریاست عمومی استخبارات] کوشش کردند مرا مجبور سازند که اعتراف نمایم که با عناصر مخالف حکومت همکاری داشتم ولی من آن را رد می‌کردم. چنانچه که حین لت خوردن چشمانم بسته بود، آنها یک ورق را آوردند و از من خواستند که شصت رنگ شده خود را روی آن بگذارم")؛ مصاحبه مورخ ۱۳ مارچ ۲۰۲۳: ("در جریان تحقیق، چشمانم را بستند و من تنها صدای مستنطق را می‌شنیدم و به آن پاسخ می‌دادم")؛ مصاحبه مورخ ۱۶ مارچ ۲۰۲۳: ("آنها [ریاست عمومی استخبارات] دستان و چشمانم را بستند و مرا به اطاق دیگر بردند. در آنجا هم چشمانم بسته بود، من صدای دو یا سه تن را می‌شنیدم، و آنها از من بازجویی کردند")؛ مصاحبه مورخ ۲۰ اپریل ۲۰۲۳: ("من دقیق نمی‌دانم که چند نفر از من تحقیق می‌کرد در حالیکه چشمانم را برای بیش از یک ساعت بسته نگاهداشته بودند. آنها [ریاست عمومی استخبارات] حدود دو ساعت بعد هنگامی سایرین رسیدند، چشمانم را باز کردند")؛ مصاحبه مورخ ۱۰ ۲۰۲۳: ("چشمانم را هنگامی که دستگیر شدم، بستند و برای چند ساعت هنگامی که به ریاست استخبارات منتقل شدم، در محل دوم در ریاست استخبارات، زمانیکه به تشناب می‌رفتم و هنگامی که مرا به تحقیق بردند، سرم را پوشانیدند")؛ مصاحبه مورخ ۱۴ می ۲۰۲۳: ("چشمانم تقریباً در همه اوقات که مرا گرفتند، به ریاست عمومی استخبارات رسیدیم و مرا در سلول بردند و در طول تحقیق بسته بود به استثنای وقت طهارت کردن؛ آنها مرا تقریباً چهار ساعت نگاهداشتند")؛ مصاحبه ۲۵ می ۲۰۲۳ ("زمانی که [ریاست عمومی استخبارات] مرا برای شکنجه به اتاق دیگر می‌بردند، چشمانم را می‌پوشاندند تا زین‌ها یا آسمان بیرون را نبینم. آنها از چشم بند استفاده کردند یا یک خریطه به سرم گذاشتند.")

هرچند محرومیت های حسی خود باعث فشار روانی به شمول ترس، اضطراب، میزان بلند فشار، سر درگمی و احساس ناتوانی^{۴۶} شده می تواند، کمیته منع شکنجه دریافته است که تحقیقات توام با " پوشانیدن سر در حالات خاص " شکنجه محسوب می شود، و این امر بیشتر در مواردی مشهود است که از پوشانیدن سر توام با سایر شیوه های اجباری تحقیقات، استفاده می شود^{۴۷}، همانطوری که در فوق توضیح شد. یوناما

شکل ۵: تقسیمات شکنجه و بدرفتاری بر اساس اداره و نوعیت

قبلاً از اعمال چون بستن چشم و پوشاندن سر در هنگام دستگیری، تحقیقات یا حبس انتقاد کرده و از مقامات حاکم می خواهد که صریحاً این عمل رامنع کنند.^{۴۸}

صاحبه شونندگان توضیح دادند که مدت تحقیقات توام با انواع مختلف شکنجه و سایر انواع بدرفتاری متفاوت بوده و از ده دقیقه الی چندین ساعت را در بر می گیرد. به همین ترتیب، هرچند تعدادی از مصاحبه شونندگان شکنجه و بدرفتاری را صرف در یک محل تحقیق تجربه کردند، برای دیگران بدرفتاری چند روز و شب متواتر هنگامی که در زندان یک اداره بودند، اتفاق افتاده است. هرچند اکثر گزارش ها شامل تهدیدات و لت و کوب جسمی بود، اکثر مصاحبه شونندگان ترکیب از چند یا تمام شیوه های فوق الذکر را که مجموع آن به سطح شکنجه شدید می رسد، را تجربه کردند:

^{۴۶} گروه بین المللی مسلکی طب عدلی، "اظهارات با سر پوشیده"، ژورنال شکنجه، جلد ۲۱، موضوع شماره ۳ (۲۰۱۱)، صفحه ۱۸۸، قابل دسترس در: <https://irct.org/wp-content/uploads/2022/11/Volume-21-No.-3.pdf>

^{۴۷} کمیته منع شکنجه، ملاحظه گزارش ویژه اسرائیل، ۱۹۹۷، CAT/C/SR.297/Add.1، پاراگراف ۵ و فقره (۱) پاراگراف ۸.

^{۴۸} یوناما، جلوگیری از شکنجه و حمایت از حقوق زندانیان در افغانستان: عاملی برای صلح، فبروری ۲۰۲۱، صفحات ۲۲-۲۴، قابل دسترسی در: https://unama.unmissions.org/sites/Report_on_Treatment_of_conflict-related_detainees_Feb.2021.

” به مدت هشت روز شکنجه شدم، همیشه در [هنگام] شب بود نه روز. من را به اتاق خاص برای شکنجه بردند. روش های مختلفی از شکنجه بر من استفاده شد. چهار و یا پنج بار لت و کوب می شدم و وقتی بیهوش می شدم، آب روی من ریختند تا به هوش بیایم. شب سرد می شد. در دو روز اول پاهای من را می زدند. چون پاهایم ورم کرده بود نمی توانستم بوت بپوشم. بعد با کیبل برق و پایپ من را زدند. سپس از یک دستگاه شوک الکتریکی قابل حمل بر من استفاده کردند.“

- مصاحبه ۲۵ می ۲۰۲۳ - زندان ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم

لت و کوب در اکثر موارد به اساس هدایت آمر/اداره حاکم یا مستنطق، و با همکاری سایر افراد اجرا شد، مثلاً مسئولین دیگر دست ها و پا های فرد را محکم گرفتند:

” او به جنگجویانش گفت که مرا روی زمین بخوابانند بدون اینکه به من فرصت پاسخ به سوالاتش را بدهند. با لگد به سرم و تمام اعضای بدنم زدند. دو تن آنها یک تکه چوب برداشتند و مرا لت کردند. برای کمک گریه کردم. چهار نفر از آنها دست و پایم را گرفته بودند و یکی از آنها پایش را روی گردنم گذاشت و به آن فشار آورد که به شدت روی تنفسم تأثیر گذاشت. احساس می کردم زندگی ام را از دست خواهم داد. پس از این، آنها از شکنجه من دست کشیدند.“

- مصاحبه ۹ نومبر ۲۰۲۲، زندان پولیس اداره حاکم

” افراد مسلح در اطراف من ایستاد بودند و منتظر دستور او برای شروع به لت و کوب من بودند. شش تا هشت نفر از آنها به لت کردن و لگد زدن من شروع کردند. به سرم زدند. چشمم زخمی شده بود. دو تا قبرغه ام را شکستند. خیلی لت ام کردند تا اینکه بیهوش شدم. روی زمین افتاده بودم. نمی دانم چه مدت بیهوش بودم، تقریباً ۱۵ تا ۲۰ دقیقه.“

- مصاحبه ۹ جنوری ۲۰۲۳ - زندان پولیس

همچنان، یوناما دو مورد را ثبت کرده که گفته می شود مسئولین ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم مصاحبه شوندگان را با جزاهای بدنی تادیب نمودند، به شمول لت و کوب یک فرد زندانی با چوب مخصوص افسران به دلیل صحبت کردن در شب، بستن دست و پا و لت و کوب افراد زندانی که وارد نزاع می شدند^{۴۹}، که هر دو مورد مجازات ممنوع محسوب شده و حتی در حالات استثنایی نیز قابل توجیه نمی باشند.

یوناما پنج مورد شکنجه و بدرفتاری توأم با برخوردهای فیزیکی و فشارهای روانی در زندان ها توسط مسئولین زندان های اداره حاکم را ثبت نموده است. که شامل موارد با لگد زدن فرد زندانی^{۵۰}، و هل دادن و ضربه زدن فرد زندانی با استفاده از کیبل به عنوان مجازات^{۵۱}، ریختن آب سرد بالای فرد زندانی و مجبور ساختن وی به ایستادن در هوای سرد می شود،^{۵۲} تحقیر و تهدید مصاحبه شونده مبنی بر اینکه از رفتار محافظین/اداره

^{۴۹} مصاحبه مورخ ۲۲ سپتمبر ۲۰۲۲؛ مصاحبه مورخ ۱ اگست ۲۰۲۲.

^{۵۰} مصاحبه مورخ ۲۵ اگست ۲۰۲۲، ("رفتار آنها با من و سایر زندانیان توهین آمیز بود - آنها در جریان توزیع نان و هنگمی که ما به چیزی نیاز می داشتیم، از کلمات رکیک برای توقیف شدگان استفاده می کردند. هنگمی که می خواستم با فامیل ام به تماس شوم، آنها به من توهین کردند و مرا با لگد زدند").

^{۵۱} مصاحبه مورخ ۶ دسامبر ۲۰۲۲، ("محافظین امنیتی اینجا گاهی اوقات با دست ما را می زنند، گاهی از کیبل مانند کیبل ایرکنديشن استفاده می کنند، پنج یا شش تا را با هم بکجا می کنند و چندین بار ما را می زنند").

^{۵۲} مصاحبه مورخ ۲۴ اگست ۲۰۲۲، مصاحبه ۲۴ اکتوبر ۲۰۲۲.

حاکم به آمرین شان شکایت نکنند.^{۵۳} یوناما دو مورد استفاده غیر موجه از بستن دستان برای مدت کوتاه را نیز ثبت کرد که همچنان مجازات منع شده محسوب می شود.^{۵۴}

یوناما می پذیرد که در تعداد اندک موارد، مصاحبه شونده‌گان گفتند که با آنها چه در زندان وزارت داخله/داری حاکم یا زندان های ریاست عمومی استخبارات/داری حاکم رفتار مناسب صورت گرفت. تنها تعداد اندک مصاحبه شونده‌گان هیچ بد رفتاری را هنگامی که در زندان بودند، گزارش ندادند و این امر عمدتاً در مواردی بود که افراد فقط در یک ارگان نگهداری شدند.

چندین مصاحبه شونده که در زندان یک ارگان بودند و بعداً به زندان دو یا چند ارگان دیگر منتقل شدند (خواه برای تحقیقات بعدی یا زندان)، اکثراً بد رفتاری را در زندان یک ارگان گزارش دادند ولی الزاماً در زندان دیگر شاهد بد رفتاری نبودند.

بطور عموم تعداد مصاحبه شونده‌گان که از بد رفتاری در زندان [تحت مدیریت اداره تنظیم امور زندان ها] شکایت نکردند، بیشتر بود. وزارت امور خارجه/داری حاکم و همچنان مسئولین و کارمندان محلات سلب آزادی/داری حاکم در مراودات و تعاملات رسمی با یوناما همیشه تائید می کنند که منع استفاده از شکنجه و بد رفتاری در محلات سلب آزادی در قانون شریعت تصریح شده است.^{۵۵} به رغم آن، چندین مسئول پولیس و ریاست عمومی استخبارات/داری حاکم با یوناما تائید کرده اند که مسائلی در برخورد با زندانیان وجود دارد که ممکن است منجر به بد رفتاری شود و معمولاً شامل تهدید روانی به منظور فشار آوردن به زندانی برای کسب اعتراف و بیان حقایق است، که می تواند شکنجه محسوب شود.

مرگ در زندان

حق حیات یک حق اساسی بشر است و دولت مسئولیت ویژه ای در قبال حفاظت از جان افراد در زندان و پاسخگویی به هرگونه مرگ در زندان را دارد.^{۵۶} مرگ در زندان یکی از جدی ترین موارد نقض حقوق بشر است. هنگامی که فردی در شرایط غیرطبیعی در بازداشت دولتی فوت می کند، احتمال مسئولیت دولت وجود دارد.^{۵۷} مقامات ذیربط باید فوراً به اقارب نزدیک اطلاع داده و تحقیقات کامل و بی طرفانه را برای روشن شدن شرایط و احراز مسئولیت هرگونه اعمال خلاف آغاز کنند.^{۵۸} مرگ در زندان نقض حقوق بشر است اگر ناشی از موارد آتی باشد: شکنجه یا سایر انواع بد رفتاری یا مجازات توسط مقامات دولتی یا سایرین که وظایف دولتی را انجام می دهند، یا ناتوانی مقامات زندانی کننده در محافظت از جان فرد زندانی، به عنوان مثال به دلیل وضعیت بد زندان یا خشونت توسط سایر زندانیان.

یوناما ۱۸ مورد مرگ افراد در زندان ها را ثبت کرده است که از آن جمله، پنج مورد در زندان پولیس/داری حاکم، ۱۱ مورد در زندان ریاست عمومی استخبارات/داری حاکم، دو مورد در توقیف خانه های زندان/داری حاکم (از مجموع، دو مورد اخیر توأم با شکنجه و بد رفتاری نیست). یوناما سه مورد دیگر مرگ در زندان را ثبت نموده که مصاحبه شونده‌گان قادر به شناسائی مقامات مسول نبودند. این ارقام شامل موارد قتل های

^{۵۳} مصاحبه مورخ ۶ دسامبر ۲۰۲۲: ("به ما اخطار داده شده که در مورد رفتار محافظین صحبت نکنیم در غیر آن میدانند که ما هستیم و مدت حبس ما را طولانی تر می سازند").

^{۵۴} بازدید مورخ ۲۰ اپریل ۲۰۲۲؛ مصاحبه مورخ ۲۰ فبروری ۲۰۲۳، ("محافظین اینجا خوب نیستند؛ آنها بعضی ها را که می خواستند فرار کنند، با کیبل و پایپ (مانند لوله آب آتش نشانی) لت و کوب می کنند، بعداً آنها را برای مدتی در اطاق های شان برای چند ساعت در بند نگاه می دارد").

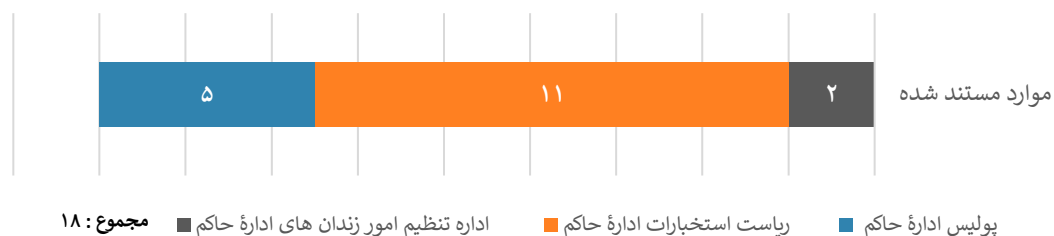
^{۵۵} به طور مثال، مراجعه شود به: یوناما، جزاهای بدنی و مجازات مرگ، می ۲۰۲۳: ضمیمه - پاسخ وزارت امور خارجه/داری حاکم: "ارگان های امنیتی امارت اسلامی افغانستان فعالیت های خود را در همخوانی نزدیک با پالیسی های عملیاتی انجام می دهند و کاملاً مخالف استفاده از زور برای کسب اعترافات از مجاری تهدید، شکنجه فیزیکی یا روحی بوده و این اعمال را جرم می پندارند".

^{۵۶} مراجعه شود به راپور گزارشگر ویژه در مورد اعدام های فراقانونی و خودسرانه، A/61/311، پاراگراف ۴۹-۵۴.

^{۵۷} کمیته حقوق بشر، تبصره عمومی شماره ۳۶: ماده ۶: حق حیات، ۳ سپتمبر ۲۰۱۹، CCPR/C/GC/36، پاراگراف ۲۹.

^{۵۸} ماده ۲ ICCPR - اصول جلوگیری و رسیدگی مؤثر به اعدامهای فراقانونی، خودسرانه یا اختصاری، اصل ۹. مجموعه اصول حمایت از همه افراد تحت هر نوع توقیف یا حبس (از این به بعد مجموعه اصول حمایت از افراد تحت توقیف)، اصل ۳۴. حداقل قواعد معیاری ملل متحد برای رفتار با محبوسین (متنبد، قواعد ماندلا)، اصول ۶۹ و ۷۱.

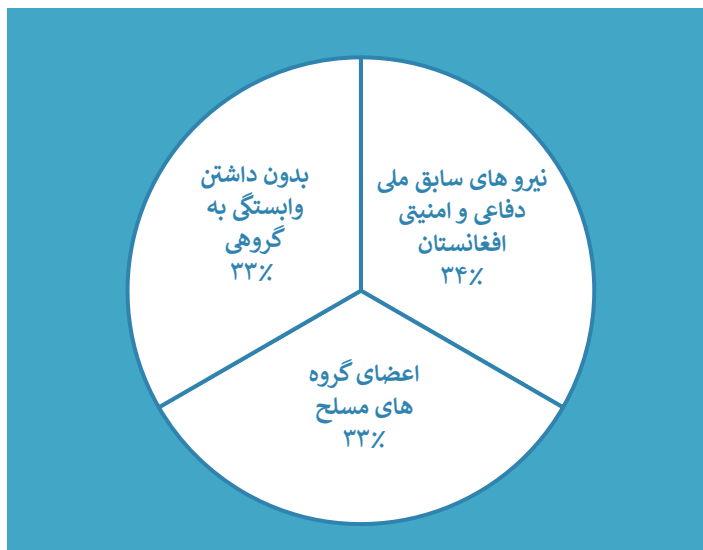
فراقانونی که توسط مسوولین/اداره حاکم به شمول نیروهای امنیتی/اداره حاکم در خارج از محدوده زندان صورت گرفته است، نمی شود. اغلب مقامات امنیتی/اداره حاکم اجساد افراد را بدون هیچ توضیحی در مورد چگونگی مرگ شان به خانواده هایشان تحویل دادند.

شکل ۶: موارد مستند شده مرگ در زندان بر اساس نهاد

از مجموع ۱۸ قربانی، شش تن شان از اعضای نیروهای سابق ملی امنیتی و دفاعی افغانستان، شش تن دیگر ادعا می شود که از اعضای گروه های مسلح (جبهه خود خوانده مقاومت ملی و دولت خودخوانده اسلامی - شاخه خراسان) بود، و شش تن باقیمانده با هیچ گروهی ارتباط نداشتند.

یوناما به دادخواهی در مورد این رویداد ها با مسئولین ذیربط ادامه می دهد تا ادعاهای خشونت را بررسی و تحقیق نمایند.

شکل ۷: مرگ در زندان بر اساس وابستگی ها

روز سوم مرا به [اتاق دیگری] که به آن اتاق "مجازات" می گفتند، بردند. شخصی وارد شد و با دنده فلزی مرا بسیار لت کرد. من پنج روز دیگر آنجا در اتاق تنها ماندم. فریادهای زیادی از مردم شنیدم. در آنجا حدود ۳۰ اتاق "مجازات" وجود داشت. پس از پنج ۵ روز در این اتاق، تحقیقات مجدداً آغاز شد. پنج ورق را برایم آوردند و گفتند که جریمه را پذیرفته ام. من با آنها گفتگوی طولانی داشتم که [اتهامات را قبول ندارم]. سپس دوباره شروع به لت کردن من کردند. هیچ قسمتی از بدنم نبود که لوله فلزی را نخورده باشد. آن زمان حالم خیلی بد بود. نمی دانم چه زمانی مرا به اتاق بردند، بیهوش بودم. من در کل ۲۵ روز را آنجا سپری کردم. سپس مرا به اتاق دیگری بردند و باز هم تنها بودم.

- مصاحبه ۱ دسامبر ۲۰۲۲، در ۳ محل سلب آزادی متفاوت نگهداری شده است.

حبس انفرادی همانا انزوای فیزیکی و اجتماعی یک فرد بازداشت شده یا زندانی در یک سلول برای ۲۲ ساعت در روز یا بیشتر از آن بدون تماس معنی دار با افراد می باشد.^{۵۹} این معمولاً شامل محرومیت کامل از تماس با سایر زندانیان یا توقیف شده گان، و محدودیت تماس با کارمندان مرکز سلب آزادی می باشد - حتی اگر فرد زندانی برای مدت کوتاه مثلاً برای ورزش از سلول بیرون آورده شود. سلول انفرادی فقط در حالات استثنایی مجاز^{۶۰} به عنوان آخرین گزینه و برای کوتاه ترین مدت ممکنه^{۶۱} حداکثر برای ۱۵ روز^{۶۲} و با رعایت تدابیر محافظتی و بازنگری قضایی مجاز است. ناکامی در رعایت این شرایط می تواند شکنجه یا بدرفتاری محسوب شود.^{۶۳} علاوه بر این استفاده از سلول انفرادی عمداً به منظور مجازات، تخویف، اجبار یا کسب اطلاعات یا اعتراف یا به هر دلیل بر اساس تبعیض و در صورتی که درد یا رنج شدید ناشی از آن باشد، می تواند شکنجه محسوب شود.^{۶۴} حبس انفرادی صرف در مطابقت با چارچوب حقوقی واضح یا منظم استفاده شده می تواند.^{۶۵}

یوناما ۱۹ مورد را ثبت کرده است که مصاحبه شوندگان تنها در سلول انفرادی در زندان مسئولین امنیتی اداره حاکم، چه سلول یا کانتینر، قرار گرفتند. از مجموع این موارد، سه مورد به منسوبین پولیس اداره حاکم (به مدت یک الی ۱۳ روز)، ۱۶ مورد به ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم (که یک مورد آن برای زن اتفاق افتاده) نسبت داده شده است. یکی از مواردی که یک فرد در زندان ریاست عمومی استخبارات اداره

^{۵۸} قواعد ماندا، قاعده ۴۴.

^{۵۹} برای مثال، در حالی که ضرورت باشد: برای جلوگیری از تبانی افرادی که به انجام یک جرم متهم باشند و یا هم برای جلوگیری از اخلاص تحقیق یک جرم، مراجعه شود به گزارشگر ویژه، خوان میندز، گزارشگر ویژه در مورد شکنجه - پاسخ به سوالات مطرح شده از سوی کشور های عضو در جریان گفتگو در ۶۶مین نشست مجمع عمومی ملل متحد، ۱۸ اکتوبر ۲۰۱۱، صفحات ۱ و ۸.

^{۶۰} گزارش دوره ای خوان میندز، بازرس ویژه در مورد شکنجه، سال ۲۰۱۱، A/66/268، پاراگراف ۸۹؛ کمیته منع شکنجه، ملاحظات اختتامیه: گزارش های ایالات متحد آمریکا، ۱۹ دسامبر ۲۰۱۴، CAT/C/USA/3-5، پاراگراف ۲۰ (الف)؛ ("استفاده از سلول انفرادی را به عنوان آخرین گزینه و برای کوتاه ترین مدت ممکنه، تحت نظارت جدی و با امکان بازنگری قضائی، محدود سازید")؛ ملاحظات پایانی: گزارش جاپان، ۲۸ جون ۲۰۱۳، CAT/C/BIH/CO/2-5، پاراگراف ۱۴ (الف)؛ ملاحظات پایانی: گزارش بوسنیا و هرزگوینا، ۲۰ جنوری ۲۰۱۱، CAT/C/BIH/CO/2-5، پاراگراف ۱۹ (د).

^{۶۱} قواعد ماندا، قاعده ۴۳(ب) و ۴۴. این دوره ۱۵ روزه با تجدید نظر در قواعد ماندا در سال ۲۰۱۵ و نظریات چندین گزارشگر ویژه معیار شده است. مراجعه شود به گزارش دوره ای گزارشگر ویژه در مورد شکنجه، جان مندز، ۲۰۱۱، A/66/268، پاراگراف ۲۶.

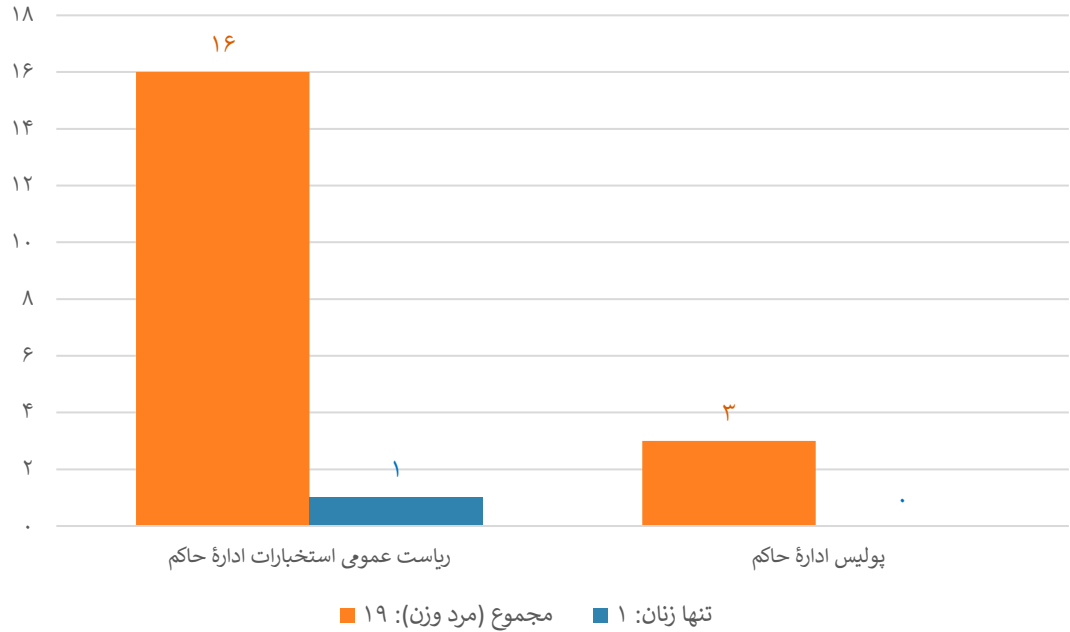
^{۶۲} کمیته حقوق بشر، موکونگ در مقابل کامرون، مکاتبه شماره ۱۹۹۱/۴۵۸/۱۹۹۴، فقره (۴) پاراگراف ۹؛ گزارش دوره ای خوان میندز، گزارشگر ویژه در مورد شکنجه، ۲۰۱۱، A/66/268، پاراگراف ۷۵-۷۶.

^{۶۳} راپور موقت گزارشگر ویژه در مورد شکنجه، جان مندز، ۹ اگوست ۲۰۱۳، A/68/295، پاراگراف ۶۰.

^{۶۴} قواعد ماندا، قاعده ۳۷(د) و ۳۹(۱)؛ کمیته منع شکنجه، ملاحظات اختتامیه؛ گزارش لوگزامبورگ، ۲۰۰۲، CAT/C/CR/28/2، پاراگراف ۶(ب). قواعد ماندا به عنوان قانون عرفی بین المللی پذیرفته شده است، و کمیته حقوق بشر تأیید کرده است که رعایت قواعد ماندا برای رعایت معیار های بین المللی توقیف ضروری می باشد، مراجعه شود به کمیته حقوق بشر، مک کالوم در مقابل افریقای جنوبی، مکاتبه شماره ۲۰۰۸/۱۸۱۸، مورخ ۲۵ اکتوبر ۲۰۱۰، پاراگراف ۸.۰۶ ("رفتار با افراد تحت توقیف، علاوه بر سایر موارد، باید در مطابقت با حداقل قواعد معیاری ملل متحد برای رفتار با محبوسین باشد").

حاکم تا ۵۰ روز نگهداری شده، نگرانی‌های جدی را ایجاد می‌کند تا آنجا که این مورد، سلول انفرادی طولانی‌مدت ممنوع و شکنجه محسوب می‌شود.

این واضح نیست که استفاده کنونی از سلول انفرادی توسط قانون یا چارچوب حقوقی تنظیم می‌شود یا خیر، و در اکثر موارد مشخص نیست که حبس انفرادی عمدی - یعنی به منظور تحقیق - بوده یا خیر. به رغم آن، در اکثر موارد، مصاحبه شونده‌گان گزارش دادند که پس از چند روز، از سلول انفرادی که برای مدت‌های متفاوت با ارتباط محدود به انسانها نگهداری می‌شدند به سلول‌های منتقل شدند که سایر افراد در آن نیز تحت توقیف بودند، که اساساً تا اندازه‌ی جدا ساختن عمدی توسط مسئولین/اداره حاکم را نشان می‌دهد.

شکل ۸: موارد ثبت شده سلول‌های انفرادی بر اساس نهاد

ضمانت های قانونی به منظور جلوگیری از شکنجه و بدرفتاری

چارچوب قابل تطبیق

قانون بین المللی حقوق بشر شامل یک سلسله ضمانت های قانونی و اجرایی است که از افراد محروم از آزادی در برابر خطر احتمالی شکنجه و سایر انواع بدرفتاری محافظت میکند. که [این محافظت] از آغاز دستگیری اساسی شمرده می شود. این حقوق در راستای تامین حق افراد به محاکمه و رسیدگی عادلانه بسیار مهم و ارزنده می باشد. این ضمانت ها شامل حقوق ذیل می شود:

- آگاهی فوری از دلایل دستگیری و/یا زندانی شدن و هر نوع اتهامات علیه وی (میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی، فقره (۲) ماده ۹ و فقره (۳) ماده ۱۴؛ و قواعد ماندلا، قاعده ۱۱۹)؛
- آگاهی فوری از حقوق خود به لسانی که برای شان قابل فهم باشد (میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی، فقره (۳) ماده ۱۴: قواعد ماندلا، قاعده ۵۴-۵۵؛ مجموعه اصول حمایت از افراد در زندان، اصل ۱۳)؛
- حق دسترسی به مساعدت های حقوقی (میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی، فقره (۳) ماده ۱۴؛ قواعد ماندلا، فقره (۲) قاعده ۱۱۹)؛
- حق اطلاع دهی به اعضای خانواده یا شخص ثالث در مورد محل نگهداری پس از دستگیری افراد (قواعد ماندلا، قاعده ۶۸)؛
- پس از دستگیری توسط داکتر یا متخصص صحتی معاینه شده و در صورت نیاز از خدمات صحتی تخصصی برخوردار شوند (مجموعه اصول حمایت از افراد در زندان، اصل ۲۴) (قواعد ماندلا، قواعد ۲۴-۳۵)؛
- حق حضور فوری به محضر مقامات قضایی و به چالش کشیدن قانونیت حبس در محضر محکمه (میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی، فقره (۳) و فقره (۴) ماده ۹). مجموعه اصول حمایت از افراد در زندان، اصول ۹ و ۱۱.
- حق بری الذمه بودن تا زمانیکه به اساس حکم محکمه مجرم شناخته شود و وادار نشدن به شهادت علیه خودش یا اعتراف به جرم (فقره (۱) ماده ۱۱ اعلامیه حقوق بشر؛ فقره (۲) ماده ۱۴ و جز (ز) فقره (۳) ماده ۱۴) که در برگیرنده حق سکوت و مستثنی کردن اظهاراتی که از طریق اجبار در رسیدگی های قضایی صورت می گیرد، می باشد (میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی، ماده ۷).

برعلاوه، تمام این ضمانت های قانونی باید "به گونه ای موثر قابل دسترس" باشد، که این بدان معنی است که: (الف) در قانون صراحت داشته باشد، و (ب) همانطوریکه در نظر گرفته شده، تطبیق گردد. افزون بر این، این [ضمانت ها] باید بدون تبعیض و در حالات آسیب پذیر برای هر فرد زندانی قابل دسترس باشد.

قانون اساسی (۲۰۰۴) در مورد حق داشتن وکیل مدافع و تماس محرم با چنین وکیل، حق آگاهی از اتهام به محض دستگیری، و حق حضور به موقع در محضر محکمه صراحت دارد (ماده ۳۱). قانون اجراءات جزائی و سایر قوانین مرتبط نیز اکثر حقوقی را که برای محافظت در برابر شکنجه و بدرفتاری ضروری پنداشته می شود، تضمین می کند.^{۶۶} در رابطه به افرادی که تحت توقیف قرار گرفته و آزادی شان سلب شده است، ماده ۷ قانون اجراءات جزائی (۲۰۱۴) در مورد یک سلسله حقوق که برای مظنونین و متهمین تضمین شده است، صراحت دارد که شامل: فقره (۱) ماده ۷: اطلاع در مورد اتهام وارده؛ فقره (۲) ماده ۷: مصئونیت از دستگیری یا توقیف خودسرانه و حق دریافت جبران خساره در مقابل چنین رفتار، فقره (۳) ماده ۷: مصئونیت از شکنجه و بدرفتاری، فقره (۴) ماده ۷: آگاهی خانواده از دستگیری؛ فقره (۵) ماده ۷: اظهار مطالب و ارائه دلایل به صورت آزادانه؛ فقره (۶) ماده ۷: ارائه مدارک و شهود؛ فقره (۷) ماده ۷: استفاده از حق سکوت؛ فقره (۸) ماده ۷: تعیین وکیل مدافع یا داشتن مساعد حقوقی؛ فقره (۱۳) ماده ۷: بازنگری قضایی توقیف (قرار احضار زندانی)؛ فقره (۱۴) ماده ۷: ارتباط آزاد و محرمانه با وکیل مدافع.^{۶۷}

طوریکه ملاحظه شد، در حالی که طبق گزارشات مطابقت قوانین با شریعت در حال جریان است، وضعیت حقوقی این قوانین و ضمانت های انفرادی فعلا نامعلوم می باشد. در رابطه به سایر اسناد و هدایاتی که بعد از ۱۵ آگست ۲۰۲۱ صادر شده است، به هر حق، نظر به ارتباط آن ارجاع صورت خواهد گرفت.

بدون شک، اجرای این ضمانت های قانونی و اجرایی، از همان ابتدای دستگیری، برای حمایت مؤثر از افراد در برابر شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری مهم است. علاوه بر این، موجودیت مکانیزم های مستقل، قابل دسترس و مؤثر شکایات برای گزارش دهی موارد نقض و نظارت توسط نهادهای مستقل، حفاظت بیشتری را در برابر خشونت ها فراهم می کند.

آگاهی از دلایل دستگیری

هر فرد حین دستگیری حق دارد که از دلایل و اتهامات که بر او وارد شده فوراً آگاه شود.^{۶۸} این حق حتی در شرایط اضطراری غیر قابل انکار است.^{۶۹} قانون اساسی (۲۰۰۴) نیز چنین صراحت دارد (ماده ۳۱). طرزالعمل رهبر طالبان در مورد اصلاح نظام زندانیان در این مورد سکوت کرده است.

کمیته حقوق بشر معتقد است که این واقعیت که اگر مسئول دستگیری به این باور باشد که فرد دلیل دستگیری خود را می داند، مسولیت فرد مسوول را در خصوص توضیح دلایل دستگیری را رفع نمی کند.^{۷۰}

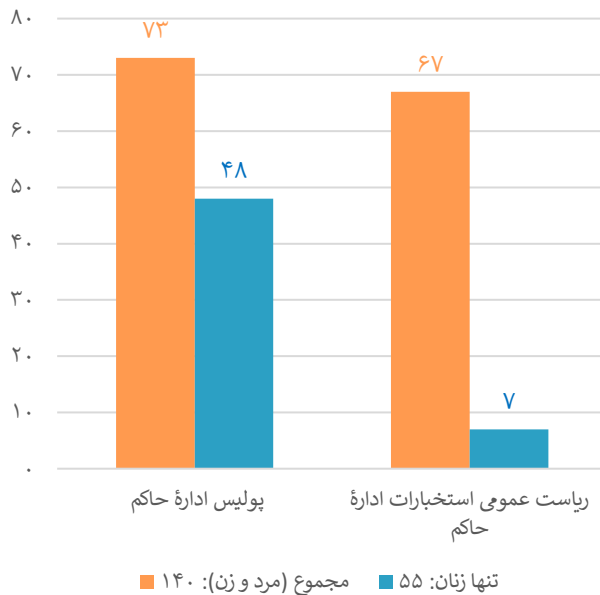
^{۶۶} علاوه بر مواد ۷ و ۸ قانون اجراءات جزائی (۲۰۱۴)؛ مواد ۱۳، ۱۴ و ۲۱ قانون اجراءات جزائی عسکری (۲۰۱۰)؛ فقره (۴) ماده ۱۵ قانون پولیس (۲۰۰۹)؛ ماده ۱۰ قانون وکلای مدافع (۲۰۰۷).

^{۶۷} ماده ۷ قانون اجراءات جزائی در مورد حقوق بیشتر صراحت دارد که برای حصول اطمینان بیشتر از محاکمه عادلانه مفید واقع می شود، ولی خارج از حیطه این گزارش می باشد. این حقوق شامل موارد آتی می شود: فقره (۹): اظهار نظر پیرامون اشیاء و مدارک ضبط شده؛ فقره (۱۰): داشتن مترجم؛ فقره (۱۱): دسترسی به اوراق مندرج دوسیه و ترتیب دفاعیه؛ فقره (۱۲): اعتراض بر اجراءات محکمه؛ فقره (۱۵): تعقیب عدلی بدون تاخیر؛ فقره (۱۶)؛ محاکمه علنی فقره (۱۷)؛ حق حضور در جریان محکمه؛ فقره (۱۸): اظهار کلام اخیر در محکمه؛ فقره (۱۹): حق جرح شهود؛ فقره (۲۰): حق رد قاضی، سارنوال، وکیل مدافع و اهل خبره.

^{۶۸} فقره (۲) ماده ۹ میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی صراحت دارد که هر فرد حق دارد که حین گرفتاری [از دلایل گرفتاری] آگاه شود؛ مجموعه اصول حمایت افراد در زندان، اصل ۱۰.

^{۶۹} کمیته حقوق بشر، تبصره عمومی شماره ۲۹ در مورد ماده ۴ میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی (انکار در وضعیت اضطراری)، ۳۱ آگست ۲۰۰۱، CCPR/C/21/Rev.1/Add.11، پاراگراف ۱۶؛ همچنان مراجعه شود به کمیسیون حقوق بشر، گروه کاری گرفتاری خودسرانه - نظریات به دست آمده در مورد حقوق سیاسی و مدنی، به شمول موضوع شکنجه و توقیف، نظریه شماره ۳/۲۰۰۴ (اسرائیل)، ۱۹ نومبر ۲۰۰۴، E/CN.4/2005/6/Add.1، پاراگراف ۳۳؛ قطعنامه ۱۵/۱۸ شورای حقوق بشر، 15/18, A/HRC/RES/15/18، جز (ه) پاراگراف ۴، کمیته حقوق بشر، تبصره عمومی شماره ۸: ماده ۹ (حق آزادی و امنیت افراد)، ۳۰ جون ۱۹۸۲، پاراگراف ۴.

^{۷۰} کمیته حقوق بشر، گرانت در مقابل جامایکا، مکاتبه شماره ۵۹۷/۱۹۹۴ مورخ ۲۲ مارچ ۱۹۹۶، CCPR/C/56/D/597/1994 (۱۹۹۶)، پاراگراف ۸.۱ (تختی که به دلیل آگاهی از اتهامات هفت روز پس از گرفتاری به وقوع پیوست).

شکل ۹: موارد ثبت شده افرادی که از دلیل گرفتاری شان آگاه، نداشتند

یوناما ۱۴۰ موردی را ثبت نموده که افراد از دلایل دستگیری شان حین دستگیری آگاهی نداشتند. از مجموع این آمار، ۷۳ مورد چنین دستگیری به پولیس اداره حاکم (که ۴۸ مورد در برابر زنان بود) و ۶۷ مورد چنین دستگیری به ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم (که از جمله ۷ مورد در برابر زنان بود) نسبت داده شده است.

تعداد زیاد مصاحبه شوندهگان اذعان داشتند که حین ارتکاب جرم و یا در حالتی که دلیل توقیف شان واضح بود، گرفتار شده اند. مثلاً حین حمل سلاح یا مواد ممنوعه یا اشتراک در فعالیت هایی که مسئولین اداره حاکم آن را غیرقانونی می دانند مانند

تظاهرات. در مورد سایر مصاحبه شوندهگان، مسئولین اداره حاکم به گونه‌ی انفرادی نزد آنها به منظور توقیف

رفته اند، بعضی ها به مجرد دریافت شکایت، بعضی به خاطر اجرای جلب دستگیری یا ارائه معلومات بیشتر در مورد قضیه زندانی شدند. حتی در مواردی که مسئولین امنیتی اداره حاکم غرض دستگیری به محل رهایش یا کار افراد رفتند، مصاحبه شوندهگان حین دستگیری از دلایل آن آگاهی نداشتند، و نه هم قبل از اینکه به زور تحت توقیف قرار بگیرند، جلب برای شان فرستاده شده بود. هنگامی که در مورد دلایل دستگیری افراد پرسیده شد، مسئولین امنیتی اداره حاکم از ارائه پاسخ خودداری کردند، و جواب مبهم دادند مانند "بعداً" یا "بعداً خواهید فهمید".^{۷۱} در سایر موارد، مسئولین اداره حاکم از طریق تلفیون با مصاحبه شوندهگان تماس گرفته و از آنها خواستند که به ارگان مربوطه حاضر شوند و به مجرد حضور در آنجا، زندانی شدند.^{۷۲}

^{۷۱} مانند، مصاحبه مورخ ۴ اکتوبر ۲۰۲۲، ("آنها در مورد دلایل گرفتاری برایم هیچ چیز نگفتند. آنها برایم گفتند که از وزارت داخله هستند و اینکه "بیا داخل موتر بنشینیم و آنجا به صحبت های خود ادامه دهیم")؛ مصاحبه مورخ ۲۳ اکتوبر ۲۰۲۲، ("من به حوزه پولیس X رفتم تا برادرم را که گرفتار شده بود، کمک کنم، وقتی به آنجا رسیدم، آنها مرا نیز گرفتار کردند و مرا با برادرم در یک سلول انداختند ولی نگفتند که چرا. ما آنجا ۵ ساعت را سپری کردیم، هیچ کدام ما مورد استنطاق یا تحقیق قرار نگرفتیم، بعداً ما را رها کردند")؛ مصاحبه مورخ ۱۹ جولای ۲۰۲۲، ("آنها برایم گفتند که باید با آنها بروم. من پرسیدم چرا. آنها گفتند که جواب آن را بعداً می دهند حالا نه. اطفال من شروع به گریه کردند ولی بازهم آنها صورت و چشمانم را بستند و مرا سوار موتر خود کردند")؛ مصاحبه مورخ ۳ اگست ۲۰۲۲، ("چندین کارمند ریاست عمومی استخبارات نزد من آمدند و برایم گفتند که مرا گرفتار می کنند. من پرسیدم چرا مرا گرفتار می کنید؟ من چه کار کرده‌ام؟ مرا به کجا می برید؟" آنها فقط گفتند که مرا به یک اداره در همین حوالی می برند و آنجا دلیل توقیف را برایم می گویند")؛ مصاحبه مورخ ۳ اگست ۲۰۲۲، ("گروهی از طالبان مسلح به خانه من آمدند و دروازه را دق الباب کردند. بسم به آنها گفت که من خانه نیستم ولی آنها به زور داخل خانه شدند و مرا که در حال پنهان شدن بودم، پیدا کردند. آنها مرا به داخل موتر شان انداختند. دو موتر پولیس و حدود ۱۰ طالب مسلح آنجا بود. آنها دلیل گرفتاری ام را برایم نگفتند")؛ مصاحبه مورخ ۸ اگست ۲۰۲۲: ("حدود ۱۰ طالب مسلح که بعضی شان یونیفورم و بعضی شان لباس ملکی به تن داشتند، رسیدند. دو تن شان نزد من آمدند و بالایم فریاد کشیدند که می خواهند مرا به دفتر شان ببرند. من پرسیدم چرا و به چه دلیل ولی آنها از ارائه پاسخ به من خودداری کردند. من پرسیدم که آنها کی هستند و از کدام ارگان آمده اند ولی آنها باز هم هویت شان را برایم نگفتند. من از دلیل گرفتاری خود آگاهی نداشتم. دو طالب به من دستبند زد، بعداً چشمانم را بستند و مرا به زور به داخل موتر انداختند")؛ مصاحبه مورخ ۲۵ اگست ۲۰۲۲: ("حدود شش طالب مسلح مرا گرفتار کردند. یکی از آنها از من خواست که با آنها بروم. من پرسیدم کجا و چرا. او به من گفت که قوماندان امنیه می خواهد مرا ببیند. آنها دلیل گرفتاری مرا برایم نگفتند. هنگامی که به حوزه پولیس رسیدیم، آنها مرا گرفتار کردند. تمامی زندانیان از من دلیل گرفتاری ام را می پرسید. من برای شان گفتم که مرا اینجا آوردند تا قوماندان امنیه مرا ببیند")؛ مصاحبه مورخ ۲ فبروری ۲۰۲۲، ("گروهی از طالبان از قوماندان امنیه مرا دستبند زده، چشمانم را بستند، سرم را پوشاندند و مرا گرفتار کردند. من پرسیدم چرا مرا گرفتار کردید. آنها گفتند که بعداً دلیل گرفتاری ام را خواهم دانست")؛ مصاحبه مورخ ۱۵ نومبر ۲۰۲۲، ("مرا از دفتر کار بردند و هیچ معلومات برایم ندادند. هفت شب بعد از گرفتاری، از من تحقیقات کامل کردند و آن وقت دانستم که از من چه می خواهند").
^{۷۲} به طور مثال، مصاحبه مورخ ۲۵ جولای ۲۰۲۲: ("یک کارمند ریاست عمومی استخبارات از طریق تلفیون با من به تماس شد و از من خواست که غرض تحقیق به ریاست عمومی استخبارات بیایم. هنگامی که آنجا رسیدم، آنها فوراً مرا تحت توقیف قرار داده و مرا داخل نظارت خانه در داخل محوطه ریاست عمومی استخبارات کردند. آنها برایم نگفتند که چرا مرا زندانی کردند. در اطاق تحقیق، آنها در مورد سابقه کاری ام سوال کردند")؛ مصاحبه مورخ ۲۰ فبروری ۲۰۲۳ ("من به ریاست عمومی استخبارات احضار شدم هرچند من در منطقه دیگر بودم. من اطلاع نداشتم که چرا مرا آنجا احضار کردند ولی به مجرد رسیدن به آنجا، مرا برای چند روز در زندان قرار دادند")؛ مصاحبه مورخ ۲۲ مارچ ۲۰۲۳ ("قوماندان امنیه ولسوالی مرا به دفتر خودش احضار کرد. هنگامی که آنجا رسیدم، قوماندان امنیه ولسوالی از من خواست که با چهار تن [ریاست عمومی استخبارات] که بیرون از قوماندانی منتظر من بودند و ورق جلب از ریاست عمومی استخبارات با خود داشتند، بروم. آنها مرا با خود بردند").

تعدادی از مصاحبه شوندهگان فقط دلیل دستگیری خود را در نخستین محل سلب آزادی دانستند، البته اغلب چند ساعت پس از دستگیری. اکثراً، دلایل دستگیری صرف در جریان نخستین تحقیقات واضح می شد که ممکن چند روز بعد از دستگیری صورت گیرد. حتی در آن زمان نیز، اکثر افراد دلایل دستگیری شان را از لابلای سولاتی که از سوی مسئولین امنیتی اداره حاکم پرسیده شده، استنباط کردند.^{۷۳}

علی‌رغم زمینه‌های دستگیری، مسئولین دستگیری باید فوراً اتهامات وارده را به شخص به لسانی که می‌فهمد اطلاع دهند تا بتواند قانونی بودن بازداشت را به چالش بکشد.

معلومات در مورد حقوق

دفاع از حقوق مستلزم آگاهی افراد از حقوق خویش می باشد. مسئولین دستگیری، توقیف یا حبس مکلف هستند تا معلومات لازم در مورد حقوق و نحوه استفاده از آن را در اختیار اشخاص حین دستگیری، شروع زندان یا حبس و یا هم بلافاصله پس از آن؛ قرار دهد.^{۷۴} معیارهای بین المللی حقوق بشر ایجاب می کند که اطلاعات مربوط به حقوق اساسی از ابتدای دستگیری داده شود و قبل از هر تحقیق یا بازجویی به لسان قابل فهم و به گونه ای که آسیب پذیری های مختلف در نظر گرفته شود، تکرار گردد.^{۷۵}

طبق قانون در افغانستان، ماده ۸ قانون اجراءات جزائی (۲۰۱۴) چنین صراحت دارد که "پولیس حین دستگیری، څارنوال قبل از آغاز تحقیق و قاضی قبل از محاکمه مکلف اند، حقوق مندرج ماده هفتم این قانون را به مظنون و متهم یا نماینده قانونی آنها توضیح و موضوع را در محضر درج، امضاء و نشان انگشت او را اخذ نماید". حقوق افراد در هریک از بخش های فرعی ذیل به بحث گرفته خواهد شد.

از آنجائیکه اداره لوی څارنوالی/اداره حاکم (که اکنون منحل شده) صلاحیت تحقیق څارنوالان را در آگست ۲۰۲۲ به حالت تعلیق در آورد، څارنوالان دیگر دسترسی به محلات سلب آزادی و رسیدگی دوسیه های ترتیب شده توسط پولیس حاکم یا استنطاق از افراد تحت توقیف را ندارند. طوریکه در طرزالعمل رهبر طالبان آمده است، اکنون تنها پولیس و مسئولین استخبارات/اداره حاکم مسئولیت تحقیق و تهیه دوسیه برای ارجاع به محاکم/اداره حاکم را به عهده دارند.^{۷۶} و در نتیجه زندانیان را از حقوق شان مطلع می نمایند.

تا حال یوناما هیچ مورد سلب آزادی را ثبت نکرده است که در کل مصاحبه شوندهگان پس از دستگیری یا ورود به محل سلب آزادی توسط پولیس یا مسئولین استخبارات/اداره حاکم یا توسط هر مسول دیگر بطور عموم از حقوق اساسی شان یا چگونگی درج شکایت در زندان، طوری که در ذیل تذکر رفته، آگاه شده باشند. یوناما فقط یک مورد را ثبت نموده و آن هم قبل از اینکه مسئولین امنیتی/اداره حاکم تحقیق را آغاز نمایند، مصاحبه شونده حداقل از دو حق اساسی خود آگاه شده بود.^{۷۷}

در خصوص زندان ها، تنها دو مصاحبه شونده تأیید کرد که بعد از رفتن به زندان قبل از محاکمه، از حقوق خود آگاه شده بود. هرچند تقریباً تمام مصاحبه شوندهگان تأیید کردند که قبل از محاکمه توسط مسئولین زندان/اداره حاکم از حقوق شان آگاهی حاصل نکرده بودند، آنها در مورد حقوق شان از محبوسین قبلی

^{۷۳} مصاحبه مورخ ۵ جولای ۲۰۲۲ ("آنها مرا در خانه گرفتار کردند، فوراً مرا دستبند زدند، چشمانم را بستند و بدون گفتن یک کلمه، مرا به داخل موتر انداختند. من از آنها پرسیدم که کی هستند ولی آنها فقط برایم گفتند که "نگران نباش، به زودی می فهمی". چند ساعت گذشت، و صرف هنگامی که از من در اداره پولیس تحقیق کردند، من دانستم که آنها چه می خواهند، ولی هنوز هم ندانستم که چه جرمی مرتکب شده بودم")؛ مصاحبه مورخ ۱ آگست ۲۰۲۲ ("من از اتهامات علیه خود ۳ هفته بعد از گرفتاری، هنگامی که تحقیقات آغاز شد، مطلع شدم")؛ مصاحبه مورخ ۱۵ نومبر ۲۰۲۲ ("هفت شب پس از گرفتاری، هنگامی که آنها [ریاست عمومی استخبارات] از من تحقیقات مکمل انجام دادند، دانستم که از من چه می خواهند").
^{۷۴} مجموعه اصول حمایت از افراد در زندان، اصول ۱۳ و ۱۴. قواعد ماندلا، قواعد ۵۴ و ۵۵.

^{۷۵} گزارش دوره ای گزارشگر ویژه شکنجه، جان مندز، ۵ اگوست ۲۰۱۶، A/71/298، پارگراف ۶۶-۶۴.
^{۷۶} فرمان در مورد تصویب طرزالعمل اصلاح نظام زندانیان، شماره ۱۷۵ مورخ ۱۷ جنوری ۲۰۲۲، ماده ۳۹: "مسئولیت اداره امنیتی است تا همان شواهد و قرائن و اسناد که اتهام متهم را ثابت میکند، مانند محضر گرفتاری، حالت تلبس به جرم و توثیق راپور به صورت دوسیه به محکمه ارائه نماید".
^{۷۷} مصاحبه مورخ ۱۵ فبروری ۲۰۲۳ (نظارت خانه پولیس/ریاست تحقیقات جنائی).

آگاهی حاصل کردند و در مجموع می توانستند از آن استفاده کنند، طوریکه در ذیل به بحث گرفته شده است.

دسترسی به وکلای مدافع

حق دسترسی به وکیل مدافع برای هر فرد بلافاصله بعد از دستگیری و در جریان زندان و رسیدگی جزایی قابل تطبیق می باشد.^{۷۸} این حق مشخصاً به عنوان ضمانت اساسی برای محاکمه عادلانه در نظر گرفته شده است.^{۷۹} و بازدارنده اعمال چون شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری است. دسترسی بدون ممانعت به وکیل مدافع برای افرادی که آزادی شان سلب شده، بسیار ضروری می باشد تا آنها را قادر سازد که در مورد تمام ابعاد قضیه بحث نماید که این شامل معلومات در مورد بدرفتاری در جریان زندان که روی روند تاثیر گذار است، می شود (مراجعه شود به بخش **حق حضور بلافاصله در محضر قاضی بیطرف و اعتراض به قانونیت زندانی شدن**).

بدین منظور، در جریان تمام مراحل اجراءات جزائی از شروع دستگیری تا مراحل تحقیق ابتدائی توسط پولیس، افراد زندانی باید به مساعدت های حقوقی به شمول [مساعدت حقوقی] به خواست شان، دسترسی داشته باشند.^{۸۰} مساعدت های حقوقی باید به صورت رسمی به افرادی که متهم یا مظنون به جرایم جنایی هستند و توانایی تعیین وکیل را ندارند مهیا شود.^{۸۱} همچنان، افراد زندانی باید اجازه ای ارتباط محرم با وکلای مدافع را داشته باشند.^{۸۲} حق دسترسی به وکیل مدافع در برگیرنده حق داشتن گفتگوی خصوصی و حق حضور وکیل مدافع در جریان استنطاق می باشد.

قانون اساسی (۲۰۰۴) در مورد دسترسی هر فرد به وکیل مدافع به مجرد دستگیری، صراحت دارد (ماده ۳۱). در صورتی که مظنون یا متهم بی بضاعت باشد، مساعد حقوقی باید با رضایت وی تعیین گردد.^{۸۳} قانون اجراءات جزائی څارنوال را مکلف می سازد تا از مظنون یا متهم درخواست کند که قبل از استنطاق، وکیل مدافع خود را داشته باشد (ماده ۱۵۲).

در نومبر ۲۰۲۱، وزارت عدلیه/داره حاکم پروسه صدور مجدد جواز برای وکلای سابق صرفاً وکلای مرد را آغاز کرد.^{۸۴} طرزالعمل انسجام وکلای مدافع که در اپریل ۲۰۲۲ تصویب شد^{۸۵}، صراحت دارد که "هر فرد می تواند به مجرد دستگیری برای دفاع از اتهام یا اثبات حق خود، وکیل مدافع تعیین کند" (ماده ۴). وکلای می توانند در تمام مراحل کشف، تحقیق و محاکمه به نمایندگی از موکل شرکت کنند و در توقیف خانه و یا زندان در محیطی امن و محرمانه با موکل خود ارتباط برقرار نموده و در جلسات قضایی شرکت کنند (ماده ۲۱ (۴) و (۷)، ۲۳ ((۴)).^{۸۶}

^{۷۸} گزارش دوره ای گزارشگر ویژه شکنجه، جان مندز، 5 آگست 2016، A/71/298، پاراگراف 69.

^{۷۹} جز (ب) فقره (۳) ماده ۱۴، میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی؛ همچنان مراجعه شود به اساسنامه محکمه بین المللی جنایی روم، جز (د) فقره (۱) ماده ۶۷.

^{۷۹} جزء (د) فقره (۳) ماده ۱۴ میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی کمیته حقوق بشر، ملاحظات پایانی: گزارش جورجیا، اپریل ۱۹۹۷، CCPR/C/79/Add.74، پاراگراف ۲۸؛ کمیته حقوق بشر، تبصره عمومی شماره ۳۲؛ ماده ۱۴ (حق تساوی در محضر محاکم و دیوان ها و حق محاکمه عادلانه)، ۲۳ آگست ۲۰۰۷، CCPR/C/GC/32، پاراگراف های ۱۰، ۳۷-۳۸.

^{۸۱} ICCPR، ماده ۱۴ (۳) (د)؛ اصول و رهنمودهای ملل متحد در مورد دسترسی به مساعدت های حقوقی در سیستم های عدالت جنایی، ۲۰ دسمبر ۲۰۱۲، A/RES/67/187، ضمیمه (۲۸) مارچ ۲۰۱۳.

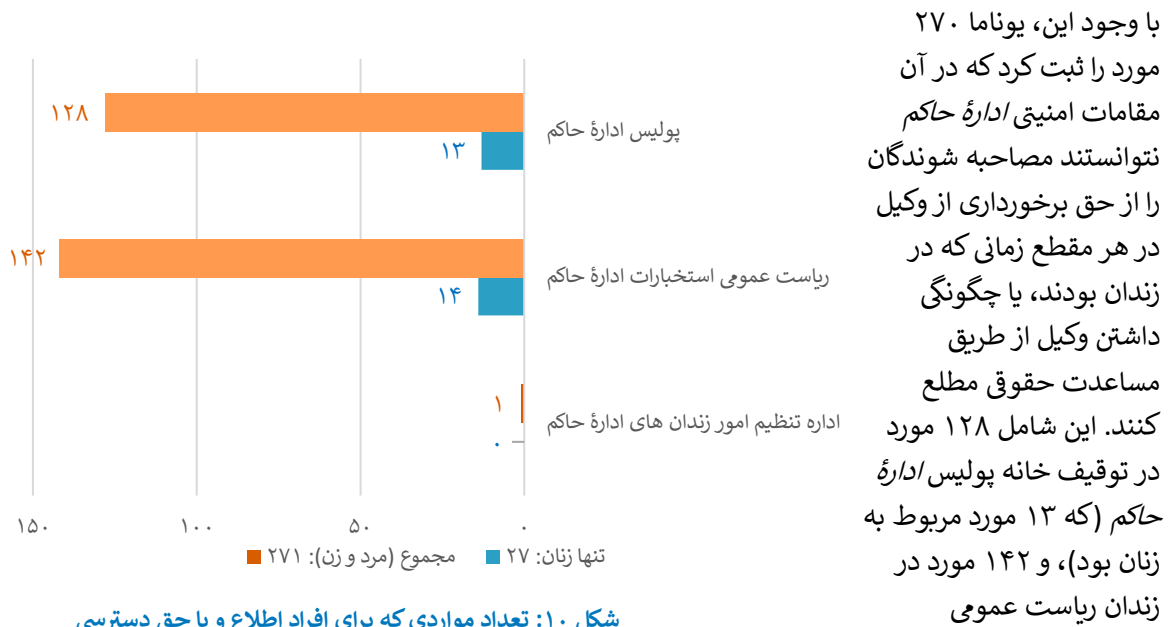
^{۸۲} قواعد ماندلا، قاعده ۶۱.

^{۸۳} قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان (۲۰۰۴)، ماده ۳۱؛ قانون اجراءات جزائی (۲۰۱۴)، ماده ۱۰.

^{۸۴} تا حال علیرغم دادخواهی مداوم یوناما، وکلای مدافع زن مشمول روند درخواست و امتحان نیستند.

^{۸۵} نشر شده توسط وزارت عدلیه/داره حاکم در اپریل ۲۰۲۲، در ماده اول طرزالعمل تذکر رفته که این [طرزالعمل] بر مبنای حکم شماره ۲۱۵ (ج) مورخ ۶ فروری ۲۰۲۲ [۱۴۴۳/۷/۰۴] هجری قمری) و فیصله مورخ ۱۵ نومبر ۲۰۲۱ کابینه/داره حاکم (مصوبه شماره ۱۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۲۴) وضع گردیده است.

^{۸۶} رژیم نخست طالبان (۱۹۹۶-۲۰۰۱) حق داشتن وکیل مدافع را تأیید می کرد مراجعه شود به قانون تنظیم امور وکلای مدافع، جریده رسمی شماره ۷۸۶، منتشره ۵ آگست ۱۹۹۹ (1420/04/22 A.P.). ماده ۲ صراحت دارد که "به منظور دفاع از حقوق خود، هر فرد می تواند وکیل مدافع داشته باشد". همچنین مراجعه شود به اصولنامه اجراءات اداری محاکم عدلی "امارات اسلامی"، منتشر شده در ماه می ۲۰۱۴، که چندین مواد آن به نقش وکلای در روند قضایی اشاره دارد، مواد ۱۷، ۳۷، ۱۹۴، ۲۰۶ و ۲۰۹.

شکل ۱۰: تعداد مواردی که برای افراد اطلاع و یا حق دسترسی به وکیل مدافع داده نشده بود

کرد که در آن مصاحبه‌شونده از حق داشتن وکیل مطلع شده بود: یک مورد در زندان ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم^{۸۷}، و یک مورد دیگر در توقیف خانه پولیس/اداره حاکم^{۸۸}. هرچند هیچ یک از این دو مصاحبه‌شونده نخواستند که در آن مرحله از وکیل مدافع استفاده نمایند.

آنچه قابل ملاحظه می باشد اینست که یوناما هیچ موردی را ثبت نکرده است که وکیل مدافع در جریان تحقیقات توسط مسئولین امنیتی اداره حاکم حضور داشته باشد. در یک مورد مصاحبه‌شونده در حالیکه در زندان پولیس/اداره حاکم قرار داشت، تقاضای حضور وکیل مدافع خود را کرد که این تقاضا رد شد.^{۸۹}

چندین وکیل مدافع به یوناما اظهار داشتند که آنها اجازه‌ی دسترسی به محلات سلب آزادی تحت کنترل پولیس/اداره حاکم یا ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم را نداشته‌اند و چنین دسترسی را ندارند. تعداد زیاد وکلای مدافع به دلیل ترس از مصئونیت شان، به پولیس یا استخبارات/اداره حاکم در سطح ولسوالی مراجعه نمی‌کنند. به این ملحوظ، وکلای مدافع هیچ‌گاه هنگام تحقیقات موکلین حضور ندارند. چندین آمر نظارت خانه‌های استخبارات و پولیس/اداره حاکم به یوناما تأیید کرد که وکلای مدافع به نظارت خانه‌ها وارد نمی‌شوند یا مظنونین را در نظارت خانه‌ها ملاقات نمی‌کنند. یک آمر پولیس/اداره حاکم گفت که وکلای مدافع برای ملاقات با مظنونین تحت توقیف، باید اجازه‌ی قوماندان امنیه ولایت/اداره حاکم را با خود داشته باشد. مکلفیت مبنی بر کسب چنین اجازه باعث شده تا وکلای مدافع از ورود به نظارت خانه‌ها صرف نظر کنند.

برخلاف، مصاحبه‌شوندگان در هفت زندان ولایتی به یوناما گزارش دادند که پس از رفتن به زندان ولایتی قبل از محاکمه و ارسال دوسیه شان به قضات/اداره حاکم غرض تحقیقات بیشتر و فیصله، به وکیل مدافع دسترسی داشتند. یوناما موارد متعددی را ثبت کرده که مصاحبه‌شوندگان وکلای مدافع شخصی استخدام کردند تا آنها را در محضر قضات و محاکم/اداره حاکم یا در مرحله استیناف طلبی در برابر فیصله محکمه

^{۸۷} مصاحبه ۱۸ دسمبر (۲۰۲۳) آنها [ریاست عمومی استخبارات] به من گفتند که می توانم برای داشتن وکیل دسترسی داشته باشم، اما من گفتم، من بی گناهم و به هیچ وکیلی نیاز ندارم (").

^{۸۸} مصاحبه ۱۵ فبروری ۲۰۲۳ (در حالی که در توقیف خانه پولیس/اداره حاکم با اداره تحقیقات جنایی بود).

^{۸۹} مصاحبه مورخ ۱۵ مارچ ۲۰۲۳ ("من به پولیس گفتم که به من اجازه دهد تا با خانواده و وکیل مدافع خود به تماس شده و از وی بخواهم که دوسیه مرا ببیند ولی آنها کلمات رکیک برایم استفاده کرده و مرا دشنام دادند." موصوف اجازه چنین کار را در محل دوم نظارت پولیس نیز به دست آورده نتوانست).

ابتدائیه مساعدت نمایند.^{۹۰} باوجود این یوناما گزارش های متداوم از اکثر ولایات دریافت نموده که در اکثر موارد قضات/اداره حاکم نقش وکلای مدافع را رد کرده و با نقض صریح طرزالعمل انسجام وکلای مدافع، آنها را از حق وکالت افراد در محکمه محروم و معمولاً آشکارا در محکمه توهین و دشنام داده اند.

اداره تنظیم امور زندان های اداره حاکم تأیید کردند که به تمام زندانیان بدون تفکیک جنسیت اجازه دسترسی به وکیل مدافع را چه از طریق حضوری یا تلفون^{۹۱} می دهند، چندین تن از مصاحبه شوندهگان دسترسی محرمانه به وکیل مدافع شان را اعم از طریق تلفون و حضوری تأیید کرده اند. در حالیکه دیگران گزارش داده اند که تقاضای های شان برای دسترسی [به وکیل مدافع] به محافظین زندان بستگی دارد.^{۹۲} در یک مورد، مصاحبه شونده از حق دسترسی به وکیل مدافع خود محروم شد، و به وی گفته شد که تنها "وکلای مدافع که از سوی حکومت تعیین می شوند" اجازه ورود را دارند، نه وکلای مدافع خصوصی.^{۹۳} در بعضی موارد، محافظین زندان های اداره حاکم در جریان ملاقات میان وکیل مدافع و فرد زندانی یا حوالی آن حاضر می باشد، که این امر بعضی اوقات حق حریمیت میان مصاحبه شوندهگان و وکلای مدافع شان را متاثر می سازد.^{۹۴}

به طور قابل توجهی، وکلای زن ازپروسه درخواست برای دریافت مجدد جواز وکالت که توسط وزارت عدلیه اداره حاکم در نوامبر ۲۰۲۱ اعلام شد، مستثنی شده اند. در نتیجه زندانیان اناث در توقیف قبل از محاکمه در بعضی موارد نتوانسته اند با وکلای مرد ملاقات حضوری داشته باشند اما از طریق تلفون با وکلای ارتباط برقرار نمودند. در چند مورد که زن و شوهر هر دو گرفتار شدند و در انتظار محاکمه بودند، زنان زندانی گزارش دادند که وکیل که توسط فامیل شوهرشان استخدام شده بود به هر دوی آنها کمک می کرد.

در اکثر مواردی که مصاحبه شوندهگان در زندان وکیل نداشتند، نمی توانستند به طور خصوصی وکیل استخدام نمایند یا انتخاب نمودند که وکیل نداشته باشند. هرچند تعدادی از مصاحبه شوندهگان در زندان تقاضای مساعدت حقوقی رایگان را کردند،^{۹۵} وزارت عدلیه اداره حاکم منابع یا پرسونل لازم حتی برای رسیدگی به حداقل نیازمندی های افراد زندانی را ندارد. هرچند گزارش های پراکنده از سوی ریاست عدلیه اداره حاکم در مورد بازدید وکلای مدافع از زندان ها و ارائه مساعدت های حقوقی در بعضی ولایات وجود دارد، مسئولین اداره حاکم می پذیرند که ریاست های عدلیه اداره حاکم یک یا دو کارمند در هر ولایت دارند که برای رسیدگی به نیازمندی های تمام افراد در زندان کافی نمی باشد. یوناما تنها یک مورد را ثبت کرده است که در آن یک محکمه اداره حاکم دستور داده است که به یک زندانی زن مساعدت حقوقی مهیا شود، اما یوناما از نتیجه بعدی آن دستور بی اطلاع است.

^{۹۰} مصاحبه مورخ ۵ سپتامبر ۲۰۲۲ (من نیز وکیل مدافع دارم که تا اکنون دوبار مرا ملاقات کرده است. من پس از آن وکیل مدافع استخدام کردم که سارنوال در جریان استنطاق اول در این محبس برایم گفت که این حق را دارم)؛ مصاحبه مورخ ۴ اکتوبر ۲۰۲۲ (من این وکیل مدافع را هنگامی که در زندان بودم، استخدام کردم تا مرا در این قضیه و هنگامیکه در محضر محکمه ابتدائیه حاضر می شوم، کمک کند ولی قضات طالبان اورالت و کوب کرده و گفتند که او الوده به فساد است و نباید در این قضیه دخیل باشد. وکیل مدافع من اجازه نیافت که در هیچ یک از این روزها وارد محکمه شود، بناءً من استفاده از وکیل مدافع را متوقف کردم)؛ مصاحبه مورخ ۱۵ مارچ ۲۰۲۳ (در محبس، من اجازه نیافتم که با وکیل مدافع به تماس شوم، و من این کار کردم).

^{۹۱} مصاحبه مورخ ۴ اکتوبر ۲۰۲۲ (من تنها از طریق تلفون با او صحبت کردم به خاطریکه روز پایواری بسیار شلوغ می باشد [ملاقات با اعضای خانواده] و برای آنها سخت است که داخل شوند؛ مصاحبه مورخ ۲۸ سپتامبر ۲۰۲۲ (وکیل مدافع من در ابتدا اجازه ملاقات با من را نیافت زیرا او مرد است ولی می توانم با او از طریق تلفون صحبت کنم و من این کار را کرده ام).

^{۹۲} مصاحبه ۴ اکتوبر ۲۰۲۲ (من متوجه شدم که وقتی سایر افراد زندانی تقاضای می کنند که وکیل مدافع شان را ملاقات کنند، اجازه ورود برای شان داده نمی شود. اگر فرد تحت توقیف رابطه خوب با محافظین داشته باشند، برای شان این اجازه داده می شود، ولی برای اکثر ما چنین نیست).

^{۹۳} مصاحبه مورخ ۶ دسامبر ۲۰۲۲ (وکیل مدافع اجازه ورود را نیافت؛ آنها گفتند که تنها وکلای مدافع گماشته شده توسط حکومت می توانند داخل شوند - نه وکلای مدافع که شخصی پول دریافت می کنند).

^{۹۴} مجموعه اصول محافظت افراد در زندان، پاراگراف (۴) اصل ۱۸، مصاحبه میان فرد زندانی یا محبوس و وکیل مدافع وی می تواند در محل دید کارمند تنفیذ قانون برگزار شود ولی نه در محل قابل سمع.

^{۹۵} مصاحبه مورخ ۶ دسامبر ۲۰۲۲ (من تقاضای وکیل مدافع کردم و آنها گفتند درست است ولی از آن به بعد هیچ خبری برایم نیامد، و هیچ کس دوسیه مرا تعقیب نمی کند. سایر افراد که پول دارند می توانند وکیل مدافع استخدام کنند، ولی من نمی توانم)؛ مصاحبه مورخ ۵ سپتامبر ۲۰۲۲ (من وکیل مدافع ندارم زیرا خانواده ام بسیار فقیر هستند).

اطلاع رسانی و تماس با خانواده

افراد محروم از حق آزادی حق دارند با دنیای بیرون تماس داشته باشند.^{۹۶} به محض دستگیری و محرومیت آزادی، شخص حق دارد دستگیری و محل نگهداشت اش [زندان] را به یکی از اعضای خانواده خود اطلاع دهد. خانواده های زندانیان باید در مورد واقعیت زندانی شدن و محل نگهداری آنها معلومات کامل دریافت نمایند.^{۹۷} بعد از آن آنها حق دارند با خانواده و دوستان خود و همچنان دیگران در فواصل زمانی منظم ارتباط برقرار نمایند و آنها از ایشان بازدید نمایند.^{۹۸} این حق نباید "بیش از چند روز" نادیده گرفته شود.^{۹۹} موارد فوق برای حصول اطمینان از راه های مؤثر که از طریق آن افراد محروم از حق آزادی بتوانند اتهامات و مدارک بدرفتاری را در میان بگذارند، ضروری است.

به اساس قانون در افغانستان، قانون اجراءات جزایی حق اطلاع به خانواده یا اقارب در مورد دستگیری توسط مقامات گرفتار کننده را نیز پیش بینی میکند (ماده ۷ (۴)). قانون تنظیم امور زندان ها (۲۰۱۸) همچنان صراحت دارد که زندانیان و محبوسین حق تماس با خانواده های خود را دارند (ماده ۲۰ (۱)).

زمانیکه یک فرد محروم از آزادی از هرگونه تماس با دنیای بیرون - اعم از خانواده، وکیل مدافع، یا دسترسی به محکمه محروم میشود - زندان بدون ارتباط تحقق می یابد.^{۱۰۰} زندان طولانی مدت بدون ارتباط نیز یک نوع شکنجه یا بدرفتاری تلقی شده است.^{۱۰۱}

زندانی بدون ارتباط هرچند کوتاه باشد، ممکن است جرم "ناپدید شدن اجباری" تلقی شود، زمانیکه خانواده از محل زندان مطلع نمیشود و پس از آن از محل نگهداری وی بی خبر میماند، فرد خارج از محافظت قانونی قرار می گیرد.^{۱۰۲} اگر مقامات گرفتار کننده نپذیرند که یک فرد زندانی شده است یا معلوماتی در مورد سرنوشت یا محل نگهداری او ارائه نکنند، اگرچه دستگیری در ابتدا قانونی میباشد، ممکن است منجر به ناپدید شدن اجباری گردد.^{۱۰۳} طرزالعمل رهبر طالبان در مورد اصلاح نظام زندانیان تصریح میدارد "در زمان دستگیری مظنون یا مجرم، ارگان مؤظف باید خود را معرفی کند و آدرس زندان یا محبس را به اقارب زندانی نشان بدهد" (ماده ۴، تأکید شده است). علاوه براین، تأیید میکند که زندانیان میتوانند تا سه بار در ماه با خانواده و اقارب خود ملاقات نمایند (ماده ۲۳)، مشروط براینکه نام آن اعضای خانواده و اقارب در دوسیۀ مربوط ثبت شده باشد (ماده ۲۴).

^{۹۶} کنوانسیون حقوق مدنی، فرهنگی و سیاسی، ماده ۱۰ (باید انسانیت و احترام به کرامت ذاتی رفتار شود). مجموعه اصول محافظت از افراد زندانی، اصول ۱۹، قواعد ماندلا، قاعده ۵۸.

^{۹۷} مجموعه اصول محافظت از افراد زندانی، اصول ۱۲، قواعد ماندلا، قاعده ۶۸.

^{۹۸} مجموعه اصول محافظت از افراد زندانی، اصول ۱۵، قواعد ماندلا، قواعد (۵) ۴۱، ۵۸، ۶۱ و ۱۱۹.

^{۹۹} مجموعه اصول محافظت از افراد زندانی، اصول ۱۵. راپور گزارشگر ویژه آقای پی کوجیمز، موظف شده به اساس کمیسیون در مورد قطعنامه حقوق بشر ۳۳/۱۹۸۵ (۱۹۸۶)، E/CN.41/1986/15، پاراگراف ۱۵۱.

^{۱۰۰} گزارش گزارشگر خاص، آقای پی. کوجیمز، که به اساس کمیسیون در مورد قطعنامه حقوق بشر تعیین شد (۱۹۸۶) ۳۳/۱۹۸۵ E/CN.41/1986/15 پاراگراف ۱۰۹.

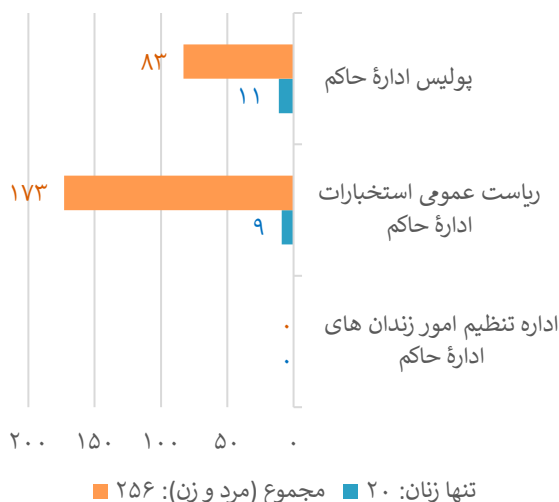
^{۱۰۱} کمیته حقوق بشر، المگریسی علیه جماهیر عربی لیبی، مراسله شماره ۱۹۹۰/۴۴۰، ۲۴ مارچ ۱۹۹۴، CCPR/C/50/D/440/1990، پاراگراف ۴ و ۵؛ Arzuada Gilboa علیه یوروگوا، مکاتبه شماره ۱۹۸۳/۱۴۷، ۱۹۸۵، A/41/40 at 128 (۱۹۸۶)، پاراگراف ۱۴ (به مدت ۱۵ روز بدون ارتباط نگهداری شد)؛ شارما علیه نیپال، شماره مراسله ۲۰۰۶/۱۴۶۹، ۶ نومبر ۲۰۰۸، CCPR/C/94/D/1469/2006، پاراگراف ۷.۲ (به مدت ۹ روز بدون ارتباط نگه داشته شد)؛ بوچرف علیه الجزایر، مکاتبه شماره ۲۰۰۳/۱۱۹۶، ۲۷ آپریل ۲۰۰۶، CCPR/C/86/D/1196/2003، پاراگراف ۶.۹.

^{۱۰۲} گزارش گروپ کاری ناپدید شدن های اجباری یا غیرارادی، ۳۱ جولای ۲۰۱۸، A/HRC/39/46، پاراگراف ۱۴۳. همچنین به گروپ کاری ناپدید شدن های اجباری یا غیر ارادی، نظر شماره ۲۰۲۲/۶۶ در مورد زین العابدین محمد حسین (ابوزبیده) (ایالات متحده آمریکا، پاکستان، تایلند، پولند، مراکش، لیتوانی، افغانستان و بریتانیا کیبر و ایرلند شمالی)، ۶ اپریل ۲۰۲۳، A/HRC/WGAD/2022/66، پاراگراف ۸۷. مراجعه کنید.

^{۱۰۳} گزارش گروپ کاری ناپدید شدن های اجباری یا غیرارادی، ۱۰ جنوری ۲۰۰۸، A/HRC/7/2، پاراگراف ۲۶ (۷).

ریاست حقوق بشر ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم در کابل به یوناما تأیید کرده است که رهبر طالبان به آنها دستور داده است تا اعضای خانواده را در مورد محل نگهداری زندانیان مطلع سازند.

یوناما به تعداد ۲۵۶ مورد را ثبت نموده است که در آن مصاحبه شونده گان در زندان از حق خود برای

تماس با خانواده خود مطلع نگردیده اند، یا هنگامی که آنها درخواست کرده، از این حق محروم شده اند، بخصوص در مرحله ابتدایی پس از زندانی شدن. این موارد در ۸۳ مورد در زندان پولیس/اداره حاکم (که ۱۱ مورد آن شامل زنان بود) و ۱۷۳ مورد در زندان ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم (که ۹ مورد آن شامل زنان بود) بوقوع پیوسته است.^{۱۰۴}

یکی از مصاحبه شونده گان که توسط ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم زندانی شده بود به زندان های مختلف منتقل شده بود، طوریکه خانواده اش تا حدود دو ماه از محل نگهداری او اطلاع نداشتند. او موفق شد تا از طریق یک زندانی دیگر که آزاد شده بود پیامی به

شکل ۱۱: موارد مستندی که به خانواده ها اطلاع داده نشده/ویا فرد از حق تماس با خانواده محروم گردیده است.

آنها بفرستد.^{۱۰۵} بسیاری از خانواده های دیگر نیز به یوناما به عین موارد اشاره نمودند که خانواده های زندانی پس از اینکه در مورد محل نگهداری آنها مطلع گردیدند، تلاش نمودند که با او تماس بگیرند، اما به آنها اجازه صحبت داده نشد.

برخلاف نورم هائی که چنین اطلاعی را حین دستگیری یا اندکی پس از آن الزامی میکند، مصاحبه شونده گان گزارش میدهند که مقامات امنیتی عملاً اجازه اطلاع یا تماس با خانواده را ظاهراً پس از پایان مرحله تحقیق میدهند که چندین روز یا تا ۳۰ روز را در بر گرفته و آنها با حسن نیت پرسونل خاص صورت میگیرد.^{۱۰۶} یک قوماندان پولیس/اداره حاکم به یوناما تأیید کرد که بازداشت شده گانی که به اتهامات سنگین مانند تروریزم یا اتهامات مرتبط به امنیت، اختطاف و سرقت در زندان بسر میبرند، معمولاً پس از تکمیل تحقیقات شان اجازه تماس و ملاقات با بازدید کننده گان به آنها داده میشود.

صرف یک مصاحبه شونده گفته است که مقامات ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم بعد از ۱۵ روز پس از زندان اش به خانواده او اطلاع داده بودند که بعد از آن به او اجازه داده شد تا هر هفته با خانواده اش تماس بگیرد.^{۱۰۷} دو مصاحبه شونده در زندان ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم که بالترتیب از ۲ تا ۳

^{۱۰۴} در ۲۷ مورد دیگر، مصاحبه شونده گان نتوانستند مقامات گرفتار کننده شانرا تشخیص دهند.
^{۱۰۵} مصاحبه ۲۲ سپتمبر ۲۰۲۲ ("در ریاست عمومی استخبارات، از آنها خواستم که خانواده ام را در مورد گرفتاری من مطلع کنند، اما آنها نپذیرفتند. از زمانی که من دستگیر شدم، هیچ مقامی به خانواده ام اطلاع نداده است").
^{۱۰۶} مصاحبه ۴ اکتوبر ۲۰۲۲ ("من برای یک ماه در بازداشت بودم که در طی آن اجازه نداشتم با خانواده خود تماس بگیرم. اما پس از ۳۰ روز، پس از اتمام دوسیه" به ما اجازه دادند. از طریق تلفون دیجیتال از طریق آنها خواستم که تاابید کنیم و به خانواده های مان بگوئیم."). مصاحبه ۱۸ دسمبر ۲۰۲۲ (به زندانی اجازه داده شد که با خانواده خود تماس بگیرد تا از وضعیت خود اطلاع بدهد. زندانی هفته ای یک بار با خانواده خود تماس داشت، زیرا زندان ریاست عمومی استخبارات روز ملاقات دارد (یکشنبه) یک بار در هفته)؛ مصاحبه ۱۸ جنوری ۲۰۲۳ ("پس از سه روز در [ریاست عمومی استخبارات]، یکی از اعضای طالبان تلفون خود را به من داد تا بتوانم با خانواده ام تماس بگیرم"); مصاحبه ۱۳ مارچ ۲۰۲۳ ([ریاست عمومی استخبارات] "من بارها از پرسونل طالبان در آنجا درخواست کردم که به من فرصت بدهند تا خانواده ام را در جریان بگذارم؛ سرانجام پس از یک ماه یک تلفون موبایل به من دادند و من از طریق آن اطلاع دادم و گفتم و مصنون هستم").
^{۱۰۷} مصاحبه ۱۸ دسمبر ۲۰۲۲ ("خانواده من از بازداشت من مطلع شدند، اما ۱۵ روز پس از بازداشت من از طریق تماس تلفونی از محل نگهداری من مطلع شدند. من حق داشتم هفته ای یک بار با خانواده تماس بگیرم، علاقه ای نداشتم که با آنها در ارتباط باشم تا آنها را نگران نکنم").

ماه در یک محل نگهداری می شدند تأیید کردند که پس از یک دوره اولیه، این محل سلب آزادی به خانواده های آنها اجازه داد تا هفته یک بار ملاقات کنند.

مصاحبه شونده گان در هشت زندان ولایتی تأیید کردند که پس از آنکه به زندان به منظور توقیف قبل از محاکمه انتقال داده شدند به آنها اجازه داده شد که بطور منظم با خانواده های شان تماس بگیرند که زمینه همچو ملاقات در روزهای تعیین شده و با در اختیار قرار دادن تلفون به زندانیان مساعد میگردد. یکی از مصاحبه شونده گان گفت که پس از تقریباً ۲ ماه عدم تماس با خانواده اش در قید ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم، پس از انتقال به محبس، بلافاصله از یک محافظ ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم خواست که با خانواده اش تماس بگیرد و او خانواده اش را بلافاصله اطلاع داد.^{۱۰۸} در موارد متعدد که در زندان ها مستند شده مصاحبه شونده گان روایت کردند که هیچ تماسی با خانواده خود نداشته اند و دلیل این بود که یا آنها شماره تلفون نداشتند و یا خانواده ای وجود نداشت که با آنها تماس بگیرند و یا هم ترجیح دادند که بخاطر شرم یا نگرانی با خانواده شان تماس نگیرند.

دسترسی به داکتر و معاینات صبحی به موقع

افراد محروم از آزادی حق دارند از معیارهای خدمات صبحی که جامعه بطور گسترده به آن دسترسی دارد، بهره مند شوند. این شامل حق دسترسی به معاینات صبحی به موقع، مستقل، بی طرفانه، مناسب و با رضایت در زمان دستگیری و پس از آن در فواصل منظم احتمالاً به انتخاب خود شانرا دارند.^{۱۰۹}

به محض ورود افراد محروم از آزادی به محلات سلب آزادی، باید معاینات صبحی مناسب انجام شود.^{۱۱۰} این معاینات میتواند مریضی جسمی یا روحی موجود را مشخص کند، اما برای تشخیص هرگونه شکنجه و بدرفتاری احتمالی که ممکن است قبل از آوردن فرد به محل سلب آزادی صورت گرفته باشد، از اهمیت کلیدی برخوردار است. حق برخورداری از خدمات صبحی کافی یک عنصر کلیدی حقوق محبوس یا زندانی به منظور برخورد انسانی و احترام به کرامت ذاتی آنهاست.^{۱۱۱} عدم ارائه خدمات صبحی کافی ممکن است شکنجه و بدرفتاری محسوب شود. این حق شامل انجام معاینات صبحی خصوصی به دور از دید و شنیدن پولیس و سایر کارکنان غیرصحنی میباشد. سوابق این معاینات صبحی باید در کتاب ثبت زندان نیز حفظ شود.^{۱۱۲}

به اساس قانون در افغانستان، قانون تنظیم امور زندان ها (۲۰۱۸)، از "اداره" تنظیم زندان ها میخواهد که خدمات صبحی رایگان را به زندانیان که (شامل مظنونین نیز میشود) در شفاخانه ها یا کلینیک های صبحی در داخل زندان ها یا در صورت لزوم شفاخانه های مناسب خارج از زندان ها فراهم نماید (ماده ۳۰). علاوه براین، قانون سال ۲۰۱۸ تصریح میدارد که پس از ورود به زندان، برای هر فرد یک دوسیه آماده شود که معلومات مربوط به معاینات صبحی وی نیز درج آن باشد (ماده ۱۹).

^{۱۰۸} مصاحبه ۲۲ سپتمبر ۲۰۲۲. همچنین به مصاحبه ۱۸ اپریل ۲۰۲۳ مراجعه کنید ("در زندان، هیچکس به من در مورد حقوق من به عنوان یک زندانی اطلاع نداد. یکی از مقامات زندان به من اجازه داد تا با پدرم تماس بگیرم و محل نگهداری خود را به او بگویم"). مصاحبه ۵ سپتمبر ۲۰۲۲ ("مقامات محبس در مورد محل نگهداری من به خانواده ام اطلاع ندادند، اما با کمک سایر زندانیان با خانواده ام تماس گرفتم؛ می توانم هر هفته با خانواده ام در روزی که برای بازدیدکننده گان مشخص شده است ملاقات کنم").

^{۱۰۹} قواعد ماندلا، قواعد ۳۰، ۳۴، ۱۱۸. به قواعد عمومی ۲۴ در مورد خدمات صبحی مراجعه شود. گزارش دوره ای گزارشگر ویژه شکنجه، جان مندز، ۵ آگست ۲۰۱۶، A/71/298، پاراگراف ۸۸.

^{۱۱۰} مجموعه اصول محافظت از افراد در زندان، قاعده ۲۴؛ قواعد ماندلا، قاعده ۳۰، کمیته منع شکنجه، مشاهدات نهائی: گزارش سوئیس، ۲۷ نومبر ۱۹۹۷، A/53/44؛ پاراگراف ۹۶، قواعد سازمان ملل متحد برای محافظت از اطفال محروم از آزادی، ماده ۵۰.

^{۱۱۱} کنوانسیون حقوق مدنی، فرهنگی و سیاسی، ماده ۱۰ (۱)، کمیته حقوق بشر، پینتو علیه ترینیداد و توباگو، مراسله شماره ۱۹۸۷/۲۳۲، ۲۰ جولای ۱۹۹۰، CCPR/C/39/D/232/1987، پاراگراف ۱۲.۷ ("کمیته مجدداً تأیید می کند... که تعهد رفتار با افراد محروم از آزادی با رعایت حیثیت ذاتی و انسانی شخص شامل ارائه مراقبت های صبحی کافی در طول بازداشت است و این تعهد، بدیهی است که شامل افراد محکوم به مجازات مرگ نیز می شود."). به قواعد ماندلا، قواعد ۲۴-۲۵ مراجعه کنید. قواعد سازمان ملل متحد برای حمایت از نوجوانان محروم از آزادی، قواعد ۴۹-۵۵.

^{۱۱۲} مجموعه اصول محافظت از افراد در زندان، اصل ۲۶، قواعد ماندلا، قاعده ۲۶.

طرز العمل اصلاح نظام زندانیان توسط رهبر طالبان در مورد معاینه صبحی به موقع پس از پذیرش به محل سلب آزادی صراحت ندارد. این [طرز العمل] تصریح میدارد که تسهیلات/لوازم کمک های اولیه باید در زندان ها موجود باشد و اقدامات لازم و بموقع برای معالجه ضروری مریضان شدید روی دست گرفته شود (ماده ۲۲). چندین مقام پولیس/اداره حاکم به یوناما تأیید کردند که افراد قبل از پذیرش در حوزه های پولیس توسط داکتر معاینه میشوند و در صورتی که ضرورت باشد، به شفاخانه فرستاده میشوند. علاوه بر این، در جریان زندان پرسونل صبحی قوماندانی های امنیه ادویه فراهم میکنند یا در مواردی که ضرورت به تداوی بیشتر باشد، افراد به شفاخانه های ولایتی منتقل گردیده و دوباره به زندان بازگردانده میشوند.

یوناما هیچ مواردی را ثبت نکرده است که مصاحبه شونده تحت کدام نوع معاینات صبحی، بشمول معاینه فیزیکی در زندان های پولیس یا ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم قبل از ورود به زندان قرار گرفته باشد. صرف یک مصاحبه شونده تأیید کرد که حین رسیدن به زندان تحت معاینات صبحی قرار گرفته است، اما نتوانستند تشخیص دهند که توسط کدام نهاد/اداره حاکم نگهداری می شدند.^{۱۱۳} به عین شکل، یوناما هیچ موردی از معاینات صبحی قبل از بازجویی توسط هیچ یک از مقامات/اداره حاکم را ثبت نکرده است. با توجه به اینکه ممکن است داکتران همیشه در حوزه های پولیس یا ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم، بخصوص در ساحات دور افتاده موجود نباشند، ارزیابی های ابتدایی یا اولیه صبحی ممکن است توسط یک فرد مسلکی خدمات صبحی انجام و به داکتر گزارش داده شود.

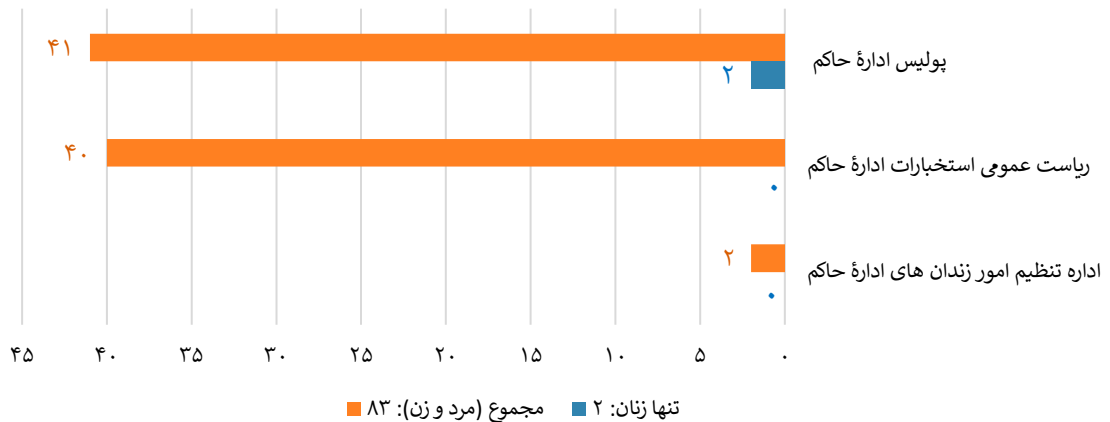
در جریان زندان و بعد از آن، یوناما ۸۳ مورد را ثبت نمود که در آن مصاحبه شونده گان گزارش دادند که از خدمات صبحی کافی محروم گردیدند. از مجموع آمار ۴۱ مورد در زندان های پولیس/اداره حاکم صورت گرفت که (دو مورد آن شامل زنان بود)، ۴۰ مورد در زندان های ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم صورت گرفت که (هیچ مورد آن شامل زنان نبود) و دو مورد در محبس. مصاحبه شونده گان بعضی اوقات درخواست خدمات صبحی را در ارتباط به وضعیت صبحی شان قبل از زندان نموده اند (سه مورد^{۱۱۴})، اما اغلب این موارد پس از بدر رفتاری در جریان تحقیقات صورت گرفته است.^{۱۱۵} یوناما مواردی را مشاهده کرده که در آن به مصاحبه شونده گان ادویه های اولیه مانند مسکن ها در حد امکانات در زندان های پولیس یا ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم داده میشود. طبق گزارش یکی از اعضای ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم به درخواست ادویه چنین پاسخ داد، "ما در اینجا افراد سالم را مریض میسازیم، نه اینکه به شما ادویه بدهیم."^{۱۱۶}

^{۱۱۳} مصاحبه ۱۳ مارچ ۲۰۲۳ ("بلافاصله به من دستبند و چشم بند زده شد و مرا به مکان نامعلومی بردند [جایی که] تحت تلاشی بدنی قرار گرفتم؛ داکتر مرا معاینه کرد تا ببیند که جراحی دارم یا خیر").

^{۱۱۴} بطور مثال، مصاحبه ۱ مارچ ۲۰۲۳ ("من برای فشار بلند خون درخواست ادویه کردم، اما رد شد")؛ مصاحبه ۴ جنوری ۲۰۲۳ ("زمانی که در روز سوم بازداشت به دلیل احساس درد درخواست ادویه کردم، تقاضایم رد شد. ریاست عمومی استخبارات به من گفت که آنها اینجا افراد سالم را بیمار میکنند، نه اینکه به من ادویه بدهند.")؛ مصاحبه ۱۵ مارچ ۲۰۲۳ ("به آنها [پولیس] گفتم که از بیماری رنج می برم و باید به پرسونل صبحی مراجعه کنم، اما آنها به من اجازه ندادند. هیچ پرسونل صبحی وجود نداشت. " مصاحبه شونده پس از انتقال به زندان برای دریافت خدمات صبحی اجازه داد شد).

^{۱۱۵} به عنوان مثال، مصاحبه ۲۳ فبروری ۲۰۲۳ ("من نیاز داشتم تا مقداری ادویه درخواست کنم، چون شانه طرف چپ ام درد میکند، از شدت درد حالت خیلی بدی داشتم. کارکنان زندان ریاست عمومی استخبارات گفتند که آنها ادویه ندارند.") مصاحبه ۲ مارچ ۲۰۲۳ ("بعد از اینکه مورد لت و کوب قرار گرفتم، من اجازه نداشتم به داکتر مراجعه کنم. درخواست یک داکتر را نمودم، اما هیچ داکتری موجود نبود. آنها خندیدند و گفتند این صرف یک زخم است.")

^{۱۱۶} مصاحبه مؤرخ ۴ جنوری ۲۰۲۳.

شکل ۱۲: موارد ثبت شده کمبود خدمات صبحی

یوناما به این نظر است که در اکثر چنین موارد، پرسونل صبحی که در کلینیک های پولیس /اداره حاکم یا ریاست عمومی استخبارات /اداره حاکم کار میکنند، ممکن است متوجه علائم بد رفتاری و جراحات های آشکار مصاحبه شونده گان توسط مقامات /اداره حاکم بوده باشند که مسئولیت آنها ایجاب میکرد تا به همین شکل همچو موارد را به روسای زندان ها جهت تحقیق و اتخاذ تدابیر انضباطی گزارش میدادند. با وجود این، حتی با دسترسی به داکتران، گزارش یکی از مصاحبه شونده گان به وضوح نشان می دهد که چگونه حتی با وجود حضور داکترانی که بد رفتاری را تأیید می کنند، وظیفه داکتران برای گزارش دهی در مواردی که کارکنان صبحی به نوبه خود از عواقب آن هراس دارند، ضعیف است.^{۱۱۷}

در مقابل، زندان های ولایتی دارای کلینیک های صبحی با کارمندان دائمی، هرچند معمولاً محدود، هستند، بعضی از آنها حمایت های اضافی را از سوی سازمان های غیردولتی دریافت می کنند. به محض ورود به زندان ها، به اساس گزارش اداره تنظیم امور زندان ها که توسط بعضی از زندان ها تأیید شده است، معاینه صبحی یا سوالاتی از افراد انجام شده است تا وضعیت جسمی و روحی افراد تازه وارد شده را یادداشت نمایند.

شایان ذکر است، گفته می شود که رئیس عمومی اداره تنظیم امور زندان های /اداره حاکم در اواسط سال ۲۰۲۲ به تمام زندان ها دستور داده است که مواردی را که در آن افراد بعد از ورود به زندان شکایت مطرح می کنند یا نشانه هایی از بد رفتاری را در هنگام ورود نشان می دهند، مستند کرده و به آنها گزارش دهند، که چندین رئیس زندان های /اداره حاکم این موضوع را به یوناما تأیید کرده اند.

اداره تنظیم امور زندان های /اداره حاکم در کابل اظهار می دارد که هر ماه یک یا دو مورد گزارش را از زندان های ولایتی دریافت می کند که نشانه هایی از بد رفتاری با زندانیان تازه وارد توسط مسولین توقیف خانه های قبلی را نشان می دهد و این موارد برای تحقیق و پیگیری با دفتر رهبر طالبان و وزارت امور داخله /اداره حاکم در میان گذاشته می شود. یوناما از اینکه چند مورد به وزارت امور داخله /اداره حاکم گزارش داده شده و همچنین از نتیجه این موارد اطلاعی ندارد.

در طول مراحل زندان، یوناما دو مورد را ثبت کرده که در آن مصاحبه شونده گزارش داده که هنگام توقیف در زندان از خدمات صبحی کافی محروم گردیده بود.^{۱۱۸} در چندین مورد مصاحبه شونده گان تأیید کردند که

^{۱۱۷} مصاحبه مؤرخ ۴ جنوری ۲۰۲۳ (مصاحبه شونده گفت که "داکتر چگونه از من خواست یک سندی را امضاء کنم که من شکنجه نشده ام، باوجودیکه او قبلاً به من گفت که ما میدانیم واقعیت چی است").

^{۱۱۸} مصاحبه مؤرخ ۱۸ اپریل ۲۰۲۳ ("در زندان درخواست یک داکتر را نمودم تا کبودی بدنم را که در نتیجه رفتار در زندان ریاست عمومی استخبارات صورت گرفته بود، و یک نرس نردم آمد و یک مقدار ادویه مسکن برایم داد. من درخواست نمودم که مرا به یک شفاخانه بیرون از زندان منتقل نمایند، اما آنها اجازه ندادند، بنابراین در داخل زندان صحت یاب شدم"). مصاحبه ۵ می ۲۰۲۳ ("با وجود اینکه خواستم و شرایط آن را دارم، اجازه ملاقات به داکتر را نداشتم")

در زندان تحت تداوی قرار گرفته اند و در صورت نیاز به خدمات صحی تخصصی یا بیشتر از توانایی کلینیک های زندان، به شفاخانه خارج از زندان منتقل شده اند.^{۱۱۹}

از آنجایی که بسیاری از زندان ها فاقد داکتر زن یا نرس دائمی هستند، از داکتران زن در صورت لزوم دعوت می شود یا به طور دوره ای مراجعه می کنند. بنابر ضرورت و توصیه رئیس کلینیک صحی به رئیس اداره حاکم زندان، زندانیان زن که نیاز به خدمات تخصصی زنانه ای و زایمان دارند به شفاخانه ها منتقل می شوند.

تقریباً تمام روسای حاکم زندان ها در مراودات خود با یوناما، به توانایی محدود خود برای ارائه مراقبت های صحی کافی به دلیل منابع محدود مانند دوا و تجهیزات، مشخصاً برای زنان را تأیید می نمایند.

حق حضور بلا فاصله در برابر قاضی بیطرف و اعتراض به قانونی بودن زندانی شدن

شرط حضور بلافاصله فرد دستگیر شده در برابر قاضی بیطرف یکی از ضمانت های عمده در برابر محرومیت خودسرانه از آزادی است و به زندانی فرصت میدهد تا مبنای دستگیری خود را مورد اعتراض قرار دهد و قاضی تصمیم بگیرد که آیا توقیف قبل از محاکمه ضروری است یا خیر.^{۱۲۰} همچنان به قاضی این فرصت را میدهد تا در مورد برخوردی که با فرد زندانی در زندان صورت گرفته است تحقیق کند. درحالیکه ممکن است معنی دقیق "سریع" با توجه به شرایط عینی متفاوت باشد، قوانین بین المللی حکم میکند که تأخیر نباید از چند روز بیشتر طول بکشد.^{۱۲۱}

بررسی قانونی بودن دستگیری باید توسط محکمه انجام شود تا از عینیت و استقلالیت بیشتر اطمینان حاصل شود. محکمه باید قدرت انجام بررسی مؤثر، بشمول شواهدی را که به اساس آن شخص در زندان بسر میرد، داشته باشد. و همچنان اگر تشخیص دهد که حبس با قوانین ملی یا بین المللی مطابقت ندارد، امر آزادی او را صادر کند.^{۱۲۲}

به اساس قانون در افغانستان، قانون اجراءات جزایی به پرسونل امنیتی اجازه میدهد تا اشخاص مظنون را تا مدت ۱۰ روز جهت تکمیل اجراءات نگهدارد. علاوه براین، به خارتوالان اجازه میدهد تا در صورت وجود شواهد مجرمانه کافی، دستوری برای تمدید حبس فرد دستگیر شده برای مدت حداکثر ۶۰ روز را صادر کنند تا امکان تحقیقات رسمی، مطابق به ماهیت جرم، فراهم شود.^{۱۲۳} یوناما این احکام را به دلیل نقض مکلفیت های قوانین بین المللی مورد انتقاد قرار داده است، یک خارتوال عامه نمیتواند جایگزین نظارت قضایی شود و نگهداری اشخاص مظنون برای مدت ۷۰ روز بدون نظارت قضایی فراتر از چارچوب زمانی است که کمیته حقوق بشر ملل متحد طبق قانون بین المللی معقول ارزیابی کرده است.^{۱۲۴}

^{۱۱۹} مصاحبه ۲۲ سپتامبر ۲۰۲۲ ("یک پیام مشکل داشت. از اینکه کلینیک زندان تداوی و ادویه نداشت، آنها مرا همراه با سایر زندانیان که آنها هم مشکل صحی داشتند، به یک شفاخانه بیرون از زندان در کابل منتقل کردند"). مصاحبه ۲۲ سپتامبر ۲۰۲۲ ("در اینجا [در زندان] تداوی خوب است. اگر مردم بخواهند به کلینیک بروند، تداوی و کمک می شوند. من دو بار به دلیل مریضی به کلینیک رفتم و تحت تداوی قرار گرفتم"). مصاحبه ۲۸ سپتامبر ۲۰۲۲ ("ابتدا در زندان تحت معالجه قرار گرفتم و هنگامی که سلامتم به دلیل استرس زیاد بدتر شد، به شفاخانه منتقل شدم"). مصاحبه ۲۵ اگست ۲۰۲۲ ("پرسونل صحی داخل زندان خدمات صحی خوبی به زندانیان ارائه کردند و کیفیت ادویه بسیار خوب بود. ادویه مسکن گرفتم و درد بدنم را برطرف کرد و علائم شکنجه را نیز برطرف کرد). مصاحبه ۱۵ مارچ ۲۰۲۳ ("پرسونل صحی رئیس زندان را متقاعد کردند که من را برای چند روز غیررسمی به دلیل وضعیت سلامتی ام آزاد کند").

^{۱۲۰} کنوانسیون حقوق مدنی، فرهنگی و سیاسی، ماده (۴) ۹: کنوانسیون حقوق اطفال، ماده ۳۷ (د): مجموعه اصول محافظت از افراد در زندان، اصول ۱۱ و (۳۲): قطعنامه شورای حقوق بشر ۱۸/۱۵، بند ۴ (د).

^{۱۲۱} کنوانسیون حقوق مدنی، فرهنگی و سیاسی، ماده ۹ (۳). "بطور سریع" به معنی "تأخیر نباید از چند روز تجاوز کند": به کمیته حقوق بشر، نظریه عمومی شماره ۸، پاراگراف ۳، استیفتن در مقابل جامایکا، مراسله شماره ۳۷۳/۱۹۸۹ مورخ ۱۸ اکتوبر ۱۹۹۵، CCPR/C/55/D/373/1989, para. 9.6.

^{۱۲۲} مجموعه اصول محافظت از همه افراد تحت هر گونه بازداشت یا زندان، اصول ۱۱ (۳).

^{۱۲۳} به ماده های ۵ و ۶ ضمیمه ۱، قانون اجراءات جزایی مراجعه کنید. سارنوال می تواند اجازه تمدید بیشتر بازداشت را به مدت ۳۰ روز برای جنحه و ۶۰ روز برای جرایم جنایی بدهد.

^{۱۲۴} گزارش یوناما در مورد رفتار با زندانیان مرتبط به جنگ در افغانستان: جلوگیری از شکنجه و بد رفتاری مطابق به قانون منع شکنجه، اپریل ۲۰۱۹، صفحه ۱۰. قابل دسترسی در سایت ذیل: <https://unama.unmissions.org/Afghanistan-report-on-the-treatment-of-conflict-related-detainees-17-April-2019>

طرز العمل ۱۷ جنوری ۲۰۲۲ رهبر طالبان در مورد اصلاح نظام زندانیان به پرسونل امنیتی اجازه میدهد تا اشخاص مظنون را در قضایای حق الله (جرایمی در برابر خداوند که تهدیدی برای امنیت است)^{۱۲۵} الی مدت سه روز نگهدارند پس از آن باید به مقامات ذریب (محکمه) تسلیم داده شوند. در صورت نیاز به زمان اضافی برای تحقیق (ماده ۳۱)، اشخاص مظنون ممکن است به صلاحدید ارگان گرفتار کننده الی مدت یک ماه نگهداشته شوند. در مواردی که بیش از یک ماه زمان برای تحقیق نیاز باشد، یک حکم کتبی برای تمدید زمان از محکمه ذریب اخذ میگردد. در قضایای حقوق العبد (منازعات مربوط به حقوق افراد) ممکن است افراد الی مدت ۳ روز در زندان بمانند که پس از آن تمدید مهلت اضافی نیازمند حکم محکمه میباشد (ماده ۳۲). در ماه مارچ ۲۰۲۲، رهبر طالبان مدت قبلی حبس را اصلاح کرد و دستور داد که مدت حبس با مقامات امنیتی برای تحقیق از ده روز تجاوز نکند و پس از آن باید از جانب محکمه با صلاحیت تمدید شود.^{۱۲۶}

یوناما صرف یک مورد را ثبت نموده است که در آن یک مصاحبه شونده گزارش داد که در روز دوم دستگیری اش توسط ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم در برابر قاضی آورده شد که برایش مکتوب رهایی را داد. از مجموع دستگیری های ثبت شده هیچ موردی وجود نداشت که یک زندانی در زندان وزارت داخله یا ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم این چانس را داشته باشد که به محضر یک قاضی/داره حاکم حاضر شود، باوجود اینکه برای مدت طولانی که اکثراً بین یک ماه (تقریباً در سه چهارم مواردی که توسط یوناما در فایل بررسی شده است) و حتی برای یک دوره الی شش ماه بدون نظارت قضایی مستقل در زندان بسر میبردند.

یوناما اطلاع ندارد همانگونه که در طرز العمل رهبر/داره حاکم طالبان در مورد اصلاح نظام زندانیان تذکر رفته، آیا مقامات امنیتی عملاً می توانند بدون حاضر کردن فرد در محضر محکمه از قضات درخواست نمایند تا فرد زندانی شده را اضافه تر از مدت حبس تعیین شده نگهدارند و یا اینکه آیا در صورت صدور مجوز تمدید مدت حبس، محاکم در عمل می توانند حتی در غیاب فرد زندانی اقدامات مؤثری را به منظور بررسی قضیه به شمول شواهد قضیه رویدست گیرند.

حتی در مواردی که محاکم/داره حاکم پذیرش افراد به زندان را برای توقیف قبل از محاکمه به اساس قرار تأیید نمودند، قضات/داره حاکم به نظر نمی رسد که برای بررسی قانونی بودن توقیف یا هم منطقی بودن ادامه زندان با در نظر داشت محتوای تحقیقات در مورد دوسیه بررسی هایی را انجام داده باشند. یوناما موارد متعدد زندانی شدن افراد به شمول افراد زیر سن را ثبت نموده است که برای مدت طولانی برای جرایم خفیف یا جرایمی که در ابتدا به نظر می رسید قربانی هستند، مستند کرده است. در موارد اندک، اعضای خانواده به جای مرتکب مورد نظر زندانی شدند. تقریباً در تمام موارد، یوناما ملاحظه نموده که افراد به زندان تحویل داده شده تا قضات/داره حاکم دوسیه های آنها را از وزارت امور داخله یا ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم تحویل بگیرند و تحقیقات خود را در مورد همه افراد که در قضیه دخیل هستند بدون در نظر داشت قوت شواهد موجود در دوسیه، انجام دهند.

بر این اساس، در تمام موارد مستند شده توسط یوناما، مصاحبه شوندهگان اظهار داشتند فقط زمانی که افراد تحت توقیف به یک زندان وارد می شدند، بالاخره برای اولین بار پس از دستگیری در محکمه حضور می یافتند، البته معمولاً چندین ماه پس از ورود به زندان و تقریباً در همه موارد پس از مدت قابل توجهی از زمان اولین دستگیری.^{۱۲۷} حتی پس از ورود به زندان پلچرخی کابل، در ۳ مورد مصاحبه شوندهگان بعد از مدت حداکثر ۶ و ۸ ماه از زمان دستگیری آنها توسط پولیس یا مسولین ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم برای اولین بار برای تحقیقات به محکمه/داره حاکم احضار شدند. برخلاف، در بعضی از ولایات که تعداد کمتری از دوسیه ها تحت رسیدگی قضات حاکم قرار داشت، مصاحبه شوندهگان در توقیف قبل از محاکمه، ظرف ۶ هفته پس از ورود به زندان برای اولین بار به محضر قضات حاکم حضور یافتند.

^{۱۲۵} اینها شامل ارتداد، تلاش برای کودتا، زنا، افترا (اتهامات نادرست علیه شخص دیگر)، دزدی، سرقت در شاهراه و نوشیدن الکل است. این جرایم دارای مجازات های ثابتی است که در قرآن پیش بینی شده است.

^{۱۲۶} حکم رهبر طالبان در مورد صلاحیت زندانی کردن و مدت توقیف متهمین برای کشف الحال، ۱۵ مارچ ۲۰۲۲، شماره ۲۹.

^{۱۲۷} تأخیر در رسیدگی به دوسیه های گرفتار شدگان پس از ۱۵ اگست ۲۰۲۱ با تعلیق نقش سازنوالان در اگست ۲۰۲۲ تشدید شد و تحقیقات باقی مانده برای تکمیل به قضات حاکم ارجاع شد که بسیاری از آنها دوسیه ها را مجدداً مورد بررسی قرار داده و تحقیقات بیشتر خود را انجام دادند.

حبس طولانی مدت و خودسرانه: اعتراض به حبس در برابر کمیته های موقت

از اوایل سال ۲۰۲۲، در پاسخ به افزایش تعداد زندانیان، اداره تنظیم امور زندان های اداره حاکم بطور منظم از رهبر طالبان تقاضا نموده است تا به منظور تسریع بررسی قضایای افراد در مرحله توقیف قبل از محاکمه که منتظر تحقیقات بوده و در صورت امکان آزادی زندانیان تدابیر لازم رویدست گرفته شود.

این امر به طور دوره ای منجر به ابتکارات مختلفی برای ارزیابی قانونی بودن توقیف افراد توسط مسوولین اداره حاکم شده است. این شامل ایجاد کمیته های مختلط - با نمایندگانی از وزارت عدلیه اداره حاکم، وزارت امور داخله اداره حاکم، ستره محکمه اداره حاکم و مفتی ها - می باشد که به عنوان محاکم سیار موقت در زندان های با کثرت تعداد زندانیان حضور دارند. این کمیته ها دوسیه ها را بررسی می کنند و در مواردی که دوسیه ها فاقد اسناد بوده یا ناتکمیل باشد دستور رهایی را می دهند. سایر کمیته های موقت، اغلب متشکل از نمایندگان ارگان قضایی اداره حاکم و سایر نمایندگان ادارات حاکم می باشد که از وضعیت محلات سلب آزادی نظارت می کردند و نیز وظیفه داشتند با زندانیان ملاقات کنند، دوسیه های آنها را بررسی و ارزیابی کنند که آیا ادامه توقیف آنها ضروری می باشد یا خیر. همچنین گزارش شده است که این کمیته های مشترک به دلیل عدم موجودیت اسناد لازم در دوسیه ها یا با توجه به ماهیت خفیف جرم آزادی زندانیان را توصیه می کنند و در نتیجه به پایان دادن به حبس خودسرانه طولانی مدت نیز همکاری می کنند.^{۱۲۸}

حداقل دو نفر از مصاحبه شوندگان در زندان ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم به یوناما تأیید کردند که این فرصت را داشته اند که شکایات خود را در مورد غیرقانونی بودن و مدت طولانی حبس با مسوولین مختلف اداره حاکم مطرح کنند. مصاحبه شونده اول توضیح داد که با رئیس استخبارات اداره حاکم که یک شخص مهربان بود، ملاقات کرد، به شکایات او گوش داد و پس از بررسی عدم شواهد کافی، او را آزاد کرد. مصاحبه شونده دومی توضیح داد که فرصت این را داشته تا قضیه خویش را به هیئتی به ریاست معاون ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم که با هر یک از زندانیان ملاقات کرد و دوسیه های آنها را بررسی می کرد، ارائه کند. وی پس از بررسی قضیه اش به دلیل عدم موجودیت مدارک کافی، رها گردید.^{۱۲۹}

در حالی که این اقدامات موقت ممکن است به عنوان بررسی شبه مستقل قانونی بودن توقیف در نظر گرفته شود، بررسی آنها همیشه تا به حال ماه ها پس از گرفتاری اولیه مطرح شده است. این چنین کمیته های موقت نیاز وجود به یک مرجع مستقل برای ارزیابی سیستماتیک قانونی بودن حبس را بلا فاصله پس از گرفتاری در محلات سلب آزادی پولیس اداره حاکم یا ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم مرفوع نمی کند.

یوناما خاطر نشان می کند که در ماه مارچ ۲۰۲۳، دفتر سابق لوی سارنوالی اداره حاکم با فرمان رهبر طالبان به "لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام" اداره حاکم تبدیل شد.^{۱۳۰} علاوه بر نظارت بر محلات سلب آزادی و رفتار با زندانیان، به این اداره صلاحیت نظارتی در قبال قانونی بودن فعالیت های "سازمان های کشفی" داده شده است، که شامل نظارت بر قانونی بودن جلب و سپس حبس افراد، نیز می باشد. به نظر می رسد این اداره دارای صلاحیت شبه قضایی با حق بررسی دوسیه ها برای تصمیم گیری در موارد فوق، و صدور رهنمودها یا احکام برای نهادهای اداره حاکم در مورد رهایی زندانیان می باشد.^{۱۳۱}

با توجه به فقدان ظرفیت مقامات قضایی موجود برای نظارت سریع، عینی و مستقل بلافاصله پس از دستگیری، ریاست عمومی تعقیب و نظارت از فرامین و احکام اداره حاکم که به تازگی موظف شده است، باید با توجه به ماموریت جدید خود، به جای تفتیش های پراکنده از محلات سلب آزادی، از نظارت سیستماتیک و ارزیابی سریع دوسیه های توقیف شدگان و قانونی بودن توقیف افراد اطمینان حاصل کنند. (مراجعه کنید به بخش **مکانیزم های خارجی مستقل**).

^{۱۲۸} مجدداً با دادخواهی بیشتر اداره امور تنظیم زندان ها، در سپتامبر ۲۰۲۲، رهبر طالبان به ستره محکمه اداره حاکم دستور داد تا هیئتی از مقامات قضایی را برای هر ولایت تعیین کند تا فوراً دوسیه ها را برای طی مراحل در محاکم مربوطه بررسی نمایند و برای مواردی که در آن طرفین به مصالحه موافقت می کنند یا در مواردی که شاکیان دوسیه را پیگیری نمی کنند، رهنمود رهایی ارائه کنند.

رهبر طالبان همچنان از آن زمان فرمانی را به محاکم صادر کرده است که در آن مهلت های دقیقی برای محاکم ابتدائیه، استیناف و محاکم تمیز برای بررسی دوسیه ها داده است. مراجعه کنید به فرمان بررسی دوسیه ها در محاکم، ۱۴۴۴/۶/۹ (۲ جنوری ۲۰۲۳).

^{۱۲۹} مصاحبه ۴ جنوری ۲۰۲۳. مصاحبه ۱ آگوست ۲۰۲۲.

^{۱۳۰} رهبر طالبان، فرمان وظایف و اختیارات لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام، شماره ۳۲، ۲۱ مارچ ۲۰۲۳ ماده ۸. و همچنان مراجعه شود به فرمان تبدیل عنوان لوی خرنوالی به لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام، شماره ۳۵، ۷ می ۲۰۲۳، نشر شده در جریده رسمی ۱۴۳۴ در ۱۱ جولای ۲۰۲۳.

^{۱۳۱} فرمان اجرای قانون وظایف و صلاحیت های ریاست عمومی نظارت و تعقیب فرامین و احکام، شماره ۲۳، ۲۱ مارچ ۲۰۲۳، مواد ۷ و ۸.

حق سکوت اختیار کردن و حذف مدارک اجباری از روند قضایی

هر شخص حق دارد تا به شهادت علیه خود یا اعتراف به جرم وادار ساخته نشود.^{۱۳۲} حق ساکت ماندن با فرض بری الذمه در هم تنیده بوده و تضمین مهم در برابر شکنجه و بدرفتاری است. افرادی که به اتهامات جنایی گرفتار یا زندانی می شوند باید در هنگام تحقیق و در ابتدای هر مصاحبه از حق سکوت خود مطلع شوند و همچنین تذکر داده شود که هرگونه اظهاراتی می تواند در روند جزایی بر علیه آنها استفاده شود. علاوه بر این، سکوت مظنون نمی تواند به منزله اعتراف به گناه تلقی شود. این حق "باید از نظر عدم اعمال فشار مستقیم یا غیرمستقیم فزینی یا روانی بر متهم از سوی مقامات تحقیق کننده بمنظور اخذ اعتراف به جرم" تفهیم شود.^{۱۳۳} مشخص شده است که کارگیری از شکنجه یا بدرفتاری برای اخذ اعتراف، نه تنها منع شکنجه را نقض میکند، بلکه منع اعتراف علیه خود و حق محاکمه عادلانه را نیز نقض میکند.^{۱۳۴} کنوانسیون منع شکنجه از همه کشور های عضو می خواهد تا اطمینان حاصل نمایند که هر اظهاراتی که ثابت شود در نتیجه شکنجه صورت گرفته باشد، به عنوان مدرک در هیچ محاکمه مورد استناد قرار نگیرد، مگر به عنوان مدرک علیه فردی که متهم به شکنجه شده و این اظهارات را گرفته است (ماده ۱۵).

به اساس قانون در افغانستان، قانون اجراءات جزایی، حقوق مظنون برای دادن اظهارات و دلایل آزادانه (ماده ۷ (۵))، همچنین سکوت اختیار کردن و امتناع از اظهار نظر (ماده ۷ (۷)) و ماده ۱۵۰ (۱)) نیز پیش بینی نموده است. قانون اجراءات جزایی نیز حکم مینماید اظهاراتی که از مظنون اخذ میگردد، باید بطور کتبی بوده و با امضای مظنون ثبت شود، اما تصریح میدارد که مظنون میتواند از امضاء یا گذاشتن نشان انگشت بالای چنین اظهارات امتناع ورزد (ماده ۸۵ (۲) و (۳)). بر اساس قانون اجراءات جزایی همچنین پولیس جنایی، خارنوال و محکمه، در هیچ حالت اجازه ندارد خود یا از طریق شخص دیگر با رفتار سوء، استعمال مواد مخدر، اکراه، شکنجه، خواب مقنطیسی، تهدید، تخویف یا وعده دادن منفعتی، مظنون یا متهم را به اظهار یا اقرار وادار نماید و پیش بینی میکند اظهاراتی که در نتیجه شکنجه، فشار، تهدید و تخویف بدست آمده باشد، بعنوان مدرک غیرقابل قبول است (ماده ۲۲).

طرزالعمل رهبر طالبان در مورد اصلاح نظام زندانیان حکم مینماید که اظهارات نباید از طریق زور یا اجبار اخذ شود (ماده ۳۶)، بنابراین نشان میدهد که همه اعترافات باید داوطلبانه باشد. علاوه براین، مقامات امنیتی/د/ر/ه حاکم از تلاش برای "اخذ اعتراف از مظنون" منع گردیده و باید "از تهدید، شکنجه و فلمبرداری از آنها خودداری نمایند، زیرا چنین اعتراف در چهارچوب حکم محکمه جایی ندارد" (ماده ۳۹). اگرچه "وظیفه ادارات امنیتی است که در دوسیه که به محکمه سپرده میشود، شهود، اسناد و مدارک ضمنی [قرائن] را که اتهامات علیه مظنون را اثبات میکند، درج نمایند،" قاضی نمیتواند براساس تحقیقات دیگری یا شهادت یا اعترافات که خارنوال یا مستنطق شنیده است قضاوت کند. ارجاع قضیه مستلزم آن است که قاضی اقرار را خودش بشنود، مدارک را خودش ملاحظه کند و آنرا قابل قبول بداند و براساس آن قضاوت کند" (ماده ۳۹).

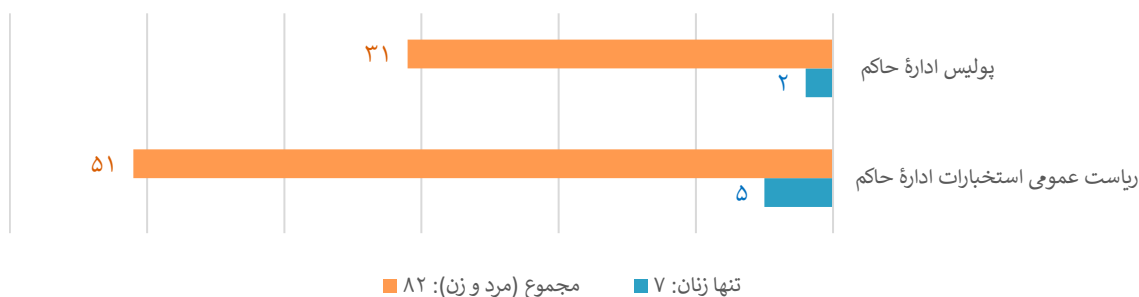
دستوری که در ماه سپتمبر ۲۰۲۲ از سوی رهبر طالبان به ستره محکمه/د/ر/ه حاکم مبنی بر ایجاد هیئت قضایی در هر ولایت صادر شد توام با ضمیمه طرزالعمل هیئت قضایی، نیز تأکید نموده که براساس فتوا شماره ۲۱۷ ستره محکمه/د/ر/ه حاکم اعضای هیئت موظف نباید فقط بر اساس اعترافات یک متهم که توسط پولیس اخذ

^{۱۳۲} میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده ۱۴ (۳)(ج)، اساسنامه روم محکمه بین المللی جنایی، ماده ۵۵ (۱)(الف)
^{۱۳۳} کمیته حقوق بشر، تبصره عمومی شماره ۳۲: ماده ۱۴ (حق مساوی در برابر محاکم و دیوان ها و محاکمه عادلانه)، ۲۳ اگست ۲۰۰۷، CCPR/C/GC/32، پاراگراف ۴۱. همچنین ممنوعیت از اعتراف یا شهادت اجباری علیه خود یا دیگران از افرادی که در توقیف یا زندان هستند، مجموعه اصول حمایت از افراد در زندان/توقیف اصل ۲۱.

^{۱۳۴} کمیته حقوق بشر، تویلیخوزایف علیه ازبکستان، مراسله شماره 1280/2004، ۲۲ جولای ۲۰۰۹، CCPR/C/96/D/1280/2004، پاراگراف. ۸.۳- ۸.۴. همچنین به کمیته حقوق بشر، بازاروف علیه ازبکستان، مراسله شماره 959/2000، ۱۴ جولای ۲۰۰۶، CCPR/C/87/D/959/2000 (2006)، بند. ۸.۳، که در آن متهمان در جریان تحقیقات مورد لت و کوب و شکنجه قرار گرفتند تا آنجا که آنها شهادت دروغین فرد را متهم کردند که منجر به محکومیت او در نقض اصل میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی شد. ۱۴ (۱).

شده است یا اظهارات پولیس در مورد یک متهم فیصله یا حکمی را صادر نمایند و خاطر نشان میسازد که چنین اعتراف بدون مدرک هیچ ارزش قانونی ندارد، مگر اینکه در حضور قاضی انجام شود.

با وجود ممانعت رهبر طالبان در مورد اعتراف اجباری، یوناما ۸۲ مورد را ثبت نموده که در آن مصاحبه شونده گان پس از چند بار تحقیقات اسنادی را تحت فشار امضاء کردند. این اتفاق در ۳۱ مورد در زندان پولیس/اداره حاکم (که ۲ مورد آن شامل زنان بود)، و ۵۱ مورد در زندان ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم (که ۵ مورد آن شامل زنان بود) رخ داد. حداقل در ۴۰ مورد از این موارد، یا کمتر از نصف آنها، مصاحبه شونده گان پس از شکنجه و اجبار در حین بازجویی اسناد را امضا کرده اند.^{۱۳۵}

شکل ۱۳: موارد ثبت شده نقض حق عدم اعتراف اجباری علیه خود به اساس نهاد

تقریباً در همه ای آن موارد مصاحبه شونده گان بدون خواندن اسناد یا توضیح محتوای آنها، اسناد را امضاء یا بالای آنها نشان انگشت گذاشتند. در موارد متعدد که مصاحبه شونده گان صریحاً خواستار دانستن محتوای اسناد شدند، مقامات امنیتی/اداره حاکم اجازه ندادند تا مصاحبه شونده گان سند را بخوانند و از خواندن آن با صدای بلند برای مصاحبه شونده گان که چشم های شان بسته بود یا بیسواد بودند خودداری کردند.^{۱۳۶} تنها دو نفر از مصاحبه شونده گان پس از دانستن محتوای اظهارات آنها امضاء نمودند.^{۱۳۷} در چندین مورد، مصاحبه شونده گان اظهار داشتند که آنها را مجبور ساختند که از طریق ضبط نوار ویدیویی و آنچه که

^{۱۳۵} بطور مثال، مصاحبه ۱۷ اکتبر ۲۰۲۲ ("در جریان تحقیقات، پولیس مرا مجبور به اعتراف کرد و با کیبل پلاستیکی مرا به شدت لت و کوب کرد. او همچنین به من شوک الکتریکی یا برقی داد. پس از شکنجه شدید، من اعتراف کردم و اعتراف را امضا کردم.")، مصاحبه ۱۹ جولای ۲۰۲۲ ("هفت بار در ریاست عمومی استخبارات مورد تحقیقات قرار گرفتم. با پایپ های پلاستیکی و با مشت به صورت، پشت و ران هایم کوبیدند و از موهایم کش میکردند تا مرا مجبور سازند که اعتراف کنم من حامی عناصر ضد حکومت حاکم بودم.")، مصاحبه ۲۱ فبروری ۲۰۲۳ ("در ریاست عمومی استخبارات آنها مرا شکنجه کردند تا در مورد تماس های برادرم [با گروه های مورد علاقه] اعتراف کنم و تهدید کردند که اگر اعتراف نکنم مرا شدیدتر شکنجه خواهند کرد. به آنها گفتم اگر میخواهید که من دروغ بگویم، پس کاغذ را بیارید که امضاء کنم و هر چه میخواهید به آن اعتراف کنم، زیرا شلاق زدن و شکنجه را تحمل کرده نمیتوانم").

^{۱۳۶} مصاحبه ۲۱ فبروری ۲۰۲۳ ("ما همه آنچه را که می خواستند امضا کردیم و اعتراف کردیم. من نمی دانم چه چیزی را امضا کردم.")؛ مصاحبه ۳۱ جنوری ۲۰۲۳ ("در زندان پولیس اسنادی را آماده کرده بودند که از ما می خواستند به زور امضا کنیم؛ آنها به من گفتند انگشت خود را روی سند بگذارم. وقتی پرسیدم محتوای آن چیست مرا بیشتر مورد لت و کوب قرار داد پس من راه دیگری نداشتم و شصت خود را روی سند بدون خواندن آن گذاشتم.")؛ مصاحبه ۲ مارچ ۲۰۲۳ ("در ریاست عمومی استخبارات لت و کوب قبل از تحقیقات اتفاق افتاد... من در طول تحقیقات بالای یک سند نشان انگشت گذاشتم. اجازه دیدن آن را نداشتم. من فقط این کار را انجام دادم، من به زندگی خود فکر می کردم.")؛ مصاحبه ۲۰ فبروری ۲۰۲۳ ("شخصی در ریاست عمومی استخبارات انگشت من را گرفت و روی چندین کاغذ گذاشت، بدون اینکه محتوای آنها را با من شریک کند یا آنها برام بخواند مرا گفت که نشان انگشت خود را بالای آن بگذارم. آن شخص به من گفت که آنچه را که من در طول این مدت گفته ام نوشته است. من از او خواستم که اجازه دهد با چشمانم ببینم [چون هنوز چشمانم بسته بود] اما او نپذیرفت و گفت مسلمان است و مدرک جعلی علیه من ارائه نخواهد کرد.")؛ مصاحبه ۱۵ مارچ ۲۰۲۳ ("پس از حدود یک ساعت، دو پولیس مرد به سلول من آمدند. آنها نشان انگشت مرا روی کاغذ گذاشتند در حالی که سرم را پوشانده بود. آنها دوسیه را نخواندند. من از محتوای دوسیه اطلاعی نداشتم، به آنها گفتم باید دوسیه را بخوانم و سپس امضا کنم، اما آنها به حرف من گوش نکردند.")؛ مصاحبه ۶ فبروری ۲۰۲۳ ("آنها [ریاست عمومی استخبارات] به من گفتند نشان انگشت من را روی اظهارات ام بگذارم که ۲-۳ صفحه بود. آنها نه اظهارات را برای من خواندند و نه به من اجازه خواندن آن را دادند")؛ مصاحبه ۸ می ۲۰۲۳ ("بعد از هر تحقیق، آنها ریاست استخبارات یک پارچه کاغذ به من دادند که در آن آنچه را که در تحقیق گفته بودم نوشته بودند. من هرگز اجازه نداشتم متن را بخوانم، اما بعد از هر تحقیق مرا مجبور میکردند تا نشان انگشت ام را بالای اوراق بگذارم").

^{۱۳۷} مصاحبه مورخ ۱۵ فبروری ۲۰۲۳، ("در زندان پولیس/ریاست تحقیقات جنایی بسر میردم")؛ مصاحبه ۲۴ اکتبر ۲۰۲۲ ("در ریاست عمومی استخبارات از من خواستند تا بالای چیزی نشان انگشت بگذارم، یک محافظ آنچه در کاغذ نوشته بود برام خواند. در کاغذ چنین نوشته شده بود: "من قصد داشتم دوستانم را بیاورم تا فرد قربانی را بکشم". من نشان انگشتم را بالای کاغذ گذاشتم، باوجودیکه میدانستم درست نبود، اما در غیر آن صورت مرا لت و کوب میکردند").

برایشان گفته میشد، اظهارات دهند. یکی از مصاحبه شونده‌گان گفت که چگونه برای چند روز باید با کارمندان اداره حاکم در گرفتن اظهارات دیگر زندانیان کمک می‌کرد زیرا کارکنان بی‌سواد بودند.

موارد فوق نشان می‌دهد که یک روش رایج یا عام در بین مقامات امنیتی اداره حاکم وجود دارد که نگرانی‌های جدی را ایجاد می‌کند. یوناما به این باور است که این نگرانی‌ها باغیابت کامل وکلای مدافع در جریان بازجویی در مغایرت با طرزالعمل انسجام وکلای مدافع بیشتر میشود^{۱۳۸} (ماده ۲۱ (۴))، چون آنها زندانی را در این مرحله کمک و از حقوق آنان محافظت می‌کردند. بدون مطالعه یا دریافت توضیح در مورد محتوای اظهارات، زندانیان نمیتوانند از صحت اظهارات یا عدم امضای اعترافات شان اطمینان حاصل کنند. هر دو موارد حق اساسی فرد را در عدم متهم سازی خود یا اعتراف به جرم نقض می‌کند.

برعلاوه، در اکثریت مواردی که توسط یوناما ثبت شده است، مقامات وزارت داخله و ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم یا مصاحبه شونده‌گان را آزاد میکنند یا آنها را برای تحقیقات بیشتر به زندان دیگر وزارت امور داخله یا ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم منتقل می‌کنند. برای آنهايي که به زندان دوم اداره حاکم منتقل شدند، با اعتراف در زندان اولی، تحقیقات یا بازجویی بیشتر محدود شد، زیرا مقامات بعدی هیچ اقدام دیگری را لازم ندانستند.^{۱۳۹} امضای اعترافات اجباری توأم با ضمانت برای عدم تکرار جرم مذکور توسط اعضای خانواده یا باشنده محل برای افرادی که از سوی وزارت امور داخله یا ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم آزاد میگردیدند، فرد آزاد شده و ضمانت کننده آنها را در صورت وجود اتهامات و نقض تعهد مبنی بر عدم تکرار جرم در آینده با خطرات جدی مواجه خواهد ساخت.

در مواردی که مقامات امنیتی اداره حاکم دوسیه‌های حاوی این اظهارات را به قضات برای تأیید پذیرش یک زندانی جهت توقیف قبل از محاکمه و تحقیقات یا رسیده گی بیشتر توسط محکمه محول می‌کنند، عدم اطلاع از محتوای این اسناد به وضوح بالای حق آزادی فرد، بی‌گناه ثابت شدن و محاکمه عادلانه در برابر محاکم تأثیر می‌گذارد. باوجود اینکه طرزالعمل رهبر طالبان در مورد اصلاح نظام زندانیان پیش بینی می‌کند که اعترافات اجباری برای قضات اداره حاکم قابل اعتبار نمیباشد، مشخص نیست که چگونه یا اینکه آیا چنین احکام اعمال میشوند یا خیر. یکی از مصاحبه شونده‌گان که به حبس محکوم شده بود، گفت که در جلسات محکمه اظهار داشت که در حین دستگیری توسط ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم تحت شکنجه و بدرفتاری قرار گرفته است و از قاضی محکمه اداره حاکم خواست تا یک کاپی از برگه پذیرش زندان را درخواست کند. این موضوع توسط مامور ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم که در جلسه محکمه حضور داشت تکذیب شد و محکمه اداره حاکم اقدام دیگری در مورد این ادعا انجام نداد.^{۱۴۰}

یوناما هیچ موردی اعترافات اجباری یا امضای اسناد تحت فشار را در زندان ریاست تنظیم امور زندان‌های اداره حاکم ثبت نکرده است. پس از تعلیق رسمی نقش سارانوالان در ماه آگست ۲۰۲۲، از آغاز ۲۰۲۲ انجام تحقیقات ابتدایی فقط توسط مقامات امنیتی اداره حاکم صورت گرفته و برای تکمیل به قضات ارجاع می‌شد، بنابر این، این گونه تحقیقات در زندان‌ها صورت نمی‌گیرد. بر خلاف، قضات اداره حاکم حال این تحقیقات را انجام می‌دهند، یک مصاحبه شونده گزارش داد که قضاتی که او و شرکای جرم وی در محضر آن‌ها حاضر شده بودند، آنها را مجبور به اعتراف کردند.^{۱۴۱}

^{۱۳۸} نشر شده توسط وزارت عدلیه اداره حاکم در پریل ۲۰۲۲ براساس فرمان شماره ۲۱۵ (ج ۱) مورخ ۶ فبروری ۲۰۲۲ و مصوبه شماره ۱۰ مورخ ۱۵ نوامبر ۲۰۲۱ کابینه اداره حاکم امارت اسلامی افغانستان.

^{۱۳۹} به عنوان مثال، مصاحبه ۱۵ مارچ ۲۰۲۳ (پس از امضای اسناد بدون اطلاع از محتوای آنها در محل اول بازداشت و انتقال، مقامات محل در بازداشت پرسیدند: "چرا طالب را کشتیم، من پاسخ دادم که نه و ادعای جعلی است، گفت: "این دوسیه شماسست و اعتراف کردید که طالب را کشته‌اید." گفتم که این ادعا را به دلیل بی‌اساس بودن نمی‌پذیرم.").

^{۱۴۰} مصاحبه ۱۱ جون ۲۰۲۳.

^{۱۴۱} مصاحبه ۶ دسمبر ۲۰۲۲ ("من توسط ملا/قضات برای تحقیق به محکمه برده شدم. دو قاضی بودند و ما را مجبور می‌کردند به جرایم خود اعتراف کنیم. حدود دو ساعت از هر یک ما به نوبت تحقیق کردند و حتی دیگری [متهم] را هم لت و کوب کردند.").

استفاده غیرقانونی و سیستماتیک از ضمانت برای رهایی

بسیاری از زندانیان بعد از مدت طولانی بدون هرگونه اتهام و دوسیه ای که در محاکم اداره حاکم برای تحقیقات بیشتر در حال تکمیل باشد، از زندان های وزارت امور داخله و ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم آزاد میشوند. با وجود عدم اتهامات، مصاحبه شونده گان متعدد بطور مشخص از زندان ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم با امضا نمودن اعتراف اجباری یا فقط با مهیا نمودن ضمانت از خانواده یا سایر اعضای جامعه (ضامن) یا هر دو آزاد شده اند. در بسیاری موارد دیگر، یوناما همچنین ملاحظه نموده که افراد با پرداخت پول و بعضاً حتی پس از اجبار به تهیه و تحویل سلاح برای نیروهای امنیتی اداره حاکم آزاد شدند.

قانون اجرات جزایی ۲۰۱۴ (مواد ۸۸، ۱۰۵ و ۱۱۰) رهایی موقت افراد تحت بازداشت پولیس را پیش بینی می کند. در چنین مواردی، سارنوال تحت نظارت محکمه می تواند با کفالت بالمال و در مواردی که قابل پرداخت نباشد، ضامن احضار را به عنوان تضمین مبنی بر اینکه افراد متهم که به طور موقت از بازداشت آزاد شده اند را به جلسه بعدی محکمه حاضر می نماید، درخواست کند. محاکم همچنین ممکن است پس از محکومیت، کفالت بالمال یا ضمانت احضار قابل اعتمادی را برای به تعویق انداختن یا به عنوان جایگزینی برای حبس آنی، یا آزادی مشروط/پیش از موعد برای اطمینان از رعایت مستمر شرایط پس از آزادی که به حکم محکمه صادر شده، را درخواست کنند (ماده ۳۰۵، ۳۳۳ و ۳۳۵). در تمام این حالات، استفاده از کفالت بالمال یا ضمانت احضار منوط به نظارت قضایی مستقل است.^{۱۴۲}

در حالی که یوناما آگاه است که این امر در عمل رخ می دهد، اما یوناما در مورد مبنای قانونی برای الزام یک جانبه توقیف شدگان به ارائه ضمانت های قانونی برای آزادی از توقیف در صورت عدم وجود اتهامات بعدی یا رسیدگی قضایی از سوی مسوولین امنیتی اداره حاکم اطلاعی ندارد. این برای یوناما روشن نیست که محاکم اداره حاکم پرداخت پول یا همه تضمین های ارائه شده توسط افراد که در زندان پولیس یا ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم هستند، بررسی یا تایید می نمایند، به ویژه در مواردی که هیچگونه اتهام در حال رسیدگی یا ملاحظه قضایی در مورد مسئولیت فرد ناشی از ادعای ارتکاب جرم توسط محکمه اداره حاکم وجود ندارد.

یوناما ملاحظه می نماید که استفاده از ضمانت ها - صرف نظر از اینکه توسط محاکم اداره حاکم تایید شده باشد - برای آزادی افراد در شرایط فوق، عمداً اجباری است. اولاً، به نظر می رسد استفاده از آنها با هدف جلوگیری از تکرار اعمال یا رفتارهای "جنایی" است که مورد قضاوت قرار نگرفته است. با توجه به اینکه ضمانت ها با شروط عدم تکرار جرم همراه میباشند - معمولاً، دوباره اینگونه علیه مقامات اداره حاکم صحبت نکنید، مقامات اداره حاکم را تخریب نکنید، با رسانه ها صحبت نکنید، موضوعات خاص را پخش نکنید، نظر خود را در رسانه های اجتماعی ابراز نکنید، با موسسات بین المللی ملاقات نکنید، با همکاران قبلی تان ارتباط نگیرید، هیچگونه فعالیت های "ضد طالبان" را انجام ندهید. شرایط اضافی برای اشخاص ضامن که تردد افراد را، مثلاً سفر خارج از شهر، ولایت یا کشورشان، ممنوع میکند، نقض حق آزادی گشت و گذار می باشد، بخصوص در صورت عدم موجودیت قضاوت مستقل قضایی در مورد ارتکاب جرم ادعا شده.^{۱۴۳}

علاوه بر این، با توجه به اینکه امضای ضمانت نامه تعهدات قانونی را برای ضامن به دنبال دارد و می تواند به طور قانونی علیه امضاکنندگان اعمال شود، به نظر می رسد استفاده از آنها به هدف الزام ضامن باشد - عمدتاً اعضای خانواده و بزرگان جامعه به سطح گسترده تر - برای تحت فشار قرار دادن و تحت نظر داشتن افراد به نمایندگی از مقامات امنیتی اداره حاکم از ترس دستگیری خودشان. در موارد متعدد، یوناما اطلاع دارد که چندین نفر ضمانت هایی را برای آزادی یک نفر از زندان ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم امضا کرده اند که شبکه ای از ضامن ها با محدودیت قانونی را ایجاد می کند. در برخی موارد، ضامنان برای افراد آزاد شده، حتی اسناد قانونی خانه یا محل کار خود را برای آزادی افراد از زندان ارائه نمودند. یوناما می داند که بسیاری از ضامن ها به نوبه خود هنگامی گرفتار شده اند که افراد تضمین شده شرایط آزادی خود از زندان را زیر پا نموده اند.

یوناما از مسوولین اداره حاکم می خواهد که استفاده غیرقانونی و سیستماتیک خود از ضمانت ها برای رهایی افراد از زندان های پولیس اداره حاکم و ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم را متوقف کنند.

^{۱۴۲} همچنان مراجعه شود به اصول حقوقی و اداری محاکم عدلی، ماده ۸۱. اداره حاکم.

^{۱۴۳} مراجعه شود به قانون اجرات جزایی (۲۰۱۴)، ماده ۱۱۰ در مورد تدابیر احتیاطی و محدودیت های ممکن بر گشت و گذار توسط خارنوالان یا محاکم.

شکایات، میکانیزم های نظارت، تحقیق و پاسخگویی

اسناد بین‌المللی حقوق بشر حق همه افراد محروم از آزادی را برای شکایت در مورد نحوه برخورد، به‌ویژه در موارد ادعای شکنجه، بدرفتاری یا شرایط غیرانسانی، تأیید می‌کند.^{۱۴۴} حق طرح شکایت تضمینی اساسی در برابر اعمال شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری و اولین قدم در تضمین حق جبران خسارت و غرامت قربانیان است. علاوه بر این، مستندسازی موثر شکایات به مقامات این امکان را می‌دهد تا به بررسی ادعاهای معتبر شکنجه و مجازات مرتکبین پرداخته و باعث افزایش اعتماد به سیستم عدالت جزایی، تحلیل زمینه‌های خشونت و در صورت نیاز ارائه اصلاحات قانونی و نهادی شود.

براین اساس، قواعد ماندلا تصریح می‌دارد که محلات بازداشت توسط میکانیزم های داخلی و خارجی مورد بررسی قرار گیرند.^{۱۴۵} همه افراد محروم از آزادی حق دارند در هنگام بازدید از زندان ها شکایت کنند و از فرصت استفاده کنند و با بازرسان بدون حضور کارکنان یا مسؤول زندان صحبت کنند.^{۱۴۶} افراد محروم از آزادی همچنین می‌توانند "بدون سانسور از نظر ماهیت" به رئیس زندان، اداره زندان مرکزی، محاکم یا سایر مقامات از مجرای مناسب شکایت کنند.^{۱۴۷}

میکانیزم های خارجی مستقل

مطابق به قوانین بین‌المللی، دسترسی سازمانهای مستقل و بیطرف بعنوان ناظرین، برای افرادی که از آزادی محروم اند حیاتی است.

میکانیزم های بین‌المللی

سازمانهای مستقل، مانند سازمان ملل متحد و کمیته بین‌المللی صلیب سرخ باید بتوانند بطور منظم و مکرر از تمام محلات سلب آزادی که در آن افراد محروم از آزادی نگهداری میشوند، بازدید نمایند و با افراد و زندانیان بطور آزادانه و محرمانه و بدون شاهد ملاقات کنند. نظارت خارجی همچنین شامل بازدیدهایی است که توسط کمیته فرعی سازمان ملل متحد برای جلوگیری از شکنجه، تحت پروتکل اختیاری کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه شکنجه، که افغانستان در ۱۷ اپریل ۲۰۱۸ به آن ملحق شد، انجام می‌شود.^{۱۴۸}

^{۱۴۴} کنوانسیون منع شکنجه، ماده ۱۲، ۱۳، و ۱۶؛ کمیته منع شکنجه، مشاهدات نهایی؛ گزارش های پولند، ۸ نومبر ۲۰۱۳، CAT/C/POL/CO/5-، 6، پاراگراف ۱۱ همچنین مراجعه کنید به قواعد ماندلا، قاعده ۵۶، اعلامیه حمایت از همه افراد در برابر شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، ۹ دسمبر ۱۹۷۵، قطعنامه ۳۴۵۲ مجمع عمومی (XXX)، ماده ۸. همچنین به مجموعه اصول حمایت از افراد در زندان، اصل ۳۳ مراجعه کنید (اشاره به حق ارائه شکایت به مقامات مسئول مؤسسه و مقامات بالاتر و در صورت لزوم به مقاماتی که دارای اختیارات تجدید نظر / اصلاح هستند). قوانین سازمان ملل متحد برای حمایت از نوجوانان محروم از آزادی، قواعد ۷۵-۷۶. همچنین به کمیته حقوق بشر، نظر عمومی شماره ۲۰.۱۰، ۱۰ مارچ ۱۹۹۲، پاراگراف ۱۴؛ کمیته منع شکنجه، نظر عمومی شماره ۳، ۱۳ دسمبر ۲۰۱۲، CAT/C/GC/3، پاراگراف ۲۳-۲۸. مراجعه کنید.

^{۱۴۵} قواعد ماندلا، قواعد ۸۳-۸۵.

^{۱۴۶} قواعد ماندلا، قاعده ۵۶(۲) و ۱۸۴(پ).

^{۱۴۷} قواعد ماندلا، قاعده ۵۶(۳): قواعد سازمان ملل متحد برای محافظت اطفال محروم از آزادی، قواعد ۷۳، ۷۵، ۷۶.

^{۱۴۸} پروتکل اختیاری کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز (OPCAT)، مصوب ۱۸ دسمبر ۲۰۰۲ توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد، A/RES/57/199.

در حالیکه وزارت امور داخله/د/ر حاکم و ریاست عمومی استخبارات/د/ر حاکم به تعامل با یوناما در مورد نقض حقوق بشر پاسخ مثبت داده اند (در ذیل مراجعه کنید)، تا اکنون صرف یک نهاد، اداره تنظیم امور زندان های/د/ر حاکم برای مکالمه بطور محرمانه با زندانیان، به یوناما اجازه دسترسی به چندین زندان تحت اداره شانرا داده است.

گفتگوهای یوناما در کابل با وزارت امور داخله/د/ر حاکم و ریاست عمومی استخبارات/د/ر حاکم در مورد همکاری در زمینه نظارت و اعطای دسترسی یوناما به محلات سلب آزادی و زندانیان ادامه دارد.

میکانیزم های ملی

پروتکل اختیاری کنوانسیون منع شکنجه در مورد بازدیدهایی که در چارچوب میکانیزم های پیشگیرانه ملی یک کشور انجام می شود، نیز صراحت دارد. در سطح داخلی قبل از ۱۵ آگست ۲۰۲۱، چندین نهاد ملی مأموریت داشتند تا از محلات سلب آزادی نظارت کنند و شکایات در مورد شکنجه یا بد رفتاری را دریافت نمایند. این نهاد ها عبارت بودند از کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، کمیته ضد شکنجه اداره لوی خارنوالی و کمیسیون ضد شکنجه (که مطابق به قانون منع شکنجه سال ۲۰۱۸ ایجاد شده بود). با تغییر در مقامات در ماه آگست ۲۰۲۱، مقامات/د/ر حاکم کمیسیون مستقل حقوق بشر را در ماه می ۲۰۲۲ لغو نمودند. باوجود آنهم، چندین نهاد/د/ر حاکم وظایف نظارت از محلات سلب آزادی را بعهده دارند.

اخیراً، در ماه مارچ ۲۰۲۳، با تفویض مأموریت جدید به "به لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام" /د/ر حاکم، این ریاست نظارت از محلات سلب آزادی، تماس با زندانیان و سمع شکایات را نیز بر عهده داشته و همچنین میتواند در مورد شکایات تصمیم اتخاذ نماید و با مقامات در مورد رهایی آن عده از افرادی که برخلاف فرامین و احکام در زندان هستند، ارتباط برقرار کند.^{۱۴۹} ریاست عمومی نظارت و تعقیب فرامین و احکام/د/ر حاکم صلاحیت دارد تا از شکنجه و بد رفتاری جلوگیری نماید و در صورت بروز، شکایات را بررسی نموده و احکام را در مورد مسئولیت مرتکبین صادر و همچنان دوسیه ها را به مستنطقین دیگر محول نمایند.^{۱۵۰} یوناما گزارش هایی را دریافت کرده است که مبنی بر آن کارمندان اداره جدید/د/ر حاکم از برخی زندان ها بازدید می کنند، هرچند یوناما از نتایج این بازدیدها اطلاعی ندارد.

علاوه براین، طبق گزارش، یک "کمیته دایمی" که توسط رهبر طالبان در سال ۲۰۲۲ ایجاد شد (تاریخ نامشخص) و متشکل از نماینده گان ستره محکمه/د/ر حاکم و دیگر مقامات/د/ر حاکم میباشد، وظیفه دارد تا از محلات سلب آزادی در سراسر کشور بازدید نماید، با زندانیان در مورد شکایات تبادل نظر و وضعیت زندان را ارزیابی نماید.

در نهایت، در عدم موجودیت یک فرمان یا طرز العمل رسمی که وظایف آنها را مشخص کند، وزارت امر به معروف و نهی از منکر/د/ر حاکم نظارت و تطبیق همه احکام رهبر طالبان^{۱۵۱} و پذیرش شکایات علیه هر کارمند از یک نهاد/د/ر حاکم را نیز شامل حیطه کاری خود می داند.

وزارت امر به معروف و نهی از منکر/د/ر حاکم در کابل تأیید کرده است که اغلب در کمیته های مختلط که کار نظارت یا بازرسی را انجام میدهند اشتراک میکند. چندین ریاست وزارت امر به معروف و نهی از منکر/د/ر حاکم در ولایات به یوناما تأیید کرده اند که آنها از محلات سلب آزادی پولیس، ریاست عمومی استخبارات و زندان های/د/ر حاکم بازدید مینمایند، اگرچه این بازدید در سراسر کشور یکسان نیست. به گفته وزارت امر بالمعروف و نهی از منکر/د/ر حاکم، نظارت آنها بر اجرای احکام با جنبه های شرعی متمرکز

^{۱۴۹} فرمان شماره ۳۲، تطبیق قانون وظایف و صلاحیت های ریاست عمومی نظارت و تعقیب فرامین و احکام، ۸ مارچ ۲۰۲۳، ماده ۸.

^{۱۵۰} فرمان شماره ۳۲، تطبیق قانون وظایف و صلاحیت های ریاست عمومی نظارت و تعقیب فرامین و احکام، ۸ مارچ ۲۰۲۳، ماده ۷.

^{۱۵۱} صفحه اصلی وزارت امر به معروف و نهی از منکر، قابل دسترسی در لینک ذیل: <https://www.mopvpe.gov.af/en/node/395>

است و بنابراین گزارش‌ها حاکی از آن است که نظارت وزارت امر بالمعروف و نهی از منکر/اداره حاکم در محلات سلب آزادی بر روی موضوعاتی مانند کیفیت آموزش دینی با هدف ادغام مجدد زندانیان در آینده در جامعه، درازی ریش مردان متمرکز شده است. در بعضی ولایات، ریاست امر به معروف و نهی از منکر/اداره حاکم گزارش داد که فقط در صورت دریافت شکایات در مورد نحوه برخورد با زندانیان و محبوسین یا در مورد شرایط زندان، براساس ماموریت سپرده شده از سوی وزارت امر به معروف و نهی از منکر/اداره حاکم "به شکایات مردم گوش دهید" [از زندان‌ها] بازدید به عمل می‌آورند. تا به اکنون، یوناما در مورد نتیجه نظارت وزارت امر به معروف و نهی از منکر/اداره حاکم از محلات سلب آزادی تحت اداره وزارت امور داخله یا ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم و یا اینکه این نظارت شامل موارد دستگیری‌های خودسرانه که یوناما ثبت کرده است بوده یا خیر، هیچ معلوماتی ندارد.

میکانیزم‌های داخلی

وزارت امور داخله و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم دارای ریاست‌های حقوق بشری هستند که وظیفه نظارت از محلات سلب آزادی، انجام بازدیدهای اعلام نشده از این محلات به منظور مراد به زندانیان و تعقیب ادعاهای شکنجه یا بدرفتاری را بر عهده دارد.

در کابل، یوناما با وزارت امور داخله، ریاست عمومی استخبارات و اداره تنظیم امور زندان‌های/اداره حاکم، به شمول ریاست‌های حقوق بشر یا اشخاص رابط آنها در رابطه با اتهامات نقض حقوق بشر که شامل دستگیری‌ها و زندانی کردن خودسرانه، شکنجه و مرگ در محلات سلب آزادی، و همچنین در مورد مسایل نظارت از زندان که این نهادها در جریان کارشان تذکر داده اند در تماس است. همچنان یوناما در همه ولایات با روسای نظارت خانه‌های پولیس و ریاست عمومی استخبارات و روسای زندان‌های/اداره حاکم در مورد مسائلی که در محلات سلب آزادی به وقوع می‌پیوندد در تماس است. ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم نماینده گان برای حقوق بشر به سطح زون نیز تعیین کرده است که هر نماینده چهار ولایت را تحت پوشش قرار میدهد و یک خط گزارشدهی مستقیم با ریاست حقوق بشر ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم در کابل دارد. یوناما با نمایندگان زون‌ها در مورد مسائل مربوط به نظارت در تعامل است.

با وجود این، مشخص نیست که آیا ریاست‌های حقوق بشر وزارت امور داخله اداره حاکم و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم از استقلالیت مطلق برخوردار هستند یا خیر. در حالیکه ریاست حقوق بشر ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم از داشتن خط مستقیم گزارش دهی به رئیس عمومی استخبارات/اداره حاکم خبر میدهد، ریاست حقوق بشر وزارت امور داخله/اداره حاکم فاقد خط مستقیم گزارش دهی به وزیر امور داخله/اداره حاکم می‌باشد.

علاوه بر این، تأثیر تعامل کارمندان آنها تا به امروز با زندانیان در محلات سلب آزادی محدود به نظر می‌رسد. در حالیکه یوناما از بازدیدهای افسران یا مسئولین حقوق بشر ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم با چندین مصاحبه شونده گان و شنیدن روایات شان در محلات سلب آزادی استقبال می‌نماید.^{۱۵۲} گزارش‌های ابتدایی نشان میدهد که افسران حقوق بشر/اداره حاکم به آموزش بیشتر در راستای اجرای فعالیت‌های شان و جهت حصول اطمینان از حفظ حریمیت و ایجاد اعتماد با زندانیان نیاز دارند. جای تعجب نیست، مصاحبه شونده گان متردد بودند و با افسران در حضور رئیس نظارت خانه در مورد سوالات مربوط به رفتار با آنها آزادانه صحبت نکردند. در مورد دیگر یک مصاحبه شونده که در مورد بدرفتاری به افسران حقوق بشر ریاست

^{۱۵۲} مصاحبه ۱ دسامبر ۲۰۲۲ ("برخی از ناظران از ریاست عمومی استخبارات آمدند و در مورد این رفتار پرسیدند. من فرصتی برای صحبت با آنها پیدا نکردم"). مصاحبه ۱۸ دسامبر ۲۰۲۲ ("بلی، افسر حقوق بشر ریاست عمومی استخبارات هفته ای یک بار با زندانیان ملاقات می‌کرد تا وضعیت زندانیان در داخل زندان این ریاست را زیر نظر بگیرد.") مصاحبه ۶ فبروری ۲۰۲۳، ("یک نماینده حقوق بشر ریاست عمومی استخبارات هر روز نزد من می‌آمد و می‌پرسید که چگونه با من رفتار می‌شود").

عمومی استخبارات/دائرة حاکم در نظارت خانه گزارش داد، به دلیل شکایت توسط مسولین در محل سلب آزادی مورد لت و کوب بیشتر قرار گرفت. در مورد سوم، زمانیکه یک زندانی به مقامات مختلف امنیتی/دائرة حاکم بد رفتاری را که در برابر او در زندان قبلی اش در ریاست عمومی استخبارات/دائرة حاکم صورت گرفته بود، تأیید کرد، به او گفته شد که چنین چیزها را نگوید.

در اوایل سال ۲۰۲۲، اداره تنظیم امور زندان های/دائرة حاکم نیز یک کمیته نظارت داخلی را در کابل ایجاد کرد که متشکل از چندین کارمند است. این کمیته که اغلب توسط رئیس عمومی اداره امور زندان های/دائرة حاکم رهبری می شود، تا حال از اکثر مجموعاً ۳۴ زندان های خود در سراسر افغانستان بازدید کرده است، بنا بر گزارش ها، هم با روسا و مدیریت زندان/دائرة حاکم و هم به طور جداگانه با زندانیان در مورد شرایط و رفتار در زندان تبادل نظر نموده است. در اکثر جاها اداره تنظیم امور زندان های/دائرة حاکم یک افسر حقوق بشر را در هر یک از زندان های ولایتی ابقا نموده است. یوناما از شکایت زندانیان در مورد بد رفتاری با کمیته نظارت و یا با افسران حقوق بشر زندان/دائرة حاکم در زندان های ولایتی اطلاعی ندارد، اگرچه چندین مصاحبه شونده گان تأیید کردند که با مدیریت زندان/دائرة حاکم به منظور رسیدگی به شکایات از شرایط زندان در ارتباط بوده اند، و این اداره تلاش نموده تا به آن [شکایات] رسیدگی شود.

قابل ذکر است که یوناما دو گزارش از مصاحبه شونده گان را مستند کرده است که نگرانی ها یا شکایات مربوط به شکنجه را با روسای محابس (محل حبس خود)/دائرة حاکم مطرح کرده اند که منجر به اقداماتی برای محافظت از آنها شده است. در یک مورد، با شکایت یک زندانی، مقامات زندان/دائرة حاکم دو نگهبان را قبل از وقوع هر گونه آسیبی به مرکز دیگری منتقل کردند. در مورد دوم، یک مقام رسمی ریاست عمومی استخبارات/دائرة حاکم با انتقال یک فرد به یک مرکز دیگر برای حفاظت از فرد [شکایت کننده]، از بد رفتاری بیشتر جلوگیری کرد.^{۱۵۳} در حالی که مشخص نیست که آیا اقدامات تحقیقاتی یا انضباطی بیشتری در مورد اخیر صورت گرفته است یا خیر، یوناما از این سطح صراحت و تعامل روسای/دائرة حاکم در مدیریت شکایات زندانیان استقبال و جداً را ترغیب می کند.

تحقیق و پاسخگویی

در صورتی که فردی شکایت می کند یا ادعاهای شکنجه را مطرح می کند کنوانسیون منع شکنجه تصریح میدارد که کشور های عضو باید مطمئن شوند که مقامات ذیصلاح آن، با موجودیت دلیل منطقی مبنی بر اینکه عمل شکنجه در قلمرو تحت صلاحیت آن انجام شده است، تحقیقات سریع و بی طرفانه را انجام می دهند (ماده ۱۲). دولت ها باید مطمئن شوند که شکایت کننده و شاهدان در برابر هرگونه بد رفتاری یا تخویف در نتیجه شکایت یا هر مدرکی که ارائه شده است محافظت شوند (ماده ۱۳).

وظیفه بررسی و تعقیب جرایم شکنجه مستلزم اقدام سریع دولتها به شمول شرایط سخت امنیتی است. کشورها باید از حداقل ستندردهای قابل اجرا در تحقیقات پیروی کنند، یعنی تحقیقات مستقل، بی طرفانه و تحت نظارت عمومی باشد، طوری که مقامات ذیصلاح با جدیت و سرعت عمل نموده و قربانیان نیز دخیل باشند.^{۱۵۴} تحقیقات و مستندسازی ادعاهای شکنجه باید با پروتکل استانبول، دستورالعمل های بین المللی در مورد ارزیابی افرادی که ادعای شکنجه و بد رفتاری دارند، برای بررسی موارد ادعای شکنجه و گزارش یافته ها به قوه قضائیه یا هر نهاد تحقیقی دیگر مطابقت داشته باشد.^{۱۵۵}

^{۱۵۳} مصاحبه ۲۲ سپتامبر ۲۰۲۲ (رئیس زندان/دائرة حاکم دو محافظ را که به دلیل روابط خانوادگی برای زندانی خطر ایجاد می کرد، تبدیل کرد). مصاحبه ۹ جنوری ۲۰۲۳ (هیئت مختلط به رهبری رئیس عمومی استخبارات/دائرة حاکم ملاحظه نمود که مصاحبه شونده مورد ضرب و شتم قرار گرفته است؛ رئیس استخبارات/دائرة حاکم عاملین آن را تنبیه کرد و دستور داد که فرد برای نگهداری به جای دیگری منتقل شود.

^{۱۵۴} گزارش بازرس ویژه شکنجه، دکتر آلیس ادواردز، ۱۶ فبروری ۲۰۲۳، A/HRC/52/30، پاراگراف ۶۱.

^{۱۵۵} پروتکل استانبول: اصولنامه بررسی مؤثر و مستندسازی شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیرآمیز، ۲۹ جون ۲۰۲۲، قابل دسترسی در: <https://www.ohchr.org/en/publications/Istanbul Protocol - Effective Investigation & Documentation of Torture & Ill-treatment>

هر کشور عضو باید مطمئن شوند که قربانی عمل شکنجه در نظام حقوقی آن از جبران خسارت و حق قابل اجرای پرداخت غرامت عادلانه و کافی، بشمول توانبخشی کامل تا حد ممکن برخوردار گردد. در صورت مرگ قربانی در اثر شکنجه، وابستگان وی مستحق دریافت غرامت میباشند (کنوانسیون منع شکنجه، ماده ۱۴).

همانطوریکه در بخش **چارچوب قابل تطبیق برای شکنجه** تذکر بعمل آمد، قوانین افغانستان عمل شکنجه را جرم انگاری نموده است. قانون اجراءات جزائی نظامی تصریح میدارد زمانیکه پرسونل (اسبق) نیروهای ملی دفاعی و امنیتی افغانستان، بشمول پولیس ملی افغانستان و ریاست امنیت ملی، مظنون به ارتکاب جرم باشند، قانون اجراءات جزائی نظامی بجای قانون اجراءات جزائی عادی تطبیق میگردد (ماده ۳، قانون اجراءات جزائی نظامی). مطابق به قانون اجراءات جزائی نظامی، قوماندانی که از ارتکاب جرم عسکری توسط منسوبین تحت امر مطلع می گردد، مکلف است، اطلاعیه واصله را به اسرع وقت به موظف ریاست مبارزه با جرایم جنایی منسوبین عسکری ارائه نماید. (ماده ۱۸ (۳))، قانون اجراءات جزائی همچنین به خارنوال اجازه میدهد تا تخطی های ذکر شده را که شامل پولیس و پرسونل امنیت ملی است مطابق به شرایط به مراجع ذیصلاح مربوط ارجاع کند (ماده ۹۱). با واگذاری وظایف تحقیق به محاکم / اداره حاکم و حذف نقش خارنوالان، امکان چنین ارجاع ها دیگر وجود ندارد.

قوانین افغانستان همچنین حق غرامت برای قربانیان را در ماده ۵۱ قانون اساسی و قانون منع شکنجه سال ۲۰۱۸، با فصلی در مورد جبران خسارت قربانیان شکنجه، پیش بینی میکند و تصریح میکند که ادعای قربانی برای دریافت غرامت به نتیجه روند جزائی بسته گی ندارد.

در رابطه با پاسخگویی و تحقیقات سریع و بی طرفانه در مورد ادعاهای شکنجه و بدرفتاری، طرز العمل رهبر طالبان در مورد اصلاح نظام زندانیان مقرر می دارد که یک مقام یا یکی از کارکنانی که با زندانی بدرفتاری می کنند، شایسته مجازات یا حتی برکناری از وظیفه تلقی می شوند (ماده ۳۴). به همین ترتیب، فرمان رهبر طالبان در ماه مارچ ۲۰۲۲ در مورد زندانی نمودن افراد متهم در جریان تحقیقات مجدداً تأکید می کند که شکنجه در زندان ممنوع و "ظلم" است و "جلوگیری از ظلم واجب است." علاوه بر این، فرمان رهبر طالبان در نوامبر ۲۰۲۲ در مورد ایجاد، وظایف و صلاحیت های کمیسیون امنیتی و تصفیوی، مقرر می دارد که یک مقام مسلح امارات که مردم را تهدید و شکنجه کند یا مرتکب سایر اعمال مشابه شود، از صفوف اخراج و به محکمه نظامی معرفی می شود.^{۱۵۶} یوناما از برسمیت شناختن حق جبران خسارت برای قربانیان شکنجه توسط مقامات امنیتی / اداره حاکم آگاهی ندارد.

طبق مأموریت های گزارش شده ریاست های حقوق بشر وزارت امور داخله / اداره حاکم و ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم، این ریاست ها باید ادعاهای شکنجه یا بدرفتاری علیه مقامات امنیتی / اداره حاکم را به رهبری مربوطه خود گزارش و / یا تحقیق کنند. ریاست حقوق بشر ریاست عمومی استخبارات / اداره حاکم گزارش می دهد که از اختیارات کامل تحقیق برخوردار است و در مواردی که اتهامات ثابت می شود، با عاملان به طور قانونی برخورد می شود و مطابق هدایات رئیس عمومی استخبارات / اداره حاکم مجازات می شود. در مقابل، ریاست حقوق بشر وزارت امور داخله گزارش می دهد که ادعاها را برای پیگیری به ادارات تحقیق وزارت داخله / اداره حاکم ارجاع می دهد. در حالیکه مقامات / اداره حاکم گاهگاهی آغاز تحقیقات در مورد بعضی از قضایا را اعلان میکنند^{۱۵۷}، یوناما از هیچ موردی آگاهی ندارد که رؤسای نظارت خانه های پولیس / اداره حاکم یا محلات سلب آزادی ریاست عمومی استخبارات / اداره حاکم و یا سایر مقامات ذیصلاح

^{۱۵۶} فرمان رهبر طالبان در مورد ایجاد، وظایف و صلاحیت های کمیسیون امنیتی و تصفیوی، ۲۲ نوامبر ۲۰۲۲، شماره ۱۲، ماده ۹. همچنین مراجعه شود به فرمان تعدیل و ایضاً به ماده اول فرمان شماره ۱۲، ۲۲ نوامبر ۲۰۲۲، در خصوص ایجاد، وظایف و صلاحیت های کمیسیون امنیتی و تصفیوی، شماره ۲۸، ۱۸ می ۲۰۲۳، اصلاح ترکیب کمیسیون.

^{۱۵۷} به عنوان مثال، در دسامبر ۲۰۲۱، سخنگوی وزارت امور داخله / اداره حاکم به رسانه ها گفت که تحقیقاتی در مورد ویدیویی آغاز شده است که ظاهراً اعضای نیروهای امنیتی را در حال شکنجه یکی از اعضای سابق نیروهای دفاعی و امنیتی نشان می دهد و مجرمین دستگیر خواهند شد. انجمن خبری شیعه، "شکنجه یک سرباز سابق توسط طالبان در کابل" (دری)، ۲۷ دسامبر ۲۰۲۱. قابل دسترس در: <https://af.shafaqna.com/FA/494521>

امنیتی / اداره حاکم دستور تحقیقات را در مورد تخطی های کارمندان هردو نهاد امنیتی / اداره حاکم بمنظور پاسخگویی داده باشند که منجر به اخراج یا تعقیب قانونی او در محکمه نظامی / اداره حاکم که صلاحیت رسیدگی به شکایات علیه مقامات امنیتی را دارد، گردد.^{۱۵۸}

در حالیکه گفته می شود اداره تنظیم امور زندان های / اداره حاکم موارد که در آن نشانه هایی از بدرفتاری توسط مقامات قبلی برای زندانی شدن فرد دیده می شود، را به دفتر رهبر طالبان و وزارت امور داخله / اداره حاکم به منظور تحقیقات بیشتر راجع می سازد، یوناما همچنین از تعداد دوسیه هایی که به وزارت امور داخله / اداره حاکم تسلیم داده شده و یا از نتیجه این گزارش ها برای مرتکبین و قربانیان، اطلاعی ندارد.

اداره تنظیم امور زندان های / اداره حاکم به طور موردی با یوناما در خصوص معلومات به روز شده درباره تحقیقات در مورد اتهامات مرگ، شکنجه یا بدرفتاری اتفاق افتاده در زندان های ولایتی، به شمول اقدامات انجام شده برای تحقیق، زندانی کردن و اخراج کارمندان زندان اداره حاکم، از جمله محافظین زندان، تبادل معلومات می نماید.

در مورد اینکه کدام نهاد / اداره حاکم صلاحیت رسیدگی به مسئولیت و مجازات مرتکبین را دارد، شکایات علیه مقامات امنیتی اداره حاکم، از جمله شکنجه یا بدرفتاری، در صلاحیت دادگاه های نظامی / اداره حاکم است که در نوامبر ۲۰۲۱ تأسیس شده و به طور رسمی در ماه می ۲۰۲۲ در تشکیل ستره محکمه مدغم شد^{۱۵۹}. همچنین با تفویض صلاحیت به لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام، در مارچ ۲۰۲۳ در خصوص بررسی شکایات مربوط به شکنجه یا بدرفتاری توسط مقامات امنیتی / اداره حاکم و همچنین ارائه احکام در مورد مسئولیت مرتکبین به "مقامات ذیصلاح"، عموماً رهبر طالبان، باید دید که محاکم نظامی / اداره حاکم و لوی ریاست / اداره حاکم عملاً چگونه حوزه های قضایی مربوطه خود را مشخص خواهند کرد.

اداره حاکم / اداره حاکم یوناما از تمام مقامات بلند پایه / اداره حاکم می خواهد که از بررسی سریع همه شکایات مربوط به شکنجه و بد رفتاری مطمئن شده و به کسانی که شکایت درج میکنند پاسخ دهند و از تعامل بیشتر با هر یک از مقامات / اداره حاکم در مورد نتایج تحقیقات مربوطه شان و اقدامات بعدی برای اطمینان از پاسخگویی متخلفین استقبال می کند.

^{۱۵۸} در پاسخ وزارت امور خارجه / اداره حاکم به گزارش یوناما در مورد تنبیه بدنی آمده است که ۹۳ مورد نقض از شکنجه یا بدرفتاری در بازداشت ارگان های امنیتی اداره حاکم ثبت و بررسی شده است که برخی از کارمندان مرتکب از وظایف خود اخراج و بر اساس جرایم شان مجازات شدند. هیچ جزئیاتی توسط نهاد مسئول مشخص یا ارائه نشده است. مراجعه نمائید به یوناما، مجازات بدنی و مجازات اعدام، می ۲۰۲۳: ضمیمه - پاسخ وزارت امور خارجه / اداره حاکم، قابل دسترس در: <https://unama.unmissions.org/file/21157/download?token=D4BwiVDQ>.

^{۱۵۹} رهبر طالبان، فرمان تعیین صلاحیت محاکم نظامی، ۲۸ نوامبر ۲۰۲۱، شماره ۱۹. این فرمان مقرر می دارد که محاکم نظامی عملاً صلاحیت استماع و رسیدگی به شکایات و قضایای را علیه مقامات وزارت امور داخله / اداره حاکم، ریاست عمومی استخبارات / اداره حاکم و وزارت امور دفاع / اداره حاکم را دارند. آن محکمه در ماه می ۲۰۲۲ بخشی از ساختار قضایی ستره محکمه کشور شد. مراجعه شود به فرمانی در مورد ادغام محاکم نظامی در ساختار ستره محکمه، ۲۸ می ۲۰۲۲؛ فرمان انحلال دادگاه های نظامی وزارت دفاع، ۱۰ دسامبر ۲۰۲۲.

یافته های کلیدی و ملاحظات

خواه با توجه به چارچوب ارائه شده در قانون بین المللی حقوق بشر، قانون افغانستان، یا سلسله فرمان ها و دستورالعمل های صادر شده توسط رهبر طالبان یا سایر وزارتخانه های **اداره حاکم** در مورد استفاده از زور، رفتار با زندانیان، ممنوعیت شکنجه و بدرفتاری یا حق داشتن وکیل، **مقامات فعلی اداره حاکم در اجرای تعهداتی که افغانستان به عنوان یک دولت برای تضمین حقوق افغانهایی که از آزادی خود محروم شده اند، دارد کوتاهی می کنند.**

این گزارش روی **نیاز فوری به مسلکی سازی مقامات امنیتی و مقامات محبس اداره حاکم** در اجرای وظایف شان، اعم از تعامل با مردم و اجرای دستگیری ها مطابق به نورم ها که استفاده از زور و انجام تحقیقات را بدون توسل به شکنجه یا بد رفتاری تنظیم میکند، تأکید میکند.

برخلاف نورم های ایجاد شده بین المللی در مورد ممنوعیت شکنجه که افغانستان تا هنوز هم عضو آن است، قوانین موجود افغانستان و رهنمود رهبر طالبان، **استفاده از شکنجه و بد رفتاری توسط مقامات اداره حاکم سیستماتیک** یا ساختاری بوده و تعهدات افغانستان نسبت به منع کامل همچو رفتار را نقض میکند. ریشه کن کردن شکنجه و بد رفتاری و بهبود بخشیدن رفتار با افراد محروم از آزادی باعث افزایش اعتماد به نظام عدلی و جزایی و در کل حاکمیت قانون در افغانستان خواهد شد.

بسیار مهم است که وزیر امور داخله **اداره حاکم** و رئیس ریاست عمومی استخبارات **اداره حاکم** به **مکلفیت های شان در راستای محافظت از جان افراد** در زندان و پاسخ به اتهامات شکنجه، بد رفتاری و هرگونه مرگ در زندان در نتیجه اقدامات پرسونل شان عمل نمایند. آنها باید **استفاده گسترده از شکنجه و بد رفتاری** در زندان ها، از جمله در جریان انجام مصاحبه و تحقیقات را مورد رسیده گی قرار دهند. تحقیقات و مصاحبه های جنایی باید طوری انجام شود که با حقوق بشر تطابق داشته باشد، اصول اساسی منع شکنجه را حمایت کند، و حق کرامت و سلامت جسمی و روانی هر فرد را در محرق توجه قرار دهد.

علاوه براین، ادارات **اداره حاکم** باید گام های فوری را **برای رسیده گی به نقض سیستماتیک یا ساختاری حقوق زندانیان برای دسترسی به وکلای مدافع، خانواده های شان، داکتران و قضات** که بطور مستقلانه صلاحیت بررسی قانونی بودن حبس در جریان تحقیقات را دارند، بردارند. که همه این موارد زمینه تداوم ارتکاب شکنجه و سایر انواع بدرفتاری را بطور سیستماتیک و بدون پاسخگویی فراهم کرده است. به خوبی ثابت شده است که زندانیانی که خارج از حمایت قانون، برای مدت طولانی و بدون دسترسی به وکلا، خانواده یا محاکم نگهداری می شوند، با خطر افزایش شکنجه یا سایر اشکال بدرفتاری و امضای اعترافات اجباری و فرصت کمتری برای گزارش یا اثبات ادعاهای شکنجه روبرو هستند.

همراه با این، یوناما دریافت که نقض سیستماتیک حق زندانیان برای دسترسی به وکیل، و به چالش کشیدن قانونی بودن حبس در برابر محاکم زمانی که در زندان وزارت امور داخله **اداره حاکم** و ریاست عمومی استخبارات **اداره حاکم** بوده، منجر به **حبس خودسرانه و طولانی مدت** شده که اغلب بدون اثبات اتهام و سپری نمودن روند قضایی پایان یافته است. حتی زمانی که افراد به محابس پذیرفته می شوند و در انتظار

تحقیقات تکمیلی می باشند، مشخص نیست که قضات/داره حاکم بررسی مستقلی در مورد قانونی بودن یا لزوم ادامه حبس هر فردی که به طور بالقوه در یک قضیه دخیل است، انجام داده اند یا خیر.

تقریباً در همه موارد، اولین حضور در برابر قاضی برای بررسی قانونی بودن توقیف، در بهترین حالت چندین ماه پس از دستگیری اولیه رخ می دهد درست زمانی که افراد به زندان منتقل می شوند. در طول سال ۲۰۲۲، به طور متوسط تقریباً سه چهارم از جمعیت زندانیان در محابس هنوز در انتظار اولین حضور در محکمه از زمان دستگیری ابتدایی بودند. پس از تلاش های مستمر اداره تنظیم امور زندان های/داره حاکم، ستره محکمه/داره حاکم کمیته هایی را ایجاد کرده است که به پایان دادن به زندانی کردن خودسرانه و طولانی مدت و آزادی افراد کمک می کند، هرچند یوناما ملاحظه می کند که این ابتکارات برای بازنگری قانونی بودن حبس بطور فوری یا طی چند روز پس از دستگیری برای رفع مکلفیت ها کافی نیست.

با عدم توانایی سیستم محاکم/داره حاکم برای بررسی مستقلانه قانونی بودن دستگیری افرادی که تحت نظارت پولیس یا ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم هستند، لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام/داره حاکم باید بعنوان یک میکانیزم مستقل و مؤثر، قانونی بودن زندانی شدن افرادی که در زندان هستند را بطور سیستماتیک بررسی نماید، همچنان به شکایات مربوط به شکنجه یا بدرفتاری در محلات سلب آزادی رسیده گی نماید. ضروری است که عاملین توسط یک نهاد مستقل با کارمندان واجد شرایط مورد تحقیق قرار گیرند و عاملین و مسئولین مافوق که مسئول صدور دستور یا تحمیل این عملکردها اند، بموقع توسط یک محکمه حقوقی/داره حاکم محاکمه و مجازات گردند.

طوری که یاد آوری شد بسیاری از زندانیان بدون هرگونه اتهامی در اکثر موارد با امضای اعترافات اجباری و ضمانت، یا اغلب هر دو، از محلات سلب آزادی وزارت امور داخله و ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم آزاد شده اند. یوناما ملاحظه نموده که استفاده شبه سیستماتیک از ضمانت ها توسط وزارت امور داخله/داره حاکم و ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم برای آزادی افراد بدون در نظر داشت اینکه چنین تضمین هایی ممکن است توسط محاکم/داره حاکم تایید شده باشد - هیچ مبنای قانونی و هیچ هدف قضایی ندارد. این عمل عمداً اجباری بوده و به منظور ملزم نمودن قانونی ضامن ها- اعضای خانواده و بزرگان محل در جوامع گسترده- صورت می گیرد و آنها را مجبور میسازند تا افراد مورد نظر را به نمایندگی از وزارت امور داخله/داره حاکم و ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم بخاطر ترس از دستگیری خود اش، تحت نظر داشته باشند. شرایط اضافی که به بعضی ضمانت ها ضمیمه شده است تردد افراد را، مثلاً سفر خارج از شهر، ولایت یا کشور شان و همچنان آزادی گشت و گذار را ممنوع میکند، نه تنها خودسرانه هستند بلکه آزادی رفت و آمد افراد را نیز نقض می کنند. یوناما از مقامات/داره حاکم می خواهد که از استفاده غیرقانونی و سیستماتیک شان از تضمین ها، برای رهایی فرد زندانی از زندان پولیس/داره حاکم یا ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم را متوقف کنند.

با توجه به تأثیر سوء بالای افرادی که بطور خودسرانه برای مدت طولانی زندانی شده اند، از جمله زنان و اطفال، و اینکه اداره تنظیم امور زندان های/داره حاکم فاقد منابع لازم برای تامین نیازمندیهای اولیه یا رسیدگی به وضعیت زندان برای مدت طولانی است، مقامات/داره حاکم باید رهنمودهایی را که گزینه های بدیل حبس را برای افراد در حال انتظار تحقیقات و محاکمه، ارائه میکند، بالخصوص برای تخطی های کوچک و غیر خشونت آمیز مدنظر بگیرند.^{۱۶۰} مطابق به قوانین بین المللی، حبس قبل از محاکمه از جمله نوجوانان باید بطور آخرین راه حل استفاده شود و تا حد ممکن کوتاه باشد^{۱۶۱}، و آنها هم صرف در مواردی که اکیداً ضروری است.

^{۱۶۰} طبق استاندارد سازمان ملل حداقل قواعد برای اقدامات غیر حبس (قوانین توکیو)، ۱۴ دسامبر ۱۹۹۰، A/RES/45/110، قاعده ۱۰.۶؛ بازداشت پیش از محاکمه باید به عنوان آخرین راه حل در روند جزایی استفاده شود. با توجه به رسیدگی به جرم مورد ادعا و برای حمایت از جامعه و قربانی؛ قاعده ۲.۶: جایگزین های بازداشت پیش از محاکمه باید در اولین مرحله ممکن استفاده شود.

^{۱۶۱} فتره (۳) ماده ۹ میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی صراحت دارد که: "قاعده عمومی نباید طوری باشد که افرادی که در انتظار محاکمه هستند، در توقیف به سر ببرند، بلکه به اساس ضمانت مبنی بر اینکه در هر مرحله تعقیب عدلی و در صورت نیاز برای تطبیق حکم، در محکمه حاضر می شوند، رها شوند." همچنین مراجعه شود به قواعد ملل متحد برای حمایت از نوجوانانی که از آزادی محرم شده اند، ماده ۲.

پیشنهادات به مقامات/اداره حاکم افغانستان

یوناما مقامات/اداره حاکم در افغانستان را صریحاً تشویق مینماید تا اقدامات جدی را برای ریشه کن کردن شکنجه و بدرفتاری در محلات سلب آزادی، تحقیق از مرتکبین و ارائه جبران خسارت برای قربانیان رویدست گیرند. مقامات/اداره حاکم باید به طور یکسان گام هایی را برای رفع بن بست در روند عدالت جزایی ناشی از حجم بالای دستگیری های خودسرانه بدون نظارت قضایی موثر، که منجر به دستگیری های خودسرانه و حبس طولانی مدت افراد در حال انتظار تکمیل تحقیقات توسط محاکم/اداره حاکم و قرارگیری افراد در معرض افزایش خطر سوء استفاده می شود، بردارند. در بیشتر موارد، افراد منتظر تحقیقات توسط محاکم/اداره حاکم هستند در حالیکه هیچ نوع خطری برای امنیت عامه ایجاد نمی کنند که مستلزم ادامه حبس طولانی مدت آنها باشد.

به این منظور، یوناما صریحاً از مقامات/اداره حاکم می خواهد که فوراً پیشنهادات ذیل را در نظر گرفته و عملی نمایند:

وزارت امور داخله/اداره حاکم، ریاست عمومی استخبارات و در صورت لزوم اداره تنظیم امور زندان های اداره حاکم

- موارد ذیل را به همه ادارات و کارمندان ذیربط تأیید و بطور گسترده پخش نمایند: الف) طرزالعمل رهبر طالبان در مورد اصلاح نظام زندانیان به شمول منع شکنجه و سایر انواع بدرفتاری؛ ب) طرزالعمل انسجام وکلای مدافع وزارت عدلیه/اداره حاکم که حق داشتن وکیل مدافع از زمان دستگیری و حق حضور وکیل مدافع در طول بازجویی، تحقیقات و جلسات استماعیه محکمه را واضح می نماید؛
- دستورالعملی هایی صادر کنند که صراحتاً استفاده از روش هایی به منظور محرومیت از قوه حس در هنگام دستگیری و حبس به ویژه عمل پوشاندن سر و بستن چشم ها را ممنوع کند؛
- راه اندازی جلسات آموزشی و آگاهی دهی برای کارمندان مطابق به نورم های بین المللی در مورد دستگیری و استفاده از زور، انجام تحقیقات از مظنونین، قربانیان و شاهدان، به ویژه مصاحبه تحقیقاتی غیر اجباری و در مورد نورم های رفتار با زندانیان در زندان؛
- به رؤسا و معاونین/اداره حاکم که مسئول محلات سلب آزادی تحت کنترل وزارت امور داخله و ریاست عمومی استخبارات/اداره حاکم هستند، همچنین کارمندان آنها هدایت دهند تا؛
 - < بلافاصله یا در اسرع وقت ممکن از دستگیری یک فرد به اعضای خانواده او اطلاع دهند و به اعضای خانواده اجازه ملاقات با زندانیان را بدهند؛
 - < در عوض، ترتیبات عملی اتخاذ نمایند تا اطمینان حاصل شود که افراد محروم از آزادی می توانند با شخصی که انتخاب می کنند تماس بگیرند و آنها را در مورد دستگیری و محل نگهداری خود مطلع نمایند؛

- < نگهداشتن زندانیان بدون ارتباط را توقف دهند؛
- < اطمینان حاصل شود که زندانیان می توانند در هر زمانی در طول مدت زندان، از حق اعتراض خود به قانونی بودن یا ضرورت تداوم حبس شان، در برابر قاضی یا سایر مقامات رسمی استفاده کنند، کسانی که می توانند بدون تأخیر در مورد قانونی بودن حبس تصمیم بگیرند و در صورت غیرقانونی بودن آن حکم به آزادی کنند؛
- < زندانیان را حین دستگیری از حقوق اساسی شان، از جمله حق دسترسی به وکلای مدافع و افراد مسلکی طی در محیط محرمانه، اطلاع و تماس دوامدار با خانواده و ارائه شکایات و تماس با میکانیزم های نظارتی مطلع سازند؛
- < اطمینان حاصل شود که تحقیقات با حضور وکلا انجام می شود؛
- < دسترسی خصوصی و محرمانه وکلای مدافع به زندانیان در تمام مراحل زندان و همچنین اسناد مربوط به تحقیقات و بازجویی از مؤکلین را تأمین نمایند؛
- < توقف عمل غیرقانونی درخواست وثیقه یا ضمانت شخص ثالث برای آزادی افرادیکه بدون اتهام یا بررسی قضایی در زندان پولیس /دائرة حاکم و یا ریاست عمومی استخبارات /دائرة حاکم هستند؛

- اطمینان حاصل شود که سازمان های بین المللی مستقل از جمله یوناما به زندانیان در زندان های تحت اداره وزارت امور داخله اداره حاکم، ریاست عمومی استخبارات /دائرة حاکم و اداره تنظیم امور زندان های /دائرة حاکم دسترسی داشته و می توانند به طور محرمانه با آنها تعامل داشته باشند.

در مورد نظارت، تحقیقات و پاسخگویی

- حصول اطمینان از تحقیقات در مورد تمام اتهامات شکنجه، بدرفتاری و مرگ در محلات سلب آزادی تحت کنترل وزارت امور داخله، ریاست عمومی استخبارات و اداره تنظیم امور زندان های /دائرة حاکم حصول اطمینان از تعلیق وظیفه یا عزل مقامات مربوطه /دائرة حاکم در مدت تحقیقات و مسوولیت جزایی برای آنهایکه مسوول شناخته میشوند به شمول روسا و معاونین بلندپایه که مسوولیت امر و نهي در محلات سلب آزادی را دارند وعاملین مستقیم؛
- مجازات هرگونه غفلت در مستندسازی، گزارش یا تحقیق درباره ادعاهای شکنجه یا بدرفتاری در محلات سلب آزادی؛
- اطمینان حاصل شود که ریاست های حقوق بشر وزارت امور داخله /دائرة حاکم، ریاست عمومی استخبارات /دائرة حاکم و کمیته نظارت اداره تنظیم امور زندان های /دائرة حاکم از صلاحیت، استقلالیت و منابع لازم جهت دریافت مؤثر شکایات محرمانه و تحقیق در مورد اتهامات نقض و عینا گزارش مستقیم آن به وزرا و روسای مربوطه جهت اقدامات لازم برخوردار میباشند؛
- حصول اطمینان از آموزش کارمندان همکار با میکانیزم های داخلی نظارت از محلات سلب آزادی (بالترتیب کارمندان ریاست حقوق بشر، روسای محلات سلب آزادی و ناظران لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام /دائرة حاکم) در مورد اجرای وظایف نظارت و افزایش دفعات نظارت و گزارش دهی با توجه به محدودیت های زمانی در محلات سلب آزادی؛
- اطمینان حاصل شود که تمام مقامات مربوطه به شمول پرسونل صحتی در تمامی محلات سلب آزادی، آموزش های لازم را برای شناسایی، مستند سازی، و گزارش دهی موارد شکنجه و بد رفتاری در مطابقت با پروتوکول استانبول دریافت کرده اند؛

- تعامل با یوناما در مورد نتایج تحقیقات و اقدامات اتخاذ شده.

وزارت عدلیه اداره حاکم

- نهایی کردن بازنگری قوانینی که در حکومت سابق به تصویب رسیده است، واضح سازی قابلیت تطبیق قوانینی که حمایت های اساسی قانونی را برای همه افغان ها ارائه می کنند، همانطور که در متون کلیدی، از جمله قانون اساسی، قانون جزا، قانون اجراءات جزایی و قانون منع شکنجه ۲۰۱۸ پیش بینی شده است؛
- افزایش شفافیت از طریق پخش و انتشار دستورالعمل های جدید مقامات اداره حاکم، چه در مورد اصلاح قوانین موجود افغانستان و چه با معرفی مقررات جدید، به ویژه در مواردی که مقررات بر حقوق افراد تأثیر می گذارد؛
- در خصوص حبس درازمدت قبل از محاکمه رهنمود هایی را تدوین کنند که تشخیص دهد تا افرادی که در انتظار محاکمه هستند نباید بعنوان یک قاعده عمومی زندانی شوند و در صورت امکان، گزینه های بدیل حبس را با در نظر داشت آسیب پذیری فرد، ماهیت و شدت جرم و خطری که فرد برای مردم ایجاد می کند؛ اجازه دهند؛
- تأیید و توزیع گسترده طرزالعمل انسجام وکلای مدافع به تمام ادارات ذیربط به شمول وزارت امور داخله/ اداره حاکم، ریاست عمومی استخبارات/ اداره حاکم و ستره محکمه/ اداره حاکم در مورد حق داشتن وکیل مدافع از زمان شروع دستگیری و حق حضور وکیل مدافع در جریان بازجویی، تحقیقات و جلسه استماعیه محکمه؛
- ایجاد یک چارچوب مساعدت حقوقی که از طریق آن دسترسی افراد اعم از مظنون، متهم ویا متهم به جرایم جنایی به خدمات حقوقی در زندان پولیس اداره حاکم و ریاست عمومی استخبارات/ اداره حاکم و توقیف قبل از محاکمه، در مواردی که خدمات از طریق مراجع متعدد ارائه کننده خدمات حقوقی، از جمله سازمان ها، وکلای مدافع مستقل و کلینیک های حقوقی ارائه میگردد، تضمین شود؛
- ایجاد یک سیستم احاله معیاری بین مقامات امنیتی/ اداره حاکم و ریاست های عدلیه ولایات/ اداره حاکم به گونه ای که همه زندانیان دسترسی به موقع به وکلای مساعد حقوقی داشته باشند؛
- افزایش و ادامه توزیع جواز به وکلای مدافع به شمول وکلای مدافع زن جهت حصول اطمینان از دسترسی به خدمات حقوقی باکیفیت و مناسب به وکلای آموزش دیده برای بازدید از محلات سلب آزادی، و همکاری با زندانیان؛
- اطمینان حاصل شود که صدور جواز وکالت برای وکلای زن ادامه دارد؛

ستره محکمه اداره حاکم

- دستورات واضحی را برای قضات/ اداره حاکم صادر نماید تا اطمینان حاصل شود که هرگونه اظهارات متهم که در محکمه استفاده میشود با رضایت کامل و آگاهانه وی صورت گرفته است و اطمینان حاصل شود که اظهارات اجباری یا سایر اظهارات غیرقانونی بدست آمده تحت هیچ شرایطی در رسیدگی های محاکم به عنوان مدرک قابل پذیرش نبوده و به آنها استناد نمیشود؛

- دستورالعمل های صریح را برای قضات /داره حاکم صادر کنند تا اطمینان حاصل شود که هرگونه ادعا در مورد اعترافات حاصل شده غیرقانونی یا اجباری در هنگام حبس به طور کامل مورد بررسی قرار گرفته و مقامات مسوول پاسخگو قرار داده می شوند؛
- صدور دستورالعمل های واضح به محاکم و قضات /داره حاکم در خصوص رعایت طرزالعمل انسجام وکلای مدافع که به وکلای مدافع اجازه می دهد تا در همه مراحل رسیدگی قضایی حضور داشته باشند و بتوانند از مؤکلین نمایندگی کنند. هم چنین بدرفتاری یا آزار وکلا را ممنوع کرده و تأیید نماید که هر دو تخلف، نقض معیارهای قضایی حرفه ای بوده و مشمول اقدامات انضباطی می باشد.

جامعه بین المللی

- حمایت از تعامل با وزارت امور داخله، ریاست عمومی استخبارت و اداره تنظیم امور زندان های /داره حاکم برای ارائه مشوره های لازم و زمینه سازی برای برگزاری جلسات آگاهی دهی هدفمند جهت بلندبردن سطح آگاهی و مطابقت اقدامات اجرای قانون با نورم های بین المللی در مورد پولیس مردم سالار، استفاده از زور، رفتار با زندانیان و انجام تحقیقات و بازجویی؛
- حمایت از بهبود ظرفیت نهاد های جامعه مدنی و مؤسسات غیردولتی که در بخش های ارائه خدمات حقوقی /مساعدت های حقوقی و همچنین خدمات صحتی فعالیت مینماید، به منظور کمک به زندانیان در تمام محلات سلب آزادی؛

ضمیمه اول- منابع

۱. اسناد بین المللی

• اسناد مهم بین المللی

اعلامیه جهانی حقوق بشر، ۱۹۴۸، قطعنامه مجمع عمومی، (III) Res 217 A، قابل دسترس در:

<https://www.un.org/en/Universal Declaration of Human Rights>

میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی ۱۹۴۸ (الحاق توسط افغانستان در ۲۴ جنوری ۱۹۸۳)، ثبت در مجموعه معاهدات ملل متحد، جلد ۹۹۹، شماره ۱۴۶۶۸، قابل دسترس در: <https://treaties.un.org/Pages/ICCPR>

کنوانسیون جینیوا در خصوص حفاظت از اشخاص غیرنظامی در زمان جنگ (کنوانسیون چهارم جینیوا)، ۱۲ آگست ۱۹۴۹، ۷۵ ثبت در مجموعه معاهدات ملل متحد ۲۸۷، قابل دسترس در:

<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/geneva-convention-relative-protection-civilian-persons-time-war>

کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز (تصویب شده توسط افغانستان در ۱ اپریل ۱۹۸۷)، ثبت در مجموعه معاهدات ملل متحد، جلد ۱۴۶۵، شماره ۲۴۸۴۱، قابل دسترس در:

<https://treaties.un.org/Pages/Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment>

کنوانسیون حقوق طفل (تصویب شده توسط افغانستان در ۲۸ مارچ ۱۹۹۴)، ثبت در مجموعه معاهدات ملل متحد، جلد ۱۵۷۷، صفحه ۳؛ شماره ۲۷۵۳۱، قابل دسترس در:

<https://treaties.un.org/Pages/Convention on the Rights of the Child>

اساسنامه محکمه بین المللی جنایی روم (الحاق توسط افغانستان در ۱ می ۲۰۰۳)، ثبت در مجموعه معاهدات ملل متحد، جلد ۲۱۸۷، صفحه ۳؛ شماره ۳۸۵۴۴، قابل دسترس در:

<https://treaties.un.org/doc/Treaties/1998/Rome Statue of the ICC>

قطعنامه مجمع عمومی در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز، ۱۵ دسامبر ۲۰۲۲، قطعنامه مجمع عمومی، ۲۰۹/۷۷، قابل دسترس در: <https://www.undocs.org/Home/A/RES/77/209>

[Language](#).

• سایر اسناد بین المللی مرتبط

مجموعه قواعد رفتاری مقامات مجری قانون، مصوبه ۱۷ دسامبر ۱۹۷۹، مجمع عمومی/قطعنامه/۱۶۹/۳۴، قابل

دسترس در: <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/LawEnforcementOfficials.aspx>

مجموعه اصول حمایت از تمام اشخاص تحت هر نوع زندان و حبس، مصوب ۹ دسامبر ۱۹۸۸، مجمع عمومی /
قطعنامه/ ۱۷۳/۴۳، قابل دسترس در: <https://www.ohchr.org/en/instruments/body-principles-protection-all-persons-under-any-form-detention>

قواعد استفاده از قوه و اسلحه گرم توسط مقامات مجری قانون، مصوب ۷ سپتامبر ۱۹۹۰، جلسه هشتم ملل متحد راجع به جلوگیری از جرم و رفتار با مجرمین، هاوانا، کیوبا، ۲۷ آگوست تا ۷ سپتامبر ۱۹۹۰، قابل دسترس در:
<https://www.ohchr.org/en/instruments/basic-principles-use-force-and-firearms-law-enforcement>

قواعد ملل متحد برای حفاظت از نوجوانان محروم از آزادی، مصوب ۱۴ دسامبر ۱۹۹۰، مجمع عمومی / قطعنامه/
۱۱۳/۴۵، قابل دسترس در: <https://www.ohchr.org/en/UN-Rules-protection-juveniles-deprived-their-liberty>

حداقل قواعد استاندارد سازمان ملل برای اقدامات غیر از حبس (قواعد توکیو)، ۱۴ دسامبر ۱۹۹۰، قطعنامه مجمع عمومی، ۱۱۰/۴۵، قابل دسترس در: <https://undocs.org/Tokyo Rules A/RES/45/110 - Language>

اعلامیه حفاظت تمام افراد از ناپدید شدن اجباری، مصوب ۱۸ دسامبر ۱۹۹۲، مجمع عمومی / قطعنامه/ ۱۳۳/۴۷، قابل دسترس در: <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CED/Protection from Enforced Disappearance>.

اصول و رهنمودهای ملل متحد در مورد دسترسی به کمک حقوقی در سیستم های عدالت جزایی، ۲۰ دسامبر ۲۰۱۲،
قطعنامه شماره ۶۷/۱۸۷، ضمیمه (۲۸ مارچ ۲۰۱۳)، قابل دسترس در: <https://documents-dds-ny.un.org/GEN/Principles & Guidelines on Access to Legal Aid, A/RES/67/187>

قواعد استاندارد حداقل ملل متحد در زمینه نحوه برخورد با زندانیان (قواعد مندیلا)، مصوب دسامبر ۲۰۱۵، مجمع عمومی / قطعنامه/ ۱۷۵/۷۰، قابل دسترس در: <https://www.ohchr.org/sites/Nelson Mandela Rules>

II. طرز العمل های خاص

• گزارشگران ویژه

راپور گزارشگر ویژه، آقای پی. کویچمنز، منصوب بر اساس قطعنامه ۳۳/۱۹۸۵ کمیسیون حقوق بشر (۱۹۸۶)،
E/CN.41/1986/15

راپور گزارشگر ویژه در مورد کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز،
نیچیل / اس. رودلی، بر اساس قطعنامه ۸۹/۵۵ مجمع عمومی، ۳ جولای ۲۰۰۲، مجمع عمومی / ۱۵۶/۵۶، قابل دسترس در: <https://undocs.org/Home/A/56/156 - Language>

راپور گزارشگر ویژه در مورد شکنجه، مانفرد نواک، ۲۳ دسامبر ۲۰۰۵، E/CN.4/2006/6، قابل دسترس در:
<http://daccess-ods.un.org/access/E/CN.4/2006/6 - Language>

راپور گزارشگر ویژه در مورد کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز،
مانفريد نواک، ۹ فبروری ۲۰۱۰، مجمع عمومی / کمیسیون حقوق بشر / ۳۹/۱۳، ضمیمه ۵، قابل دسترس در:
<https://undocs.org/Home/A/HRC/13/39/Add.5 - Language>

گزارش دوره ای گزارشگر ویژه در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز، جان مندز -
حبس انفرادی، ارائه شده به موجب قطعنامه ۲۰۵/۶۵ مجمع عمومی، ۲۰۱۱، A/66/268،
<https://undocs.org/, A/66/268 - Language>

راپور دوره ای گزارشگر ویژه در مورد کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز، خوان میندیز، در پاسخ به سوالات مطرح شده توسط کشورهای عضو هنگام دیالوگ متقابل در ۶۶مین جلسه

مجمع عمومی ملل متحد، ۱۸ اکتوبر ۲۰۱۱، قابل دسترس در:

https://www.ohchr.org/Issues/Torture/Reply_to_Questions_Raised_by_MStates_Dialogue_GA66.pdf

گزارش دوره ای گزارشگر ویژه در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، خوان مندیز - بررسی قواعد ماندلا، ارائه شده بر اساس قطعنامه ۱۶۱/۶۷ مجمع عمومی، ۹ آگست ۲۰۱۳، A/68/295، قابل دسترس در: <https://undocs.org/A/68/295>

راپور دوره ای گزارشگر ویژه در مورد کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز، خوان مندیز، پروتوکول عمومی مصاحبه ها، ۵ آگوست ۲۰۱۶، ب، A/71/298، قابل دسترس در: <https://undocs.org/Home/A/71/298 - Language>

راپور گزارشگر ویژه در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، نیلز ملزر - استفاده از قوه بیرون از زندان و ممنوعیت شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، ارائه شده مطابق قطعنامه شورای حقوق بشر ۱۹/۳۴، ۲۰ جولای ۲۰۱۷، A/72/178. قابل دسترس در: https://www.undocs.org/Home/Extra-custodial_use_of_force_and_the_prohibition_of_torture_A/72/178

راپور دوره ای گزارشگر ویژه در مورد کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز، شکنجه روانی، ۲۰ مارچ ۲۰۲۰، مجمع عمومی/کمیسیون حقوق بشر/۴۳/۴۹، قابل دسترس در: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/A/HRS/43/49>

گزارش گزارشگر ویژه در مورد شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های بی رحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، دکتر آلیس جیل ادواردز - شیوه های خوب جرم انگاری ملی، تحقیق، تعقیب و مجازات برای جرایم شکنجه، ۱۶ فبروری ۲۰۲۳، A/HRC/52/3، قابل دسترس در: https://www.ohchr.org/en/2022/Good-Practices-National_criminalization_investigation_prosecution_&_sentencing

• گروه های کاری

کمیسیون ملل متحد در مورد حقوق بشر، گروه کاری بازداشت های خودسرانه، بررسی شماره ۷، ۱ دسامبر ۲۰۰۴، E/CN.4/2005/6، قابل دسترس در: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G04/167/19/PDF/G0416719.pdf?OpenElement>

کمیسیون ملل متحد در مورد حقوق بشر، گروه کاری بازداشت های خودسرانه - نظریات در مورد حقوق مدنی و سیاسی، از جمله مسئله شکنجه و توقیف، نظر شماره ۳/۲۰۰۴ (اسرائیل)، ۱۹ نومبر ۲۰۰۴، E/CN.4/2005/6/ضمیمه ۱، قابل دسترس در: <https://digitallibrary.un.org/record/540230?ln=fr>

شورای حقوق بشر ملل متحد، راپور گروه کاری ناپدید شدن اجباری و غیر عمدی، ۱۰ جنوری ۲۰۰۸، مجمع عمومی/شورای حقوق بشر/۷/۲، قابل دسترس در: <https://undocs.org/Home/A/HRC/7/2 - Languages>

شورای حقوق بشر ملل متحد، راپور گروه کاری ناپدید شدن اجباری و غیر عمدی، ۳۱ جولای ۲۰۱۸، مجمع عمومی/شورای حقوق بشر/۳۹/۴۶، قابل دسترس در: <https://undocs.org/Home/A/HRC/39/46 - Language>

شورای حقوق بشر ملل متحد، گروه کاری ناپدید شدن اجباری و غیر عمدی، نظر شماره ۶۶/۲۰۲۲ در مورد زین العابدین محمد حسین (ابوزبیده) (ایالات متحده آمریکا، پاکستان، تایلند، پولند، مراکش، لتوانیا، افغانستان و شاهی متحده بریتانیای بزرگ و ایرلند شمالی)، ۶ اپریل ۲۰۲۳، مجمع عمومی/شورای حقوق بشر/کارگروه/۲۰۲۲/۶۶، قابل دسترس در: <https://www.ohchr.org/Detention-wg/opinions/session95/A-HRC-WGAD-2022-66-Advance-Version>

III. راپورها و تصمیمات نهادهای معاهداتی حقوق بشر

• کمیته حقوق بشر

قطعنامه شورای حقوق بشر ۱۸/۱۵، مجمع عمومی/شورای حقوق بشر/ قطعنامه/۱۸/۱۵، قابل دسترس در:
<https://undocs.org/Home/A/HRC/RES/15/18 - Languages>

نظریات عمومی

نظریه عمومی کمیته حقوق مدنی و سیاسی شماره ۸: ماده ۹ (حق آزادی و امنیت افراد)، ۳۰ جون ۱۹۸۲، قابل دسترس در: [https://ohchr.org/treatybody/General Comment No. 8 - Article 9 \(Right to Liberty\)](https://ohchr.org/treatybody/General Comment No. 8 - Article 9 (Right to Liberty))

نظریه عمومی کمیته حقوق مدنی و سیاسی شماره ۲۰، ماده ۷ (منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز)، ۱۰ مارچ ۱۹۹۲، قابل دسترس در: [https://ohchr.org/treatybody/General Comment No. 20 - Article 7 \(Prohibition of torture\)](https://ohchr.org/treatybody/General Comment No. 20 - Article 7 (Prohibition of torture))

نظریه عمومی کمیته حقوق مدنی و سیاسی شماره ۲۹ در مورد ماده ۴ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی (معافیت ها در شرایط اضطراری)، ۳۱ اگوست ۲۰۰۱، CCPR/C/21/Rev.1/ضمیمه ۱۱، قابل دسترس در: [https://ohchr.org/treatybody/General Comment No. 29 - Article 4 \(State of Emergency\)](https://ohchr.org/treatybody/General Comment No. 29 - Article 4 (State of Emergency))

نظریه عمومی کمیته حقوق مدنی و سیاسی شماره ۳۲: ماده ۱۴ (حق برابری در برابر محاکم و حق محاکمه عادلانه)، ۲۳ اگوست ۲۰۰۷، CCPR/C/GC/32، قابل دسترس در: [https://ohchr.org/treatybody/General Comment No. 32 - Article 14 \(Equality before courts\)](https://ohchr.org/treatybody/General Comment No. 32 - Article 14 (Equality before courts))

کمیته حقوق بشر، نظریه عمومی شماره ۳۶ (ماده ۶: حق زندگی)، ۳ سپتمبر ۲۰۱۹، CCPR/C/GC/36، قابل دسترس در: <https://documents-dds-ny.un.org/UNDOC/General Comment No. 36>

ملاحظات شورای حقوق بشر در مورد گزارش کشورها

کمیته حقوق بشر، نتیجه گیری بر اساس ملاحظات در مورد راپور اولیه گرجستان، اپریل ۱۹۹۷، CCPR/C/79Add.74/ضمیمه ۷۴، قابل دسترس در: <https://ohchr.org/TreatyBody/Concluding observations: Georgia>

قضایای شورای حقوق بشر

دیدگاه در مورد *ایستریلا در برابر یوروگوای*، شماره مراسله ۱۹۸۰/۷۴، ۲۹ مارچ ۱۹۸۳، CCPR/C/OP/2 (۱۹۹۰) at ۹۳ قابل دسترس در: <http://hrlibrary.umn.edu/undocs/newscans/74-1980.html>

دیدگاه در مورد *موتیبا در برابر زئیر*، شماره مراسله ۱۹۸۲/۱۲۴، ۲۴ جولای ۱۹۸۴، Supp. No. 40 (1984) at 182 (A/39/40)، قابل دسترس در: <http://hrlibrary.umn.edu/undocs/session39/124-1982.htm>

دیدگاه در مورد *آرزوادا گیلینوا در برابر یوروگوای*، شماره مراسله ۱۹۸۳/۱۴۷، ۱۹۸۵، مجمع عمومی/۴۱/۴۰ در ۱۲۸ (۱۹۸۶)، قابل دسترس در: <http://hrlibrary.umn.edu/undocs/session41/147-1983.htm>

دیدگاه در مورد *پرینتو در برابر ترینیداد و توباگو*، شماره مراسله ۱۹۸۷/۲۳۲، ۲۰ جولای ۱۹۹۰، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/کمیته دایمی/۳۹/تصمیم ۱۹۸۷/۲۳۲ (۱۹۹۰)، قابل دسترس در: <http://hrlibrary.umn.edu/undocs/session39/232-1987.html>

دیدگاه در مورد *موکونگ در برابر کامرون*، شماره مراسله ۱۹۹۱/۴۵۸، ۱۹۹۴، CCPR/C/51/D/458/1991، قابل دسترس در: <https://juris.ohchr.org/casedetails/321/en-US>

دیدگاه در مورد ایل - میگزینی در برابر جماهیر عربی مردمی سوسیالیستی لیبیا، شماره مکاتبه ۱۹۹۰/۴۴۰، ۲۴ مارچ ۱۹۹۴، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/ کمیته دائمی/ ۵۰/ تصمیم / ۱۹۹۰/۴۴۰، قابل دسترس در:
<http://hrlibrary.umn.edu/undocs/html/vws440.htm>

دیدگاه در مورد ستیفن در برابر جامائیکا، شماره مراسله ۱۹۸۹/۳۷۳، ۱۸ اکتوبر ۱۹۹۵، CCPR/C/OP/2 at 93، قابل دسترس در:
<http://hrlibrary.umn.edu/undocs/session55/vws37355.htm>

دیدگاه در مورد گرانت در برابر جامائیکا، شماره مراسله ۱۹۹۴/۵۹۷، ۲۲ مارچ ۱۹۹۶، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/ کمیته دائمی/ ۵۶/ تصمیم / ۱۹۹۴/۵۹۷ (۱۹۹۶)، قابل دسترس در:
<http://hrlibrary.umn.edu/undocs/html/VWS59756.htm>

دیدگاه در مورد بنیت در برابر جامائیکا، شماره مراسله ۱۹۹۴/۵۹۰، ۱۰ می ۱۹۹۹، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/ کمیته دائمی/ ۶۵/ تصمیم / ۱۹۹۴/۵۹۰، قابل دسترس در:
<http://hrlibrary.umn.edu/undocs/session65/view590.htm>

دیدگاه در مورد بوشرف در برابر الجزایر، شماره مراسله ۲۰۰۳/۱۱۹۶، ۲۷ اپریل ۲۰۰۶، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/ کمیته دائمی/ ۸۶/ تصمیم / ۲۰۰۳/۱۱۹۶، قابل دسترس در:
<http://ohchr.org/Communication No. 1196/2003>

دیدگاه در مورد بازاروف در برابر ازبکستان، شماره مراسله ۲۰۰۰/۹۵۹، ۱۴ جولای ۲۰۰۶، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/ کمیته دائمی/ ۸۷/ تصمیم / ۲۰۰۰/۹۵۹ (۲۰۰۶)، قابل دسترس در:
<http://hrlibrary.umn.edu/undocs/959-2000.html>

دیدگاه در مورد شرما در برابر نیپال، شماره مراسله ۲۰۰۶/۱۴۶۹، ۶ نومبر ۲۰۰۸، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/ کمیته دائمی/ ۹۴/ تصمیم / ۲۰۰۶/۱۴۶۹، قابل دسترس در:
<http://hrlibrary.umn.edu/undocs/1469-2006.pdf>

دیدگاه در مورد تولیپخوزایف در برابر ازبکستان، شماره مراسله ۲۰۰۴/۱۲۸۰، ۲۲ جولای ۲۰۰۹، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/ کمیته دائمی/ ۹۶/ تصمیم / ۲۰۰۴/۱۲۸۰، قابل دسترس در:
<https://juris.ohchr.org/casedetails/1526/en-US>

دیدگاه در مورد مک کالوم در برابر آفریقای جنوبی، شماره مراسله ۲۰۰۸/۱۸۱۸، ۲۵ اکتوبر ۲۰۱۰، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/ کمیته دائمی/ ۱۰۰/ تصمیم / ۲۰۰۸/۱۸۱۸ (۲۰۱۰)، قابل دسترس در:
<http://hrlibrary.umn.edu/undocs/1818-2008.html>

دیدگاه در مورد پیرانو باسو در برابر یوروگوای، شماره مراسله ۲۰۰۹/۱۸۸۷، ۱۹ اکتوبر ۲۰۱۰، کمیته حقوق مدنی و سیاسی/ کمیته دائمی/ ۱۰۰/ تصمیم / ۲۰۰۹/۱۸۸۷ (۲۰۱۰)، قابل دسترس در:
<https://digitallibrary.un.org/record/693222?ln=en>

• کمیته منع شکنجه

نظریات عمومی

کمیته منع شکنجه، نظریه عمومی شماره ۲ (۲۰۰۷) در مورد اجرای ماده ۲ توسط کشورهای عضو، ۲۴ جنوری ۲۰۰۸، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ نظریه عمومی/ ۲، قابل دسترس در:
<https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/catcg2-general-comment-no-2-2007-implementation>

کمیته منع شکنجه، نظریه عمومی شماره ۳ (۲۰۱۲) در مورد اجرای ماده ۱۴ توسط کشورهای عضو، ۱۳ دسمبر ۲۰۱۲، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ نظریه عمومی/ ۳، قابل دسترس در:

ملاحظات بر گزارش کشورها

نتیجه گیری بر اساس ملاحظات در مورد سومین راپور دوره پی سوئیس، ۲۷ نومبر ۱۹۹۷، مجمع عمومی/۴۴/۵۳ (پرگراف ۸۰-۱۰۰)، قابل دسترس در: <https://TreatyBody.ohchr.org/Concluding Observations: Switzerland>

ملاحظه راپورها ی تهیه شده توسط کشورهای عضو تحت ماده ۱۹ کنوانسیون- راپور ویژه اسرائیل، ۱۹۹۷، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ راپور ویژه/۲۹۷/ ضمیمه ۱، قابل دسترس در: <https://www.un.org/Consideration – Special report of Israel, 1997>

نتیجه گیری بر اساس ملاحظات در مورد سومین و چهارمین راپور دوره پی لوگزامبورگ، ۱۲ جون ۲۰۰۲، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ نتیجه گیری بر اساس ملاحظات /۲/۲۸، قابل دسترس در: <https://TreatyBody.ohchr.org/Concluding Observations: Luxembourg>

نتیجه گیری بر اساس ملاحظات در مورد دومین و پنجمین راپور دوره پی بوسنیا و هرزگوین، ۲۰ جنوری ۲۰۱۱، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ بوسنیا و هرزگوین/ نتیجه گیری بر اساس ملاحظات /۵-۲: قابل دسترس در: <https://TreatyBody.ohchr.org/Concluding observations: BiH>

نتیجه گیری بر اساس ملاحظات در مورد راپور دوره ای اول راوند، ۳۱ می ۲۰۱۲، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ راوند/ نتیجه گیری بر اساس ملاحظات /۱، قابل دسترس در: <https://TreatyBody.ohchr.org/Concluding observations: Rwanda>

نتیجه گیری بر اساس ملاحظات در مورد راپور دوره ای دوم جاپان، ۲۸ جون ۲۰۱۳، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ جاپان/ نتیجه گیری بر اساس ملاحظات /۲، قابل دسترس در: <https://TreatyBody.ohchr.org/Concluding observations: Japan>

نتیجه گیری بر اساس ملاحظات در مورد راپور دوره ای پنجم و ششم پولند، ۸ نومبر ۲۰۱۳، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ پولند/ نتیجه گیری بر اساس ملاحظات / ۶-۵، قابل دسترس در: <https://TreatyBody.ohchr.org/Concluding observations: Poland>

نتیجه گیری بر اساس ملاحظات در مورد راپور سوم تا پنجم ایالات متحده آمریکا، ۱۹ دسمبر ۲۰۱۴، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ ایالات متحده آمریکا/ نتیجه گیری بر اساس ملاحظات / ۵-۳، قابل دسترس در: <https://TreatyBody.ohchr.org/Concluding observations: USA>

قضایای کمیته منع شکنجه

تصمیم در مورد دیمیتری جیویک در برابر سایبریا و مونتی نگرو، مکاتبه شماره ۱۷۲/۲۰۰۰، ۱۶ نومبر ۲۰۰۵، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ ۱۷۲/ ۲۰۰۰، قابل دسترس در: <https://juris.ohchr.org/casedetails/127/en-US>

تصمیم در مورد علی در برابر تونس، مکاتبه شماره ۲۹۱/۲۰۰۶، ۲۱ نومبر ۲۰۰۸، کمیته منع شکنجه/ کمیته دائمی/ ۴۱/ تصمیم/۲۹۱/۲۰۰۶، قابل دسترس در: <https://juris.ohchr.org/casedetails/71/en-US>

IV. گزارش های یوناما

یوناما، جلوگیری از شکنجه و حمایت از حقوق زندانیان در افغانستان: عاملی برای صلح، فبروری ۲۰۲۱، قابل دسترس در: <https://unama.unmissions.org/sites/Report on Treatment of conflict-related detainees Feb.2021>

- دری: <https://unama.unmissions.org/Treatment of conflict-related detainees Report, Feb21>
- پشتو: <https://unama.unmissions.org/Treatment of conflict-related detainees Report, Feb21>

یوناما، گزارش در مورد رفتار با زندانیان مرتبط با منازعه در افغانستان: جلوگیری از شکنجه و بدرفتاری تحت قانون ضد شکنجه، آپریل ۲۰۱۹، قابل دسترس در: <https://unama.unmissions.org/Report on Treatment of conflict-related detainees 17 April 2019>.

- دری: <https://unama.unmissions.org/Report on Treatment of conflict-related detainees, 17 April 2019>

- پشتو: <https://unama.unmissions.org/Report on Treatment of conflict-related detainees 17 April 2019>

۷. قوانین افغانستان

- قانون اساسی افغانستان (۲۰۰۴)
- قانون اجراءات جزایی (۲۰۱۴)
- قانون وکلای مدافع (۲۰۰۷)
- قانون تنظیم امور زندان ها (۲۰۱۸)
- قانون اجراءات جزایی عسکری (۲۰۱۰)
- قانون جزا (۲۰۱۸)
- قانون پولیس (۲۰۰۹)

ضمیمه دوم - پاسخ وزارت امور خارجه اداره حاکم ا.ا.ا. به مسوده گزارش بخش حقوق بشر دفتر یوناما در رابطه به رفتار با زندانیان در افغانستان

ریاست حقوق بشر و امور بین المللی زنان وزارت امور خارجه ا.ا.ا. مسوده گزارش دفتر یوناما در کابل راجع به رفتار با زندانیان را با چهار نهاد عضو کمیته بین الوزارتی هماهنگی و تخنیکي ا.ا.ا. جهت حقیقت یابی و ارائه پاسخ شریک ساخت، که بعد از اخذ نظریات ایشان به رویت حقایق عینی و بعد از ارزیابی و توحید توسط این ریاست، به مسوده گزارش فوق الذکر بخش حقوق بشر دفتر یوناما در کابل، قرار ذیل پاسخ ارائه میگردد:

اقدامات و طرز العمل کاری اداره مستقل تنظیم امور زندانها:

اداره مستقل تنظیم امور زندانها تدابیر ذیل را برای جلوگیری از هرگونه نقض حقوق اسلامی و بشری زندانیان اتخاذ و متعهد به احترام و رعایت حقوق زندانیان میباشد:

- خوشبختانه حقوق زندانیها در شریعت دین مبین اسلام (ارزش های دینی، اجتماعی و فرهنگی) که برای حفاظت و رعایت از حقوق اساسی و اسلامی تصویب گردیده اند تعذیب انسان را حتی به مقصد کشف حقایق ممنوع قرار داده بر علاوه بر مبنای احکام و قوانین نافذ کشور، سلب آزادی افراد باعث لغو سایر حقوق و وجایب ایشان نمیگردد. اداره تنظیم امور زندانها متعهد به احترام به این ارزش ها میباشد. در زمینه طرز العمل شماره (۱۷۵ ج ۱) امیرالمومنین حفظه الله در مورد تنظیم امور زندانیان^{۱۲۲} و تدوین و ارسال پلان تطبیقی آن به تمام ولایات گواه این حقیقت می باشد.
- اداره تنظیم امور زندانها به عنوان یک اداره مستقل ملکی به منظور حفاظت و نگهداری افراد که در زندانهای این اداره بسر میبرند ایجاد گردیده است. این اداره با درک کامل از اهمیت حقوق اسلامی و انسانی زندانیها هدف اصلی خود را رعایت حقوق زندانیها و جلوگیری از نقض حقوق اساسی آنها قرار داده است. بناء اداره زندانها هیچ نقش در تعذیب و شکنجه افراد به منظور گرفتن اعترافات اجباری نداشته است. همانگونه که هویدا است مدیریت زندانها در اکثر ممالک یک کار پرجالش و توأم با نارضایتی، اغتشاش و آشوب میباشد. به این اساس بعضا تدابیر تأدیی یک امر اجتناب ناپذیر میباشد. ولی هیچگاهی این اداره به مسؤلین زندانها اجازه شکنجه ویا برخورد فزیکي با زندانیان را نداده است.
- تحت چتر اداره تنظیم امور زندانها ریاست نظارت بر محلات سلب آزادی ا ایجاد گردیده است. این ریاست با واحدهای ولایتی مربوط متعهد به نظارت منظم و مستمر از زندان های اداره غرض شناسائی و جمع آوری مشکلات-شکایات زندانیان و شریک سازی آن همراه با رهبری اداره از طریق

^{۱۲۲} یادداشت یوناما: حکم در مورد تصویب مقررات بر اصلاح سیستم زندانیان، شماره ۱۷۵، ۱۷ جنوری ۲۰۲۲.

ارائه گزارشات مستند نظارتی بمنظور رسیدگی میباید. خوشبختانه هیچ واقعه شکنجه تا اکنون در مربوطات اداره تنظیم امور زندانها ثبت نه گردیده است. قابل ذکر است زندانیان هر زمانیکه خواسته باشند، می توانند بصورت آسان شکایات و مشکلات شانرا با شیوه های مختلف با رهبری یا ریاست نظارت بر محلات سلب آزادی در میان بگذارند. لازم به تذکر است در زمینه نظارت و تأمین حقوق زندانیان اسناد تقنینی متعدد وجود دارد.

- فعلا در اداره تنظیم امور زندانها یک کمیسیون عالی رتبه و یک کمیته متشکل از روسای اداره برای رسیدگی به مشکلات و چالشها به زندانیها کار می کنند.
- به منظور بهبود وضعیت حقوق بشری، و دسترسی زندانیان به خدمات اساسی، اداره زندانها با نهادهای ملی و بین المللی تفاهمنامه های متعدد همکاری دوجانبه را مطابق اصول امضا نموده است.
- اداره تنظیم امور زندانها ورکشاپهای آموزشی را برای کارمندان مرکزی و ولایتی این اداره در مورد چگونگی تأمین و رعایت حقوق انسانی و اسلامی زندانیها راه اندازی و همچنان برای زندانیان نیز برنامه های آگاهی بخشی در خصوص حقوق حقه شان تسهیل و برگزار نموده است.
- اداره زندانها جلسات هماهنگی را با نهادهای عدلی و قضایی در زمینه تسهیل و تسریع دوسیه های زندانیها و رسیدگی به سرنوشت آنها برگزار نموده است که خوشبختانه نتایج ملموس را در پی داشته و دوسیه های زندانیان اکثراً به اسرع وقت فیصله و نهائی میگردد.
- اداره زندانها جلسات هماهنگی متعدد را با وزارت عدلیه در مورد تعیین مساعدين حقوقی برای زندانیهای بی بضاعت و دسترسی زندانیها به وکیل مدافع تدویر نموده که شاهد پیشرفت های چشمگیری در این خصوص میباشیم.
- آمریت تنظیم دوسیه های شخصیتی و ملاقاتیهای زندانیها این اداره، طرزالعمل طبقه بندی زندانیها را ترتیب و تدوین نموده که در حال حاضر این طرزالعمل در مرحله اجرا می باشد که بر اساس برخی شاخص های شناسایی شده به طبقه بندی و نگهداری زندانیها می پردازد. که این امر نیز اهمیت به سزای در تضمین حقوق بشری و اصلاح و تربیه مجدد زندانیان دارد.
- اداره زندانها همواره دسترسی نهادهای ملی و بین الملل به شمول نماینده های دفتر یوناما را به زندانها تسهیل نموده و یافته های آنان را در امر رسیدگی و بهبود عرضه خدمات برای زندانیان مفید میدانند. همچنان خرسندیم گزارش دفتر محترم یوناما نیز در این بخش از همکاری اداره قدر دانی نموده است.
- زندانیها دسترسی به خدمات صحتی دارند هر چند در بعضی محابس ولایتی خدمات صحتی به شکل ابتدایی آن میباشد در صورتیکه معالجه زندانی در مرکز صحتی زندان امکان پذیر نباشد، مسؤلین صحتی زندان مربوطه زندانی مذکور را به مراکز دولتی و یا خصوصی بیرون از زندان رجعت میدهند.
- مطابق فرمان شماره (۱۷۵ ج ۱) مورخ ۱۴۴۳/۶/۱۴ امیر المومنین حفظه الله که در رابطه به طرزالعمل تنظیم امور زندانیان به این اداره مواصمت ورزیده بود، همزمان پلان تطبیقی آن ترتیب وبه همه واحد های مرکزی و ولایتی نیز تکثیر گردیده است، و نیز مطابق فرمان شماره (۲۹) مورخ ۱۴۴۳/۸/۱۲ مقام عالیقدر امیر المومنین حفظه الله پیرامون صلاحیت کشف و اجتناب از شکنجه تسجیل یافته است.
- اداره زندانها خویش را ملزم میداند تا حقوق زندانیان را بوجه احسن آن تأمین نماید. همچنان این اداره خواهان همکاری نزدیک و بیشتر با دفتر یوناما بوده و با توجه به نقش مهم و جایگاه آن نهاد، خواهان جلب و جذب کمک های ایشان و نهادهای همکار با این اداره در خصوص زندانیان می باشد.

ابراز نظر و فعالیت های وزارت امور داخله ۱.۱.۱:

حکم ۱۵۲۱ و فرمان شماره ۲۹ امیرالمومنین حفظه الله راجع به منع آزار و اذیت جسمی زندانیان با طرزالعمل تهیه شده وزارت امور داخله راجع به طرز برخورد و فعالیت مسؤلین قوماندانیها و حوزه های امنیتی با زندانیان به شمول مرکز به تمام قوماندانی های امنیتی ولایات فرستاده شده است.

تمامی مسئولین پولیس در حصه تطبیق فرمان و طرز العمل متذکره متعهد اند. در ساختار وزارت امور داخله به قوماندانی ها، حوزه های امنیتی ولایات و قوماندانی های امنیه ولسوالی ها طرز العمل آماده و تکثیر شده که فعالیت ها، صلاحیت ها، روش ها و مسئولیت های واحدهای متذکره را برای مسئولین واضح می کند که در روشنایی آن به هیچ شخصی اجازه داده نمی شود که بدون محکمه کسی را مجازات کند. اشخاصی که متهم شناخته می شوند بعد از تحقیقات ابتدایی دوسیه های شان ترتیب و به محکمه ارسال می شود. ریاست حقوق بشر مربوط به ریاست عمومی حقوق پولیس در چوکات وزارت امور داخله فعال و به وظایف خویش متعهد است و به صورت دوامدار نظارت خانه ها و توقیف خانه ها را تعقیب، نظارت و بررسی می کند. همچنان از مرکز یک هیئت نظارتی جهت عدم سوء استفاده منسوبین مربوطه اعزام می شود.

ریاست حقوق بشر مربوط ریاست عمومی حقوق پولیس وزارت امور داخله بعد از فتح و پیروزی امارت اسلامی افغانستان جمعاً ۱۶ هیئت نظارتی را به سطح مرکز و ولایات فرستاده که از ۶۰ قطعات و جزو تامها مختلف دیدن نموده و در کنار این از طرف آمرین حقوق بشر به طور مداوم در ولایات و قطعات امورات محوله انجام می شود. همچنان برای تطبیق هر چه بهتر فرمان شماره ۲۹، امیرالمومنین حفظه الله، وزارت امور داخله بالای یک طرز العمل کار می کند تا بتواند به سطح مرکز و ولایات در نظارت خانه ها از آزار و اذیت جسمی و شکنجه جلوگیری کند.

ریاست حقوق بشر مربوط ریاست عمومی حقوق پولیس وزارت امور داخله در حدود ۲۱ قضیه نقض حقوق بشر کشف و جهت رسیدگی آن را به ادارات کشفی سپرده اند.

همچنان ریاست حقوق بشر مربوط ریاست عمومی حقوق پولیس جهت جلوگیری از شکنجه، سیمینار های یک روزه را تحت عنوان «اصول نامه رفتار پولیس» دایر کرده است.

اقدامات تقنینی:

راجع به اسناد تقنینی فرمان شماره ۹ امیر المؤمنین حفظه الله منتشره جریده رسمی ۱۴۳۲ مورخ ۲ ذوالقعدة ۱۴۴۴ در مورد چگونگی طی مراحل اسناد تقنینی، وزارت ها و ادارات امارتی را مکلف نموده تا مسوده ابتدایی اسناد تقنینی خویش را توسط علماء، متخصصین و کارکنان مسلکی تسوید و آن موادی را که جنبه شرعی دارند، ماخذ فقهی از کتب فقه حنفی جستجو و تخریج نمایند و بعداً جهت تحقیق شرعی، تدقیق و ارزیابی دقیق آن به وزارت عدلیه ارسال نمایند. وزارت عدلیه مسوده سند مذکور را بعد از تدقیق و ارزیابی غرض باز نگری، بررسی دقیق و کلیه تصحیحات لازم به کمیسیون مستقل باز نگری اسناد تقنینی ارسال می نماید. کمیسیون مذکور مسوده اسناد تقنینی را غرض توشیح به حضور عالیقدر امیر المؤمنین تقدیم می نمایند. طوریکه بهتر می دانید طی مراحل قوانین زمانگیر و نیاز به نحقیق بیشتر دارد، تا منحصیث یک سند تقنینی به منصفه اجرا قرار گیرد.

در رابطه با برخورد با اشخاص تحت توفیق و رعایت حقوق بشری تعدادی از فرامین عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله در جریده رسمی شماره ۱۴۳۲ سال ۱۴۴۴ نشر گردیده است که حسب ذیل ذکر می گردد:

- فرمان شماره ۴۹/ج/۲ مورخ ۱۰/۱۱/۱۴۳۷ عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله در مورد اخذ اجازه رهبری در تطبیق حدود و قصاص بعد از محاکم ثلاثه.
- فرمان شماره ۸/ج/۵ مورخ ۷/۳/۱۴۴۷ عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله در مورد صلاحیت زندانی نمودن برای کشف الحال متهمین و مدت توقیف.
- فرمان شماره ۹/ج/۵ مورخ ۷/۳/۱۴۴۷ عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله در مورد رفتار نیک با محبوسین.
- فرمان شماره ۶۵/ج/۶ مورخ ۱۶/۳/۱۴۴۲ عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله در مورد جلوگیری از مجازات بدون فیصله محاکم و عکسی از آن.

- فرمان شماره ۱۸۲۰ مورخ ۱۴۴۴/۶/۹ عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله در مورد بررسی دوسیه ها در محاکم.
- فرمان شماره ۲۹ مورخ ۱۴۴۳/۷/۱۲ عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله در مورد صلاحیت زندانی کردن و مدت توقیف متهمین برای کشف الحال.

قابل ذکر است که امارت اسلامی افغانستان طرز العمل و کلای مدافع را تصویب و نافذ نموده است که به اساس آن اشخاص تحت توقیف یا نماینده قانونی آنها می توانند برای پیشبرد قضایای شان به وکیل مدافع دسترسی پیدا کنند. علاوه، ریاست مساعدين حقوقی در چوکات وزارت عدلیه طبق طرز العمل کاری به اشخاص بی بضاعت و ناتوان طور رایگان در مراحل کشف، تحقیق و محاکمه رسیدگی می نماید.

وزارت عدلیه در مورد ارایه خدمات حقوقی برای اشخاص تحت توقیف طبق احکام شریعت اسلامی، فرامین عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله و پالیسی امارت اسلامی افغانستان عمل نموده و عرضه خدمات حقوقی خویش را از طریق وکلای مدافع و مساعدين حقوقی با تشریک مساعی سایر ادارات ذیربط، انجام می دهد.

ابراز نظر و طریقه کاری ریاست عمومی استخبارات ۱.۱.۱.:

- طبق ملاحظه مسوده راپور در بسا موارد ارقام تذکر یافته توسط دفتر یومانا در مغایرت با واقعیت قرار داشته (طور مثال در متن مسوده زندانیان که پروسه تحقیق ایشان تکمیل گردیده %۴۰ آن بدون ارتباط و %۲۵ آن ژورنالستان و فعالان جامعه مدنی عنوانی گردیده که کاملاً ناقص بوده و حقیقت ندارد). غرض تثبیت آمار و ارقام واقعی موجود پیشنهاد میگردد تا دفتر یومانا موضوعات و ضروریات خویش را از نزدیک با ریاست حقوق بشر این ارگان شریک سازد تا همکاری لازمه صورت گرفته و از سوء تفاهات جلوگیری صورت گیرد.
- در گزارش متذکره طوری وانمود گردیده که عمل شکنجه در ارگان استخبارات به صورت عمدی و به عنوان یک وسیله بدست آوردن اعترافات از زندانیان استفاده گردیده، در حالیکه طبق اصول کاری ارگان استخبارات، عمل متذکره ممنوع بوده و در تمامی موارد قضایای شکنجه زندانیان با متخلفین برخورد جدی و اصولی صورت گرفته است.
- در رابطه به بخش پیشنهادات درج شده در متن گزارش در قسمت اجرای حقوق زندانیان از قبیل اجازه ملاقاتی و تماس تلفونی با اعضای فامیل ایشان، به اساس پالیسی ارگان استخبارات همانند که قبلاً تذکر یافته است هیچ گونه ممانعت نداشته و به هر زندانی اجازه ملاقاتی و تماس تلفونی با اعضای فامیل های شان داده می شود. البته در صورتی که دفتر محترم یومانا کلام قضایای مواصلائی تخلف را دریافت نموده باشد با ارگان استخبارات شریک ساخته تا به آن رسیدگی صورت گیرد.
- در قسمت نگهداری زندانیان که ادعای جرم بالای شان محقق نیست و بدون کلام دلیل موجه بازداشت و تحت توقیف قرار گرفته اند، قبلاً نیز در گزارشات قبلی تذکر یافته که یک کمیسیون با صلاحیت در قسمت بررسی دوسیه های زندانیان به صورت دوامدار کاری نماید و به اکثریت دوسیه های زندانیان رسیدگی صورت گرفته است.
- در رابطه به بخش پیشنهادات درج شده در متن گزارش در قسمت حق اعتراض زندانیان در مورد تلاوم و قانونی بودن توقیف ایشان باید تذکر داد که هیچ گونه ممانعت در مورد متذکره وجود نداشته و اکثریت شکایات زندانیان توسط ناظرین بخش حقوق بشر ارگان استخبارات ثبت و رسیدگی می گردد.
- در قسمت اطلاع رسانی در رابطه به حقوق اساسی زندانیان، ناظرین ریاست حقوق بشر موظف اند تا آگاهی لازم را برای مسؤولین توقیفگاه ها و زندانیان در رابطه به حقوق اساسی ایشان نمایند.
- ریاست حقوق بشر ریاست عمومی استخبارات ۱.۱.۱. به عنوان یک اداره کنترولر از وضعیت زندانیان در توقیفگاه های ارگان استخبارات توظیف بوده و صلاحیت عام و تام نظارت از وضعیت زندانیان و بررسی قضایای شکنجه و نقض موارد حقوقی زندانیان را به عهده دارد، در صورت تخلف بعد از بررسی قضایا با متخلفین آن طبق احکام رهبری محترم ریاست عمومی استخبارات برخورد قانونی صورت گرفته و مجازات می گردند.

پایان

پاسخ ستره محکمه اداره حاکم در مورد مسوده گزارش بخش حقوق بشر یوناما در مورد رفتار با زندانیان در افغانستان

ریاست حقوق بشر ریاست عمومی استخبارات ۱.۱.۱. به عنوان یک اداره کنترولر از وضعیت زندانیان در توقیفگاه های ارگان استخبارات توظیف بوده و صلاحیت عام و تام نظارت از وضعیت زندانیان و بررسی قضایای شکنجه و نقض موارد حقوقی زندانیان را به عهده دارد، در صورت تخلف بعد از بررسی قضایا با متخلفین آن طبق احکام رهبری محترم ریاست عمومی استخبارات برخورد قانونی صورت گرفته و مجازات می گردند. قبل از همه کامیابی شما را در امور متمنی ایم و امیدواریم این نامه در وقت خوب بدسترس تان قرار گیرد.

ستره محکمه امارت اسلامی افغانستان بعضی تلاش های ملل متحد (UNAMA) در افغانستان را ستایش می نماید. طوری که در جریان قرار دارید هفته گذشته طبق اجندا در مورد وضعیت زندانیان افغان و رفتار با زندانیان در زندان مجلس برگزار کردیم. شما در مورد زندانیان افغان یک گزارش را تهیه نموده اید که با ما نیز شریک شد، طوریکه گزارش مکمل مطالعه گردید بعضی از موارد آن دور از واقعیت است، مثلا شکنجه زندانیان در زندان ها و کشتن آنها بالتر شکنجه و یا هم کشتن پولیس یا سایر کارمندان جمهوریت قبلی، بخاطری که این عمل خلاف اصول اسلامی می باشد و هیچ زندانی بدون حکم محکمه به زندان انداخته نمی شود و نه هم تعذیب و کشته می شود. تمام ادارات امارت اسلامی به اصول شرعی پایند بوده و متعهد به حقوق زندانیان می باشند، قابل ذکر است که هیئت های جداگانه از جانب ستره محکمه برای نظارت از وضعیت زندانیان تعیین شدند، برعلاوه هیئت متذکره زندانیان هفته ای یک بار با دوسیه های شان به محاکم مربوطه خواسته می شوند و همچنین به هدایت مقام ستره محکمه هیئت تفتیش به ولایات وقتا فوفتا سفر می نمایند و هنگام سفر وضعیت زندانیان را از نزدیک نظارت می نمایند. ستره محکمه امارت اسلامی افغانستان شکنجه زندانیان و گرفتاری افراد بدون حکم محکمه و سایر موارد دیگر که در گزارش به آن به اشاره شده است را رد می نماید.

متمنی ایم که در آینده قبل از تهیه نمودن گزارش حتما در مورد تکمیل شدن صحیح گزارش با ما معلومات را شریک نمائید، تا گزارش مبتنی بر واقعیت، و مورد قناعت مردم افغانستان گردد.

پایان

